

TEKSTER OG TAL

*TIL BELYSNING AF
DEN NYESTE TIDS VERDENSHISTORIE*

VED
PAUL HOLT

G. E. C. GADS FORLAG · KØBENHAVN

1933

Forord.

Denne Samling af Tekster og statistiske Oversigter er udarbejdet i Tilslutning til »Den nyeste Tids Verdenshistorie« II (1914—1933), der udkom i Foraaret 1933. Det er Udgiverens Haab, at det herved er lykkedes at fremskaffe et Materiale, der er brugbart til den ny Undervisning i Historie, hvor man lægger Vægt paa et personligt Arbejde med »Kildestof«. Ganske vist maa man gøre sig klart, at der kun er Tale om tilrettelagt Kildestof, og ikke om Kilder i strengere, videnskabelig Forstand.

Med Hensyn til de statistiske Oversigter maa det bemærkes, at sidste Udgave af statistisk Aarbog kom Udgiveren saa sent i Hænde, at det var umuligt at faa alle de sidste Tal med, men de Modsigelser, der derved er opstaaet, kan sikkert hjælpe til at aabne Øjnene for statistisk Materiales Egenartethed, hvilket ogsaa vil fremgaa af de forskellige Tal, der er fremkommet ved de afvigende Metoder, de forskellige statistiske Bureauer arbejder efter.

Saa vidt muligt er der i Talgrupperne holdt en Kolonne aaben for Tilskrifter, hvorved Oversigterne stadig kan fornyes.

Da »Den nyeste Tids Verdenshistorie« ogsaa har fundet Anvendelse i Norge, er der i nogle af de statistiske Tabeller taget særligt Hensyn baade til Danmark og Norge.

Jeg bringer Redaktør, cand. mag. Erik Møller og Dr. polit. Jørgen Pedersen min Tak for gode Raad angaaende Udvalg og Fremskaffelse af Materiale. Ligeledes takker jeg Redaktionen af »Økonomi og Politik« for elskværdig Imødekommenhed vedrørende Anvendelse af grafiske Tavler og Presseattaché ved den italienske Legation M. Gaetano Silvestri for megen Hjælpsomhed vedrørende det italienske Stof.

27. September 1933.

Paul Holt.

Indhold.

Første Afdeling: Tekster.

I. <i>Omkring Verdenskrigens Udbrud</i>	7
1. Af Østrig-Ungarns Ultimatum til Serbien 23. Juli 1914	7
2. Af Serbiens Svar til Østrig-Ungarn 25. Juli 1914	9
3. Kejser Wilhelm 2's Trontale i den tyske Rigsdag 4. August 1914	12
4. Rigskansler Bethmann-Hollwegs Tale i den tyske Rigsdag 4. August 1914	14
5. Beretning fra den engelske Ambassadør i Berlin W. E. Goschen til den britiske Udenrigsminister E. Grey angaaende Afbrydelsen af den diplomatiske Forbindelse med den tyske Regering	20
6. Af en Tale i Underhuset den 6. August 1914 af Første-minister Asquith	25
II. <i>Præsident Wilsons Fredsprogram</i>	26
1. De fjorten Punkter	26
2. De fire Punkter	30
3. De fem Krav	31
III. <i>Vaabenstilstanden mellem de Allierede og Tyskland</i>	32
1. Generalfeltmarskal v. Hindenburgs Skrivelse 3. Oktober 1918 til den tyske Rigskansler Prins Max af Baden	32
2. Første tyske Note af 3. Oktober 1918 til Præsident Wilson	33
3. Tredie amerikanske Note til Tyskland 23. Oktober 1918	33
4. Fjerde tyske Note til Præsident Wilson 27. Oktober 1918	36
5. Fjerde amerikanske Note til Tyskland 5. November 1918	36
6. Vaabenstilstandsbetingelserne	38
7. Ordre til Underskrift	39
8. Vaabenstilstanden træder i Kraft	39
IV. <i>Versaillesfreden</i>	40
1. Clemenceau's Tale ved Overrækkelsen af Fredsforslagene til den tyske Udenrigsminister v. Brockdorff-Rantzau i Versailles den 7. Maj 1919	40
2. Grev Brockdorff-Rantzau's Tale	41
3. Uddrag af Versaillestraktatens Bestemmelser vedrørende Tysklands Forhold	46
V. <i>Uddrag af Folkeforbundspagten</i>	53

VI. Uddrag af Fredstraktaternes sociale Bestemmelser	62
VII. Kellogg-Pagten	66
VIII. Sovjetunionens Forfatning	67
1. Uddrag af Erklæringen om Det arbejdende og udbyt- tede Folks Rettigheder	67
2. Uddrag af Forfatningen for Unionen af de socialisti- ske Sovjet-Republiker	68
3. Uddrag af den russiske socialistiske føderative Sovjet- republikks Grundlov	75
4. Skematisk Opstilling af Forfatningsforholdene	72-73
IX. <i>Det nationalsocialistiske tyske Arbejderpartis Program</i> ..	78
X. <i>Den korporative Stat i Italien</i>	82
Arbejdets Grundlov (Carta del Lavoro)	82
Noter	91

Anden Afdeling: Tal.

(Side 105-128.)

- I. De største Landes Areal og Folkemængde.
- II. Vandringer.
- III. Organiserede Arbejdere.
- IV. Arbejdsløshed.
- V. Produktionen af nogle vigtige Varer.
 Sukker, Kaffe, The, Silke, Uld, Bomuld, Gummi, Olie, Kul,
 Jern, Kobber, Sølv, Guld, Platin.
- VI. Korn.
- VII. Skibe.
- VIII. Verdensomsætningen.
 Storbritannien.
 U. S. A.
 Tyskland, Frankrig, Rusland, Italien, Danmark.
 Norge, Japan, New Zealand, Argentina.
- IX. Finansforhold.
 A. Amerikanske og engelske udenrigske Kapitalanbringelser.
 B. Netto Kapitalimport.
 C. Netto Kapitaleksport.
 D. Nettorente pr. Hoved.
 E. Udenlandsk offentlig Gæld.
 F. Statsgæld.
 G. Valuta.
- X. Rustningsudgifter og Forsvarsstyrker.
 Noter.
- XI. Forklaringer til de grafiske Tavler.
 Grafiske Tavler.

FØRSTE AFDELING: TEKSTER

I. Omkring Verdenskrigens Udbrud.

1. Af Østrig-Ungarns Ultimatum til Serbien, overrakt i Belgrad den 23. Juli 1914.¹⁾

Den 31. Marts 1909 afgav den serbiske Minister i Wien, efter Ordre af den serbiske Regering, følgende Erklæring til den Kejserslige og Kongelige Regering:

»Serbien anerkender, at det ikke er krænkede i sine Rettigheder ved det med Hensyn til Bosnien skabte »fait accompli«²⁾, og vil følgelig rette sig efter de Beslutninger, som Magterne maatte træffe i Overensstemmelse med Berlinertraktatens § 25. I Henhold til Stormagternes Raad forpligter Serbien sig til fra nu af at frafalde den Holdning af Protest og Opposition, som det siden sidste Efteraar har indtaget overfor Annektionen. Endvidere forpligter det sig til at forandre Retningen af sin Politik overfor Østrig-Ungarn, og fremtidig at leve i godt Nabo-skab med sidstnævnte.«

De seneste Aars Historie, og i Særdeleshed de ulykkelige Begivenheder den 28. Juni³⁾, har fastslaaet Tilstedeværelsen af en nedbrydende Bevægelse, hvis Formaal er at løsrive en Del af de østrig-ungarske Omraader fra Monarkiet

Langt fra at opfylde de formelle Forpligtelser, der indeholdes i Erklæringen af 31. Marts 1909, har den serbiske Regering tværtimod intet gjort for at undertrykke denne Bevægelse

.... Af Vidneudsagnene saavel som af de af de forbryderiske Udøvere⁴⁾ af Attentatet den 28. Juni aflagte Tilstaaelser fremgaar det, at Serajevo-Mordene var plan-

lagt i Belgrad, at de Vaaben og Sprængstoffer, hvormed Morderne var forsynet, var givet dem af serbiske Officerer og Embedsmænd tilhørende »Narodna Odbrana«, og endelig at Befordringen af Forbryderne og deres Vaaben til Bosnien var organiseret og iværksat af Cheferne for den serbiske Grænsetjeneste.

Ovennævnte Resultater af Øvrighedens Undersøgelser tillader ikke længere den K. K. Regering at indtage den Holdning af forventningsfuld Overbærenhed, som den gennem en Aarrække har indtaget overfor de Rænker, der udklækkes i Belgrad, og som derfra breder sig udover Monarkiets Omraader. Disse Resultater paalægger tværtimod den K. K. Regering den Pligt at gøre en Ende paa de Intriger, der er en stadig Trusel mod Monarkiets Fred.

For at opnaa dette Formaal, tvinges den K. K. Regering til at forlange en formel Forsikring fra den serbiske Regering om, at den fordømmer denne Propaganda, der er rettet imod Monarkiet, det vil sige alle de Anslag, hvis Maal er at løsrive Omraader, som hører til Monarkiet, og at den forpligter sig til med alle Midler at undertrykke denne forbryderiske og terroristiske Propaganda. (Den serbiske Regering skal forpligte sig til):

1. At undertrykke enhver Offentliggørelse, der ansporer til Had til og Foragt for det østrig-ungarske Monarki, og hvis almindelige Tendens er rettet mod dettes territoriale Integritet;
2. Straks at skride til Opløsning af Selskabet »Narodna Odbrana«, at beslaglægge alle dets Midler til Propaganda, og paa samme Maade skride ind imod de andre Selskaber og Sammenslutninger i Serbien, som beskæftiger sig med Propaganda mod Østrig-Ungarn. Den kgl. Regering skal tage de fornødne Forholdsregler, saa at de opløste Selskaber ikke kan fortsætte deres Virksomhed under andet Navn eller anden Form;
3. Ufortøvet at fjerne fra den offentlige Undervisning i Serbien, baade med Hensyn til Lærerkrafter og Under-

visningsmetoder, alt hvad der tjener eller kan tjene til at udvikle Propaganda imod Østrig-Ungarn;

4. At fjerne fra Militærtjenesten og Administrationen i Almindelighed alle Officerer og Embedsmænd, som er skyldige i Propaganda imod det østrig-ungarske Monarki, og hvis Navne og Gerninger den østrig-ungarske Regering forbeholder sig at meddele den kgl. Regering;
5. At modtage Medarbejderskab i Serbien af Repræsentanter for den østrig-ungarske Regering til Undertrykkelse af den nedbrydende Bevægelse, der er rettet imod Monarkiets territoriale Integritet;
6. At foretage retslige Skridt mod de Medskyldige i Komplotet af 28. Juni, der befinder sig paa serbisk Omraade. Organer, Delegerede fra den østrig-ungarske Regering vil deltage i de herhen hørende Undersøgelser;
10. Uopholdelig at underrette den K. K. Regering om Iværksættelsen af de Forholdsregler, der indeholdes i ovennævnte Punkter.

Den østrig-ungarske Regering venter den kgl. Regerings Svar senest Lørdag den 25. Juli, Kl. 6 Aften.

2. Af Serbiens Svar paa Østrig-Ungarns Ultimatum, overrakt i Wien den 25. Juli 1914.¹⁾

Den kgl. serbiske Regering har modtaget den K. K. Regerings Meddelelse af 10. d. M.⁵⁾ og er overbevist om, at dens Svar vil fjerne enhver Misforstaaelse, som kunde true med at svække det gode Naboskab mellem det østrig-ungarske Monarki og Kongeriget Serbien

Den kgl. Regering kan ikke gøres ansvarlig for Manifestationer af privat Karakter som f. Eks. Avisartikler eller private Selskabers fredelige Handlinger — Manifestationer, der finder Sted i næsten alle Lande som noget ganske almindeligt, og som almindeligvis unddrager

sig den offentlige Kontrol, — saa meget mindre som den kgl. Regering, da man stod overfor Løsningen af en hel Række Spørgsmaal, der var opstaaet mellem Serbien og Østrig-Ungarn, viste stor Beredvillighed, hvorved det lykkedes at ordne Størtedelen af Spørgsmaalene til Fordel for begge Nabolande.

Som Følge heraf er den kgl. Regering blevet pinlig overrasket ved de Erklæringer, der er fremsat, nemlig at Undersaatter af Kongeriget Serbien skulde have deltaget i Forberedelsen til det Attentat, der er blevet begaaet i Serajevo; den kongelige Regering ventede at blive opfordret til at medvirke ved Undersøgelsen af alt angaaende denne Forbrydelse, og var for at bevise sin fuldstændig korrekte Holdning rede til at skride ind overfor alle saadanne Personer, om hvilke der maatte tilgaa Regeringen Meddelelse i denne Anledning

Den kgl. Regering forpligter sig endvidere til:

1. Ved den første ordentlig indkaldte Skuptchina⁶⁾-Samling at faa indført en Bestemmelse i Presseloven gaaende ud paa at straffe paa det strengeste enhver Tilskyndelse til Had eller Foragt for det østrig-ungarske Monarki saa vel som enhver Offentliggørelse, hvis Hovedtendens maatte være rettet imod Østrig-Ungarns territoriale Integritet
2. Regeringen er ikke i Besiddelse af Beviser, og den K. K. Regerings Note har heller ikke givet den noget Bevis for, at Selskabet »Narodna Odbrana« eller andre lignende Selskaber hidtil ved et af deres Medlemmer skulde have begaaet forbryderiske Handlinger af denne Art. Ikke desto mindre vil den kongelige Regering anerkende den K. K. Regerings Fordring og vil opløse Selskabet »Narodna Odbrana« saavel som ethvert andet Selskab, der maatte arbejde imod Østrig-Ungarn.
3. Den kgl. serbiske Regering forpligter sig til øjeblikkelig at fjerne fra den offentlige Undervisning i Serbien alt, som tjener til eller kunde tjene til at ophidse

til Propaganda mod Østrig-Ungarn, saa snart den K. K. Regering overfor den serbiske Regering fremfører Kendsgerninger eller Beviser vedrørende en saadan Propaganda.

4. Den kgl. Regering gaar ogsaa ind paa at fjerne fra Militærtjenesten alle saadanne Personer, som ad juridisk Vej maatte være blevet overbeviste om at være skyldige i Handlinger mod det østrig-ungarske Monarkis territoriale Integritet, og Regeringen venter, at den K. K. Regering senere vil meddele den disse Officerers og Funktionærers Navne, og hvad de sigtes for, saa at der kan rejses Aktion imod dem.
5. Den kgl. Regering maa tilstaa, at den ikke klart fattet Meningen med eller Rækkevidden af den K. K. Regerings Fordring om, at Serbien skulde forpligte sig til paa sit Omraade at tillade et Samarbejde med den K. K. Regerings Organer, men den erklærer sig villig til at tillade et Samarbejde, der er i Overensstemmelse med Principperne for den internationale Ret samt med den kriminelle Procedure, og som er foreneligt med et godt Naboskab.
6. Den kgl. Regering betragter det selvfølgelig som sin Pligt at foranstalte en Undersøgelse mod alle dem, der er eller eventuelt maatte blive indblandede i det den 15. Juni⁵⁾ anstiftede Komplot, og som maatte befinde sig paa Kongerigets Omraade. Med Hensyn til østrig-ungarske Repræsentanters eller Autoriteters Deltagelse i Undersøgelseskomitéen, udnævnte dertil af den K. K. Regering, kan den kgl. Regering ikke anerkende en saadan Ordning, eftersom dette vilde være en Krænkelser af Forfatningen og Loven om kriminel Procedure; i bestemte Tilfælde vil Meddelelser vedrørende de omhandlede Undersøgelser dog kunne gives de østrig-ungarske Repræsentanter
10. Den kgl. Regering vil underrette den K. K. Regering om Iværksættelsen af de Forholdsregler, der er nævnt

i foranstaaende Punkter, for saa vidt dette ikke allerede er sket ved nærværende Note, saa snart enhver af disse Forholdsregler er blevet beordret og udført.

I Tilfælde af, at den K. K. Regering ikke maatte erklære sig tilfreds med dette Svar, er den serbiske Regering, under Hensyn til, at det efter dens Mening maa være i fælles Interesse ikke at handle overilet ved Løsningen af dette Spørgsmaal, rede til, som altid, at modtage en fredelig Ordning ved enten at lade dette Spørgsmaal afgøre af den internationale Domstol i Haag eller af de Stormagter, som har deltaget i Udarbejdelsen af den af den serbiske Regering under 18. (31.) Marts 1909 afgivne Erklæring.

Belgrad, den 12. (25.) Juli 1914.^{6a)}

**3. Kejser Wilhelm den 2's Trontale den 4. August 1914
i det kongelige Slots hvide Sal i Berlin.⁷⁾**

Ærede Herrer!

I en skæbnesvanger Time har jeg samlet de valgte Repræsentanter for det tyske Folk om mig. Næsten et halvt Aarhundrede igennem har vi kunnet forblive paa Fredens Vej. Forsøg paa at paalyve Tyskland krigerske Tilbøjeligheder og paa at indskrænke dets Stilling i Verden har ofte sat vort Folks Taalmodighed paa haard Prøve. Med urokkelig Redelighed har min Regering ogsaa under spændte Forhold arbejdet for Udviklingen af alle moralske, aandelige og økonomiske Kræfter som det højeste Maal. Verden har været Vidne til, hvor utrættelige vi i de sidste Aars Trængsel og Forvirring stod i forreste Række for at spare Europas Folkeslag for en Krig mellem Stormagter.

De værste Farer, som var fremmanet ved Begivenhederne paa Balkan, syntes overvundne. Da aabnede der sig en Afgrund med Mordet paa min Ven, Ærkehertug Franz Ferdinand. Min høje Forbundsfulde, Kejser og

Kong Franz Josef, blev tvunget til at gribe til Vaaben for at forsvare sit Riges Sikkerhed mod farlige Intriger fra en Nabostat. Under Arbejdet for dets berettigede Interesser er det russiske Rige traadt i Vejen for det forenede Monarki. Ikke alene vor Forbundspligt kalder os til at staa ved Østrig-Ungarns Side. Den Opgave tilfalder os samtidig med begge Rigers gamle Kulturfælleskab at forsvare vor egen Stilling imod fjendtlige Kræfters Fremstormen.

Med tungt Hjerte har jeg derfor maattet mobilisere min Hær mod en Nabo, som den paa saa mange Slagmarker har kæmpet sammen med. Med oprigtig Sorg saa jeg et Venskabsbaand briste, som Tyskland trofast havde holdt fast ved. Den kejserlige, russiske Regering har ved at give efter for en umættelig Nationalismes Drift, stillet sig i Skranken for en Stat, der ved at fremme forbryderiske Anslag har foranlediget denne Krigs Ulykke. At ogsaa Frankrig har stillet sig paa vore Modstanderes Side, kan ikke overraske os. Alt for ofte er vore Anstrengelser for at opnaa et venligere Forhold til den franske Republik stødt paa Modstand fra gamle Forhaabninger og gammelt Nag.

Ærede Herrer! Hvad menneskelig Indsigt og Kraft formaar i Retning af at ruste et Folk til alvorlig Kamp, det er sket med Deres fædrelandskærlige Hjælp. Fjendskabet, som længe har grebet om sig i Øst og Vest, er nu blusset op til klare Flammer. Den nuværende Situation er ikke opstaaet af forbigaaende Interessekonflikter eller diplomatiske Konstellationer; den er Resultatet af en Ondsindethed, som har været virksom i lange Tider imod det tyske Riges Magt og Trivsel.

Det, der driver os, er ikke Erobringslyst, men det, der besjæler os, er den ubøjelige Vilje til at hævde den Plads, som Gud har stillet os paa, for os og for alle kommende Slægter.

Af de Dokumenter, som er blevet overbragt Dem, vil

De se, hvorledes min Regering og fremfor alt min Kansler til sidste Øjeblik har anstrengt sig for at forhindre, at det værste skulde ske. I paatvungent Nødværge griber vi Sværdet med en ren Samvittighed og rene Hænder. Til det tyske Riges Folk og Stammer lyder mit Raab om med samlet Kraft, i broderligt Fælleskab med vore Forbundsfæller at forsvare, hvad vi har skabt ved fredeligt Arbejde. Efter vore Fædres Eksempel stoler vi trofast, alvorligt og ridderligt, ydmyge overfor Gud og kampglade overfor Fjenden, paa den evige Almagt, som vil styrke vort Forsvar og lede det til en god Afslutning.

Hele det tyske Folk samlet omkring dets Fyrster og Førere, ser i Dag paa Dem, ærede Herrer. Tag Deres Beslutninger enstemmigt og hurtigt — det er mit inderlige Ønske.

(Hans Majestæt tilføjede):

De har læst, mine Herrer, hvad jeg har sagt til mit Folk fra Slottets Balkon.⁶⁾ Her gentager jeg:

Jeg kender ingen Partier mere, jeg kender kun Tyskere.
(Langvarigt, brusende Bifald).

Til Tegn paa, at De er fast besluttet paa uden Partiforskel, uden Stammeforskel, uden Bekendelsesforskel at følge mig gennem tykt og tyndt, gennem Nød og Død, beder jeg Partiernes Formænd om at træde frem og med Haandslag give mig Løfte derpaa.

(Partiførerne efterkom denne Opfordring under stormende, vedholdende Bifald.

Derpaa traadte Rigskansleren frem og erklærede Rigsdagen for aabnet).

4. Rigskansler, Dr. v. Bethmann Hollweg's⁹⁾ Tale ved den tyske Rigsdags Møde den 4. August 1914.⁷⁾

En mægtig Skæbne bryder ind over Europa. Siden vi tilkæmpede os det tyske Rige og Anseelse i Verden, har vi i 44 Aar levet i Fred og skærmet Europas Fred. I

fredeligt Arbejde er vi blevet stærke og mægtige, og derfor misundt. Med sejt Taalmodighed har vi taalt, at der under Paaskud af, at Tyskland var krigslystent, blev skabt Fjendskab i Øst og Vest og smedet Lænker imod os. Vinden, der da blev saaet, rejser sig nu som en Storm. Vi vilde leve videre i fredeligt Arbejde, og ligesom et udtalt, højtideligt Løfte gik det fra Kejseren til den yngste Soldat: vort Sværd skal kun flyve af Skeden til Forsvar for en retfærdig Sag. Den Dag, da vi maa drage det, er oprunden — mod vor Vilje, mod vore ærlige Anstrengelser. Rusland har stukket Brandfaklen til Huset. Vi staar i en nødtvungen Krig med Rusland og Frankrig.

Mine Herrer! En Række Dokumenter, der er samlet i Hast under Udviklingen af Begivenhederne, der følger Slag i Slag, er overbragt Dem. Lad mig fremhæve de Kendsgerninger, som kendetegner vor Holdning.

Fra den første Begyndelse af den *østrigsk-serbiske Konflikt* erklærer og arbejder vi i den Retning, at denne Konflikt maa blive indskrænket til kun at omfatte Østrig-Ungarn og Serbien. Alle Kabinetter, og i Særdeleshed England, indtager det samme Standpunkt. Kun *Rusland* erklærer, at det maa tale med ved Afgørelsen af denne Konflikt. Dermed hæver Faren for en europæisk Forvikling sit truende Hoved. Saa snart de første bestemte Efterretninger om militære Rustninger i Rusland foreligger, erklærer vi i Petersburg venskabeligt og eftertrykeligt, at krigeriske Forholdsregler mod Østrig vil finde os paa vore Forbundsfællers Side, og at militære Rustninger mod os selv vil tvinge os til Modforholdsregler, Mobilisering vil betyde næsten det samme som Krig. Rusland forsikrer os paa højtidelig Maade om sit Ønske om Fred og paastaar, at det ikke træffer militære Rustninger mod os. Imidlertid søger England at mægle mellem Wien og Petersburg, hvori vi understøtter det varmt. Den 28. Juli beder Kejseren telegrafisk Zaren om at betænke, at Østrig-Ungarn har Ret og Pligt til at værges sig mod de

stor-serbiske Bestræbelser, som truede med at undergrave dets Eksistens. Kejseren henviser Zaren til de solidariske, monarkiske Interesser overfor Udaaden i Serajevo. Han beder ham, om han personligt vil hjælpe ham med at udligne Modsætningen mellem Wien og Petersburg. Om trent i samme Time og før Modtagelsen af dette Telegram beder Zaren paa sin Side Kejseren om hans Hjælp, at han dog vil raade til Maadehold i Wien. Kejseren overtager Mæglerrollen. Men næppe er den Aktion, som han har befalet, kommet i Gang, førend Rusland mobiliserer alle sine mod Østrig-Ungarn rettede Stridskræfter. Østrig-Ungarn havde imidlertid selv kun mobiliseret mod Serbien, mod Nord kun to Armékorps og langt fra den russiske Grænse.

Kejseren henviser straks Zaren til, at ved denne Mobilisering af de russiske Stridskræfter mod Østrig bliver Mæglerrollen, som han har overtaget paa Zarens Bøn, gjort vanskelig, for ikke at sige umulig. Alligevel fortsætter vi vor Mæglervirksomhed i Wien, og det endda under Former, som gaar til det yderste af, hvad der var foreneligt med vore Forbundsforpligtelser. Imidlertid fornyer Rusland spontant sine Forsikringer om, at det ikke foretager militære Forberedelser imod os.

Saa kommer den 31. Juli. I Wien skal Afgørelsen falde. Vi har allerede ved vore Forestillinger faaet Wien til at genoptage Forhandling med Petersburg, efter at den direkte Forbindelse i en lang Tid var afbrudt. Men endnu førend den sidste Afgørelse i Wien er faldet, kommer der Efterretning om, at Rusland har mobiliseret sin samlede Krigsmagt, altsaa ogsaa mod os. Den russiske Regering, der af vore gentagne Forestillinger vidste, hvad Mobilisering ved vor Grænse betyder, notificerer os ikke denne Mobilisering og giver os overhovedet ingen Oplysning derom. Først om Eftermiddagen den 31. Juli indtræffer et Telegram til Kejseren fra Zaren, i hvilket han indstaar for, at hans Hær ikke vil indtage nogen ud-

æskende Holdning overfor os. Men Mobiliseringen ved vor Grænse har allerede været i fuld Gang siden Natten mellem den 30. og 31. Juli. Mens vi paa Ruslands Bøn mægler i Wien, rejser den russiske Hærmagt sig ved vor lange, næsten ganske aabne Grænse, og selvom Frankrig endnu ikke mobiliserer, træffer det dog, som det ogsaa selv indrømmer, militære Forberedelser.

Og vi? — Vi havde (idet han slog i Bordet og talte med stærk Betoning) indtil da ganske bevidst ikke indkaldt en eneste Reservesoldat, for den europæiske Freds Skyld! Skulde vi nu taalmodigt vente videre, indtil maa-ske de Magter, mellem hvilke vi er indkilet, vælger Tidspunktet til at slaa løs? At udsætte Tyskland for denne Fare vilde have været en Forbrydelse! Derfor krævede vi allerede den 31. Juli af Rusland, at det skulde demobilisere, som den eneste Forholdsregel, der endnu kunde frelse Europas Fred. Den kejserlige Udsending i Petersburg fik endvidere det Hverv at forklare den russiske Regering, at vi i Tilfælde af, at vor Fordring blev afvist, maatte betragte Krigstilstanden som indtraadt.

Den kejserlige Udsending har udført dette Hverv. Hvorledes Rusland har svaret paa vort Krav om Demobilisering, ved vi endnu ikke i Dag. Telegrafiske Meddelelser derom er indtil nu ikke naaet til os, selvom Telegrafene har ekspederet langt vigtigere Oplysninger.

Saaledes saa Kejseren sig nødsaget til den 1. August, Kl. 5 Eftm., da den fastsatte Frist forlængst var overskredet, at mobilisere vor Hærstyrke.

Samtidig maatte vi have Klarhed over, hvordan *Frankrig* vilde stille sig. Paa vort bestemte Spørgsmaal, om det i Tilfælde af en tysk-russisk Krig vilde holde sig neutralt, har Frankrig svaret os, at det vil gøre, hvad dets Interesser byder det. Det var et undvigende Svar paa vort Spørgsmaal, for ikke at sige en Benægtelse af vort Spørgsmaal.

Alligevel gav Kejseren Befaling til, at den franske Græn-

se ubetinget skulde respekteres. Denne Befaling blev overholdt paa strengeste Maade, kun med en eneste Undtagelse. Frankrig, der mobiliserede i den samme Time som vi, erklærede, at det vilde respektere en Strækning paa 10 km fra Grænsen. Og hvad skete i Virkeligheden? Der kom bombekastende Flyvere og Kavalleripatrouiller, ligesom franske Kompagnier brød ind paa Rigslandets¹⁰⁾ Omraader! Dermed har Frankrig brudt Freden og i Virkeligheden angrebet os, skønt der endnu ikke var erklæret Krig.

Hvad angaar den omtalte Undtagelse, har jeg af Chefen for Generalstaben modtaget følgende Meddelelse:

Af de franske Klager over Grænsekrænkelser fra vor Side indrømmes kun en eneste. Mod udtrykkelig Befaling har en Patrouille fra 14. Armékorps, sandsynligvis anført af en Officer, den 2. August overskredet Grænsen. Efter al Sandsynlighed er den skudt ned, idet kun een Mand er vendt tilbage. Men længe førend denne eneste Grænseoverskriden skete, har franske Flyvere helt ind over Sydtyskland kastet Bomber ned paa vore Banelinier, og franske Tropper har ved Schluchtpass angrebet vore Grænsebeskyttelsestropper. Vore Tropper har, i Overensstemmelse med Befalingen, foreløbig helt og holdent indskrænket sig til Modværge.

Saa vidt Meddelelsen fra Generalstaben.

Mine Herrer, vi kæmper nu i Nødværge; og Nød bryder alle Love! Vore Tropper har besat Luxemburg, maa-ske allerede betraadt belgisk Jord. Mine Herrer, det strider mod Folkerettens Bud. Den franske Regering har ganske vist erklæret i Bryssel at ville respektere Belgiens Neutralitet, saa længe Modstanderen respekterede den. Men vi vidste, at Frankrig stod rede til at falde ind. Frankrig kunde vente, men vi ikke! Et fransk Indfald i vor Flanke ved den nedre Rhin kunde blive skæbnesvangert. Saaledes var vi tvungne til at sætte os ud over den luxemburgske og belgiske Regerings berettigede Pro-

test. Den Uret — jeg siger det lige ud — den Uret, som vi dermed gør, vil vi søge at gøre god igen, saa snart vort militære Maal er naaet. Den, der er saa truet som vi og kæmper for sit højeste Maal, han bør kun tænke paa, hvordan han kan hugge sig igennem.

Mine Herrer, vi staar Ryg mod Ryg med Østrig-Ungarn.

Hvad angaar *Englands* Holdning, saa har de Erklæringer, som Sir Edward Grey¹¹⁾ i Gaar har afgivet i det engelske Underhus, klart fremstillet det Standpunkt, som den engelske Regering indtager. Vi har afgivet den Erklæring til den engelske Regering, at saa længe England holder sig neutral, vil vor Flaade ikke angribe Frankrigs Nordkyst, og at vi ikke vil antaste Belgiens territoriale Integritet og Uafhængighed. Denne Erklæring gentager jeg hermed for hele Verden, og jeg kan tilføje, at saalænge England forbliver neutral, vil vi ogsaa være rede til under Forudsætning af Gensidighed ikke at foretage fjendtlige Operationer mod den franske Handelsskibsfart.

Mine Herrer, saavidt Situationens Udvikling. Jeg gentager Kejserens Ord: »*Med ren Samvittighed drager Tyskland i Kamp!*« Vi kæmper for vort fredelige Arbejdes Frugter, for en stor Fortids Arv og for vor Fremtid. De 50 Aar, i hvilke Moltke sagde, at vi maatte staa rustede til at forsvare Arven og Resultaterne fra 1870, er endnu ikke gaaet. Nu slaar den store Prøvetime for vort Folk. Men med klar Fortrøstning ser vi den i Møde. Vor Hær staar i Felten, vor Flaade er kampberedt, — bag den hele det tyske Folk! — *Hele det tyske Folk* (til Soc.) er enigt til sidste Mand!

De, mine Herrer, kender Deres Pligt i hele dens Omfang. Lovforslagene¹²⁾ behøver ingen Begrundelse mere. Jeg beder om Deres hurtige Afgørelse.

5. Beretning fra den britiske Ambassadør i Berlin, W. E. Goschen¹³⁾ til den britiske Udenrigsminister, E. Grey¹¹⁾, angaaende Afbrydelsen af den diplomatiske Forbindelse med den tyske Regering.¹⁴⁾

Sir.

London, 8. August 1914.

I Overensstemmelse med den Instruks, som Deres Telegram af 4. ds. indeholdt, opsøgte jeg samme Eftermiddag Statssekretæren¹⁵⁾ og spurgte i den britiske Regerings Navn, om den tyske Regering vilde afstaa fra at krænke Belgiens Neutralitet. Hr. v. Jagow svarede straks, at det gjorde ham meget ondt at sige, at hans Svar maatte blive »Nej«, idet de tyske Tropper samme Morgen havde overskredet Grænsen, saa at Belgiens Neutralitet allerede var krænket. Hr. v. Jagow forklarede paany Grunden til, at Tyskerne var blevet nødt til at tage dette Skridt, nemlig at de maatte rykke ind i Frankrig ad den hurtigste og letteste Vej, for at de kunne gøre raske Fremstød og saa snart som muligt slaa et afgørende Slag. Det var et Spørgsmaal om Liv og Død for dem, eftersom de ved at vælge en sydligere Fremmarchlinie paa Grund af Vejenes Faatallighed og Fæstningernes Styrke ikke kunde haft Haab om at komme frem uden at møde en formidabel Modstand, som vilde have medført betydelige Tab af Tid. Dette Tab af Tid vilde være ensbetydende med Vinding af Tid for Russernes Fremskydning af Tropper mod den tyske Grænse. Raskhed i Handling var Tysklands væsentlige Fordel, medens Ruslands var en udtømmelig Tilgang af Tropper. Jeg fremholdt for Hr. v. Jagow, at dette »fait accompli« med Overskridelse af Belgiens Grænser gjorde Situationen yderst alvorlig, — noget, han vistnok maatte forstaa — og jeg spurgte ham, om der ikke endnu var Tid til at trække sig tilbage og undgaa eventuelle Konsekvenser, som baade han og jeg vilde beklage. Han svarede, at af de Grunde, han havde udviklet for mig, var det nu umuligt for dem at trække sig tilbage.

I Løbet af Eftermiddagen modtog jeg Deres supplerende Telegram af samme Datum, og i Overensstemmelse med den deri indeholdte Instruks begav jeg mig igen til Udenrigsministeriet og meddelte Statssekretæren, at medmindre den tyske Regering inden Kl. 12 samme Aften kunde afgive Forsikring om, at Tyskerne ikke vilde fortsætte med Overskridelsen af den belgiske Grænse, men standse sin Fremrykning, havde jeg faaet Instruks om at forlange mine Akkreditiver og underrette den tyske Regering om, at den britiske Regering saa sig nødsaget til at tage alle de Forholdsregler, som stod til dens Raadighed for at sikre Belgiens Neutralitet og Overholdelsen af en Traktat,¹⁶⁾ som Tyskland lige saa meget var Part i som Storbritannien.

Hr. v. Jagow sagde, at han til sin store Beklagelse ikke kunde give mig noget andet Svar end det, han allerede havde givet mig tidligere paa Dagen, nemlig, at det tyske Riges Sikkerhed absolut gjorde det nødvendigt, at Tropperne rykkede frem gennem Belgien. Jeg overrakte hans Ekscellence et skriftligt Resumé af Deres Telegram, og idet jeg gjorde ham opmærksom paa, at De havde nævnt Kl. 12 som det Tidspunkt, da den britiske Regering vilde vente hans Svar, spurgte jeg, om det ikke, med de frygtelige Følger for Øje, som nødvendigvis vilde komme, var muligt, at Regeringen endnu i sidste Stund tog sit Svar under fornyet Overvejelse. Han svarede, at selv om Fristen blev sat til fireogtyve Timer eller mere, maatte hans Svar blive det samme. Jeg sagde, at jeg i saa Fald maatte forlange mine Akkreditiver. Denne Samtale fandt Sted omkring Kl. 7. Under en kort Ordveksling, som fulgte efter, udtalte Hr. v. Jagow sin dybe Beklagelse over, at hele hans egen og Rigskanslerens Politik var strandet, idet den havde gaaet ud paa at skabe et venskabeligt Forhold til Storbritannien og gennem Storbritannien komme Frankrig nærmere. Jeg sagde, at denne pludselige Afslutning af min Virksomhed i Berlin ogsaa for mig var en

Kilde til dyb Beklagelse og Skuffelse, men at han sikkert maatte forstaa, at under de foreliggende Omstændigheder og af Hensyn til vore Forpligtelser kunde den britiske Regering umulig have handlet anderledes end den gjorde.

Jeg sagde derpaa, at jeg gerne vilde tale med Rigskansleren, da det maaske var sidste Gang, jeg vilde faa Anledning dertil. Han bad mig indstændigt om at gøre dette. Jeg fandt Rigskansleren i stærkt Sindsoprør. Han begyndte straks med en Tale, som varede omtrent i tyve Minutter. Han sagde, at det Skridt, som den britiske Regering havde taget, var aldeles frygteligt, blot for et Ords Skyld — »Neutralitet« — et Ord, som i Krigstid saa ofte var sat ud af Betragtning, blot for en Lap Papiers Skyld vilde Storbritannien begynde Krig imod en beslægtet Nation, som intet hellere vilde end at leve i Venskab med det. Alle hans Bestræbelser i denne Retning var tilintetgjort ved dette sidste frygtelige Skridt, og hele den Politik, som jeg maatte vide, han siden sin Embedstiltrædelse havde fulgt, var ramlet sammen som et Korthus. Hvad vi havde gjort, var en utænkelig Ting. Det var det samme som at slaa en Mand bagfra, medens han kæmpede for Livet mod to Angribere. Han gjorde Storbritannien ansvarlig for alle de frygtelige Ting, som kunde blive Følgen. Jeg protesterede bestemt mod denne Fremstilling og sagde, at ligesom han og Hr. v. Jagow ønskede at faa mig til at forstaa, at det af strategiske Grunde var et Spørgsmaal om Liv og Død for Tyskland at marschere gennem Belgien og krænke dette Lands Neutralitet, ligesaaavel ønskede jeg at faa ham til at forstaa, at det saa at sige var et Spørgsmaal om »Liv og Død« for Storbritanniens Ære at opfylde dets højtidelige Løfter om at gøre sit yderste for at forsvare Belgiens Neutralitet, dersom den blev angrebet. Denne højtidelige Overenskomst maatte simpelt hen overholdes; thi hvilken Tiltro kunde ellers nogen for Fremtiden fæste til Løfter fra Storbritanniens Side? Rigskansleren sagde: »Men hvad vil det ikke koste at over-

holde denne Overenskomst? Har den britiske Regering tænkt paa det?« Jeg antydede saa eftertrykkelig, søm jeg kunde, at Frygten for Konsekvenserne næppe kunde anses som en Undskyldning for at bryde højtidelige Løfter, men Rigskansleren var saa ophidset, saa overvældet af Efterretningen om vor Optræden og saa lidet modtagelig for Fornuft, at jeg afholdt mig fra at gyde Olie i Ilden med flere Argumenter. Da jeg gik, sagde han, at det Slag, som Storbritannien tilføjede Tyskland ved at slutte sig til dets Fjender, var saa meget føleligere, som han og hans Regering saa godt som til sidste Øjeblik havde arbejdet sammen med os og støttet vore Bestræbelser for at opretholde Fred mellem Østrig og Rusland. Jeg sagde, at det netop var dette, som var saa tragisk — at de to Nationer blev uenige netop i det Øjeblik, da Forholdet mellem dem var venskabeligere og hjerteligere, end det havde været i mange Aar. Ulykkeligvis havde Krigen bredt sig, tiltrods for vore Bestræbelser for at opretholde Fred mellem Østrig og Rusland, og den havde bragt os Ansigt til Ansigt med en Situation, som vi, saafremt vi stod ved vore Løfter, umulig kunde undgaa, og som ulykkeligvis medførte en Skilsmisse fra dem, med hvem vi tidligere havde arbejdet sammen. Han maatte sikkert forstaa, at ingen beklagede dette mere end jeg.

Efter denne noksaa pinlige Samtale gik jeg tilbage til Legationen og affattede en telegrafisk Rapport om, hvad der var forefaldet. Dette Telegram blev indleveret paa Hovedtelegrafstationen lidt før Kl. 9 Aften. Det blev modtaget paa Telegrafstationen, men blev formentlig aldrig afsendt.¹⁷⁾

Omtrent Kl. 9½ om Aftenen kom Hr. v. Zimmermann,¹⁸⁾ Understatssekretæren, for at tale med mig. Efter at have udtalt sin dybe Beklagelse over, at det officielt og personlig yderst venskabelige Forhold mellem os holdt paa at ødelægges, spurgte han mig om et Forlangende af Akkreditiver var ensbetydende med en Krigserklæring. Jeg

sagde, at en saa anerkendt Autoritet i international Ret, som han var bekendt for at være, maatte vide ligesaa godt eller bedre end jeg, hvad Praksis var i saadanne Tilfælde. Jeg tilføjede, at der var mange Eksempler paa, at den diplomatiske Forbindelse var afbrudt, uden at det var kommet til Krig, men at han i dette Tilfælde af min Instruks, hvoraf jeg havde givet Hr. v. Jagow et skriftlig Resumé, vilde have set, at den britiske Regering ventede Svar paa et bestemt Spørgsmaal inden Kl. 12 den Aften, og at den i Mangel af et tilfredsstillende Svar vilde blive nødt til at tage de Skridt, som dens Forpligtelser nødvendiggjorde. Hr. v. Zimmermann sagde, at dette faktisk var en Krigserklæring, eftersom den tyske Regering umulig kunde give det forlangte Løfte hverken den Aften eller nogen anden Aften

(Samme Aften var der Gadespektakler foran den britiske Legation i Berlin).

Næste Morgen, den 5. August, sendte Kejseren en af sine Adjutanter til mig med følgende Skrivelse:

»Kejseren har paalagt mig at udtrykke overfor Deres Ekscellence hans Beklagelse af Begivenhederne i Gaar Aftes, men samtidig sige Dem, at De gennem det Indtrufne kan gøre Dem en Forestilling om, hvad hans Folk føler overfor det, som Storbritannien gør ved at slutte sig sammen med andre Nationer imod sin gamle Allierede fra Waterloo. Hans Majestæt beder ogsaa, at De vil meddele Kongen af Storbritannien, at han har været stolt af at føre Titlerne britisk Feltmarskal og britisk Admiral, men at han som Følge af, hvad der nu er hændt, øjeblikkelig maa give Afkald paa disse Titler.«

Jeg ønsker at tilføje, at denne Meddelelse ikke tabte noget af sin Bitterhed ved den Maade, hvorpaa den blev overbragt¹⁹⁾

6. Af en Tale i Underhuset den 6. August 1914
af Førsteminister Asquith²⁰⁾ i Anledning af Forslaget angaaende
en Kredit paa 100,000,000 £.

.... Hvis man spurgte mig om, hvad vi kæmper for, vilde jeg svare med to Sætninger. For det første for at fuldbyrde en højtidelig, international Forpligtelse, en Forpligtelse, der, i Fald den var blevet indgaaet imellem private Personer i Livets almindelige Anliggender, vilde være blevet betragtet, ikke blot som en juridisk, men som en Æresforpligtelse, som det ikke er muligt for nogen Mand med Selvrespekt at komme udenom. For det andet nævner jeg, at vi, naar i disse Dage Tvang, materiel Tvang, til Tider synes at være den afgørende Faktor og at faa den herskende Indflydelse i Menneskehedens Udvikling, kæmper for at hævde det Princip, der gaar ud paa, at man ikke skal udfordre den gode internationale Tillid og lade smaa Nationer knuses af en stærk og overmægtig Magts vilkaarlige Vilje. Jeg tror ikke, at nogen Nation nogensinde har indladt sig i en stor Strid — og denne Strid er en af de største, Historien nogensinde vil komme til at kende — med en renere Bevidsthed og en stærkere Overbevisning om, at den kæmper, ikke for at angribe, ikke for at forsvare sine egne egenkærlige Interesser, men til Forsvar for de Principer, paa hvis Hævdelse Verdenscivilisationen beror. Med fuld Overbevisning, ikke blot om, at vor Sag er forstandig og retfærdig, men ogsaa om de Forpligtelser, der paahviler os til at kæmpe for dette store Maal, gaar vi ind i Kampen. Lad os nu gøre os klart, at alle Hjælpemidler, ikke blot i det Forenede Kongerige, men i hele det uhyre Rige, hvis Centrum det er, skal kastes paa Vægtskaalen; og det er for at denne Hensigt kan opnaas i det tilstrækkelige Omfang, at jeg nu vil bede dette Udvalg — vil stille den meget ualmindelige Anmodning til det — at bevilge Regeringen en Kredit paa 100,000,000 £

II. Præsident Wilsons²¹⁾ Fredsprogram.

1. De fjorten Punkter.

Af et Budskab til Kongressen i Washington 8. Januar 1918.²²⁾

1. (Den aabne Dørs Politik):

Naar der ad ærlig Vej er gennemført en Fredstraktat, maa der ikke træffes nogen hemmelig international Overenskomst af nogen Art, men Diplomatiets skal altid føre sine Forhandlinger aabent og for Offentlighedens Øjne.

2. (Havenes Frihed):

Absolut Frihed for Skibsfarten paa Havene uden for de territoriale Farvande, saavel i Krig som i Fred, undtagen naar Havene er helt eller delvis lukket ved international Foranstaltning til Gennemførelse af internationale Overenskomster.

3. (Handelsfrihed):

Saa vidt muligt Fjernelse af alle økonomiske Skranker; lige Handelsbetingelser for alle Nationer, der enes om Freden og danner en Sammenslutning til dens Opretholdelse.

4. (Nedrustning):

Passende Garantier gives og tages for, at de nationale Rustninger bliver indskrænket til det Mindstemaal, der er nødvendigt for Landenes Sikkerhed.

5. (Upartisk Løsning af Kolonispørgsmaalene):

En fri, oprigtig og absolut upartisk Ordning af alle koloniale Krav, en Løsning, der hviler paa streng Overholdelse af det Princip, at ved Afgørelsen af alle saadanne Suverænitetspørgsmaal skal de paagældende Befolkningers Interesse have lige saa stor Vægt som de berettigede Krav fra den Regering, hvis Adkomst skal afgøres.

6. (Rusland)²³⁾:

Hele det russiske Omraade skal rømmes, og der skal tilvejebringes en saadan Løsning af alle Spørgsmaal, der angaar Rusland, at det kan faa Sikkerhed for den bedste og frieste Samvirken med de andre Nationer i Verden ved at skaffe det en uhindret og utvungen Lejlighed til uafhængigt at bestemme over sin egen politiske Udvikling og nationale Politik og sikre det en oprigtig og velment Modtagelse i de frie Nationers Samfund under dets selvvalgte Institutioner; ja, mere end en velment Modtagelse, ogsaa Bistand af enhver Art, som det maatte trænge til og selv maatte ønske.

Den Behandling, der i de kommende Maaneder vil blive Rusland til Del fra dets Søsternationers Side, vil blive Prøvestenen paa deres gode Vilje, deres Forstaaelse af dets Trang som adskilt fra deres egne Interesser og paa deres Klogskab og uegennyttige Sympati.

7. (Belgiens Genrejsning):

Hele Verden vil være enig om, at Belgien skal rømmes og genrejses uden noget Forsøg paa at begrænse den Suverænitets, det nyder sammen med alle andre frie Nationer. Ingen anden enkelt Handling vil som denne tjene til at genoprette Tilliden blandt Nationerne til de Love, som de selv har indsat og bestemt til at lede Ordningen af deres indbyrdes Forhold. Uden denne Helbredelsesakt vil Folkerettens hele Bygning og Kraft for bestandig være svækket.

8. (Frankrig rømmes, Uretten fra 1871 gøres god igen):

Hele det franske Landomraade skal frigives, og de Dele, hvor Fjenden er trængt ind, genrejses, og den Uret, der i 1871 blev tilføjet Frankrig af Preussen med Hensyn til Elsass-Lothringen, og som i næsten 50 Aar har gjort Verdens Fred usikker, skal gøres god igen, for at Freden paany kan blive gjort sikker i alles Interesse.

9. (Regulering af Italiens Grænser):

En Regulering af Italiens Grænser skal gennemføres efter Nationalitetslinier, der tydeligt lader sig erkende.

10. (Nationalt Selvstyre i Østrig-Ungarn):

Østrig-Ungarns Folk, hvis Plads blandt Nationerne vi ønsker at se garanteret og sikret, skal indrømmes den frieste Mulighed for Udvikling under Selvstyre.

11. (Balkanlandenes Rømning. Serbiens Adgang til Havet):

Rumænien, Serbien og Montenegro skal rømmes²⁴); de besatte Omraader genrejses; Serbien skal have fri og sikker Adgang til Havet; og de forskellige Balkanstaters indbyrdes Forhold skal ordnes ved venskabelig Drøftelse efter de historisk givne Retningslinier for Samhørighed og Nationalitet; Spørgsmaalet om internationale Garantier for de forskellige Balkanstaters politiske og økonomiske Uafhængighed skal optages til Drøftelse.

12. (Tyrkiets Uafhængighed. Dardanellernes Aabning):

De tyrkiske Dele af det nuværende tyrkiske Rige skal garanteres sikker Suverænitet; men de andre Nationaliteter, der nu staar under tyrkisk Herredømme, skal have Garanti for utvivlsom Sikkerhed for deres Liv og absolut uhindret Lejlighed til avtonom Udvikling. Dardanellerne skal til Stadighed være aabne som fri Passage for alle Nationers Skibe og Handel under internationale Garantier.

13. (Polen):

Der skal oprettes en uafhængig polsk Stat, som skal omfatte de Omraader, der bebos af utvivlsomt polske Befolkninger, og den skal have sikret fri og tryk Adgang til Havet, og dens politiske og økonomiske Uafhængighed og territoriale Ukrænkelighed skal garanteres ved international Overenskomst.

14. (Folkeforbundet):

Der skal dannes en almindelig Sammenslutning af Nationer i Henhold til særlige Pagter med det Formaal at give gensidige Garantier for politisk Uafhængighed og territorial Ukrænkelighed for store saa vel som for smaa Stater.

(Hertil knytter Wilson bl. a. følgende Bemærkninger):

Med Hensyn til disse væsentlige Foranstaltninger til at raade Bod paa begaaet Uret og Gennemførelse af Ret, føler vi os nøje forbundne med alle Regeringer og Folkeslag, der har sluttet sig sammen imod Imperialisterne. Vi kan ikke have forskellige Interesser eller Formaal. Vi staar ved hinandens Side indtil det sidste

Vi ønsker kun, at Tyskland skal indtage en Plads som et ligeberettiget Folk blandt Folkene i Verden — i den ny Verden, som vi nu lever i — og ikke som andre Folkeslags Herre.

Vi tænker heller ikke paa at ville presse Tyskland til at forandre eller modificere sine Institutioner. Men det er nødvendigt — det maa vi aabent udtale —, og nødvendigt som en første Betingelse for, at der overhovedet kan være nogen Fornuft i, at vi indlader os med Tyskland, at vi ved, i hvis Navn dets Ordførere taler, naar de taler til os, om de taler for Rigsdagens Flertal eller for Militærpartiet og de Mænd, som tror paa det imperialistiske Herredømme.

Vi har nu, det anser jeg for afgjort, udtrykt os saa bestemt, at vor Mening ikke længere kan være Genstand for Tvivl eller Drøftelse. Der gaar en klar Grundtanke gennem hele det Program, af hvilket jeg har givet et Omrids. Det er Grundsætningen om Retfærdighed for alle Folk og alle Nationaliteter og deres Ret til, hvad enten de er stærke eller svage, at leve deres Liv i Frihed og Sikkerhed paa lige Vilkaar med hinanden.

Hvis denne Grundsætning ikke lægges som Fundament for den internationale Retfærdigheds Bygning, vil ingen Del af denne kunne blive varig. Folket i de Forenede Stater har ikke kunnet handle efter nogen anden Grundsætning; og det er rede til at vie sit Liv, sin Ære og alt, hvad det ejer, for at hævde denne Grundsætning. Denne eksempelløse og afsluttende Krig til Forsvar for Menneskenes Frihed har nu naaet sit moralske Højdepunkt, og vort Folk er villigt til at sætte sin Kraft, sine højeste Bestræbelser, sin Retskaffenhed og sin Selvopofrelse paa Prøve.

2. De fire Punkter.

Af et Budskab til Kongressen den 11. Februar 1918.²⁵⁾

De Principer, der skal anvendes ved Fredsslutningen, er disse:

For det første, at hver enkelt Del af den endelige Ordning skal hvile paa virkelig Retfærdighed i det enkelte Tilfælde og paa saadanne Aftaler, der mest sandsynligt vil føre til en Fred, der vil være varig.

For det andet, at Folk og Provinser ikke skal byttes bort fra én Suverænitet til en anden, som om de kun var Løsøre og Brikker i et Spil, selv i det store Spil, der nu for bestandig er bragt i Vanry, om Magternes Ligevægt; men at

For det tredie, enhver territorial Ordning som Følge af denne Krig skal træffes i de paagældende Folks Interesse og til deres Fordel og ikke som en Del af noget, der kun er et Arrangement (adjustment) eller et Kompromis mellem rivaliserende Staters Krav; og

For det fjerde, at alle vel begrundede nationale Krav skal opfyldes i saa udstrakt Grad, som de kan opfyldes uden at indføre nye Elementer til Strid eller Fjendskab eller gøre de gamle varige, saa de sandsynligvis til given Tid vil bryde Europas Fred og dermed Verdens.

En almindelig Fred paa et saadant Grundlag kan være Genstand for Drøftelse. Indtil en saadan Fred kån sikres, har vi intet andet Valg end at forsætte Kampen

3. De fem Krav.

Af en Tale i New York 27. September 1918.²⁶⁾

1. Naar den upartiske Retfærdighed skal udøves, maa der ikke gøres Forskel imellem nogle, som vi ønsker at udøve Retfærdighed imod, og andre, som vi ikke ønsker at udøve Retfærdighed imod. Det maa være en Retfærdighed, der ikke begunstiger nogen, og ikke kender nogen anden Maalestok end den lige Ret for de forskellige Folk, som det drejer sig om.

2. Ingen særlig eller privat Interesse hos nogen enkelt Nation eller nogen Gruppe af Nationer kan, naar den er uforenelig med alles fælles Interesser, lægges til Grund for nogen Del af Ordningen.

3. Der maa ikke findes Forbund eller Alliancer eller særlige Overenskomster og Forstaaelser indenfor den almindelige fælles Familie, som Folkenes Forbund danner.

4. Og der maa — med Hensyn til Enkeltheder — ikke findes særlige økonomiske Forbindelser (combinations) indenfor Forbundet, og der kan ikke blive Tale om nogen Form for økonomisk Boycott eller Udelukkelse, undtagen i de Tilfælde, hvor Folkenes Forbund for at hævde Disciplin og Kontrol selv udøver sin Magt til at straffe økonomisk ved Udelukkelse fra Verdensmarkederne.

5. Alle internationale Overenskomster og Traktater af enhver Art, skal i deres Helhed bekendtgøres for hele den øvrige Verden.

III. Vaabenstilstanden mellem de Allierede og Tyskland.²⁷⁾

1. Generalfeltmarskal v. Hindenburgs²⁸⁾ Skrivelse 3. Oktober 1918 til den tyske Rigskansler, Prins Max af Baden.²⁹⁾

Berlin, 3. Oktober 1918.

Til Hr. Rigskansleren.

Øverste Hærledelse fastholder sin Søndag den 29. Sept. d. A. stillede Fordring om øjeblikkelig Afgivelse af Freds-tilbudet til vore Fjender som Følge af den makedoniske Fronts Sammenbrud³⁰⁾ og den derved nødvendigvis indtrufne Svækkelse af vore Vestreserver, og da det er umuligt at bøde paa de meget betydelige Tab, som er indtruffet i de sidste Dages Slag, er der efter menneskelig Beregning ikke længere nogen Udsigt til at paatvinge Fjenden Freden.

Modstanderen fører paa sin Side stadig nye, friske Reserver i Slaget.

Endnu staar den tyske Hær fast sammentømret og afviser sejrrig alle Angreb. Men Stillingen forværres Dag for Dag og kan tvinge den øverste Hærledelse til skæbnesvangre Beslutninger.

Under disse Omstændigheder er det nødvendigt at afbryde Kampen, for at spare det tyske Folk og dets Forbundsfæller for unødvendige Ofre. Hver forsømt Dag koster Tusinder af tapre Soldater Livet.

von Hindenburg, Generalfeltmarskal.

Anmærkning fra Understatssekretær, Friherre v. d. Bussche:³¹⁾

»Denne Skrivelse er blevet oplæst ved Statssekretæernes Møde i Anledning af Noten til Wilson. — 5/10.«

2. Første tyske Note af 3. Oktober 1918 til Præsident Wilson.³²⁾

Berlin, 3. Oktober 1918.

Den tyske Regering opfordrer Præsidenten for Amerikas forenede Stater til at tage Fredens Genoprettelse i sin Haand og at bringe Meddelelsen til alle de krigsførende Stater om denne Anmodning, samt at indbyde dem til at sende Befuldmægtigede til Optagelse af Fredsforhandlinger. Den tyske Regering anerkender det af Præsidenten for Amerikas Forenede Stater i Kongresbudskabet af 8. Januar 1918 og i hans senere Tilkendigelser, navnlig i Talen af 27. Septbr., opstillede Program som Grundlag for Fredsforhandlingerne. For at undgaa yderligere Blodsudgydelse anmoder den tyske Regering om øjeblikkelig Afslutning af en almindelig Vaabenstilstand til Lands, til Vands og i Luften.

Max,

Prins af Baden, Rigskansler.

3. Tredie amerikanske Note til Tyskland af 23. Oktober 1918.³³⁾

Udenrigsministeriet, 23. Oktober 1918.

Min Herre! Under Henviisning til den af Dem overrakte Note fra den tyske Regering af den 20. Oktober har jeg herved den Ære at meddele Dem, at Præsidenten har overdraget mig at svare følgende:

Efter at have modtaget den højtidelige og udtrykkelige Forsikring af den tyske Regering om, at den uden Forbehold gaar ind paa de Fredsbetingelser, der indeholdes i hans Tale til de Forenede Staters Kongres af 8. Januar 1918 og de Principer for en Fredsslutning, der er udtalt i hans senere Budskaber, særlig i Talen den 27. Septbr., og at den er rede til at drøfte Enkelthederne med Hensyn til deres Anvendelse, og at dette Ønske og Formaal ikke udgaar fra dem, der hidtil har dikteret den tyske Politik og ført den nuværende Krig paa Tysklands Vegne, men fra Ministre,³⁴⁾ der taler paa Rigsdagens

Flertal og et overvældende Flertal af det tyske Folks Vegne; og efter at han ligeledes har modtaget direkte Løfte fra den nuværende tyske Regering om, at de tyske Stridskræfter vil overholde Menneskelighedens og den civiliserede Verdens Regler for Krigsførelse baade til Lands og til Vands, føler Præsidenten, at han ikke længere kan afslaa at tage Spørgsmaalet om en Vaabenstilstand op til Forhandling med de Regeringer, med hvilke de Forenede Staters Regering staar i Forbund.

Præsidenten anser det dog for sin Pligt paany at udtale, at den eneste Vaabenstilstand, han vilde finde sig berettiget til at forelægge til Overvejelse, vilde være en saadan, der skulde sætte de Forenede Stater og de med dem forbundne Magter i Stand til at gennemtvinge hvilke som helst Arrangementer, som man maatte træffe, for at gøre en Genoptagelse af Fjendtlighederne fra Tysklands Side umulig.

Præsidenten for de Forenede Stater har derfor oversendt sin Korrespondance med de nuværende tyske Autoriteter til de Regeringer, med hvilke de Forenede Staters Regering staar i Forbund som krigsførende Magt, med det Forslag, at, dersom disse Regeringer er villige til at slutte Fred paa de angivne Betingelser og Principper, skal deres og de Forenede Staters militære Raadgivere opfordres til at forelægge de mod Tyskland forbundne Regeringer de nødvendige Betingelser for en saadan Vaabenstilstand, der fuldtud vil sikre de interesserede Folks Interesser og garantere de forbundne Regeringer den ubegrænsede Magt til at sikre og gennemtvinge Enkelthederne i den Fred, til hvilken den tyske Regering har givet sin Tilslutning, forudset, at de finder en saadan Vaabenstilstand mulig fra et militært Synspunkt.

Tysklands Antagelse af saadanne Vaabenstilstands-betingelser vil være det bedste konkrete Bevis for, at det utvetydigt antager de Fredsbetingelser og Principer, hvorfra hele Aktionen udgaar.

Præsidenten føler, at han ikke vilde være oprigtig, hvis han ikke, og tilmed i den klareste mulige Form udviklede Grunden, hvorfor der maa kræves ekstraordinære Garantier. Hvor betydningsfulde og vigtige end de Forfatningsændringer³⁵⁾ synes at være, der omtales af den tyske Udenrigsminister i hans Note af 20. Oktober, fremgaar det dog ikke heraf, at Principet om en Regering, der er ansvarlig overfor det tyske Folk, endnu er trængt fuldtud igennem eller, at der bestaar eller overvejes nogen Garanti for, at det Systemskifte og den Gennemførelse af Forholdsregler, som man nu er delvis enig om, vil forblive varige. Iøvrigt er det ikke ganske klart, om man er naaet ind til Kernen i den nuværende Vanskelighed. Det er muligt, at fremtidige Krige er blevet lagt ind under det tyske Folks Kontrol, men den nuværende Krig er ikke blevet det, og det er med den nuværende Krig, vi har at gøre. Det er øjensynligt, at det tyske Folk ikke har noget Middel til at tvinge de militære Myndigheder i Riget til at føje sig efter Folkeviljen; at Kongen af Preussens Magt til at lede Rigets Politik stadig er usvækket; at det afgørende Initiativ stadigt er i Hænderne paa dem, der hidtil har været Tysklands Herrer.

Idet Præsidenten føler, at hele Verdensfreden nu afhænger af, at der tales klart og handles oprigtigt, finder Præsidenten, at det er hans Pligt at sige, uden noget Forsøg paa at dæmpe, hvad der kan synes haarde Ord, at Nationerne i Verden ikke stoler paa og ikke kan stole paa deres Ord, der hidtil har været Herrer over den tyske Politik, og endnu en Gang fremhæve, at de Forenede Staters Regering ved at slutte Fred og forsøge paa at gøre denne Krigs uendelige Forurettelser og Uretfærdigheder gode igen, ikke kan forhandle med andre end virkelige Repræsentanter for det tyske Folk, idet disse ved en ægte konstitutionel Forfatning har faaet Garanti for at være Tysklands virkelige Styrere.

Dersom man nu skal forhandle med Tysklands mili-

tære Herrer og monarkistiske Autokrater, og det er sandsynligt, at man ogsaa senere ved Ordningen af det tyske Riges internationale Forpligtelser skal have med dem at gøre, saa kan Tyskland ikke komme til at forhandle om Fredsbetingelser, men maa underkaste sig. Der vindes intet ved at lade denne vigtige Ting usagt.

Modtag, min Herre, de fornyede Forsikringer om min store Agtelse.

*Robert Lansing.*³⁶⁾

4. Fjerde tyske Note til Wilson af 27. Oktober 1918.³⁷⁾

Den tyske Regering har taget Svaret fra Præsidenten for de Forenede Stater til Efterretning. Præsidenten kender de dybtgaaende Forvandlinger, der er fuldført og er i Færd med at fuldføres i det tyske Forfatningsliv. Fredsforhandlingerne vil blive ført af en Folkeregering, i hvis Hænder den afgørende Myndighed faktisk og forfatningsmæssigt ligger. De militære Myndigheder er ogsaa undergivet den.³⁸⁾ Den tyske Regering imødeser nu Forslagene til en Vaabenstilstand, der indleder en Retfærdighedens Fred, saaledes som Præsidenten har skildret den i sine Erklæringer.

*Solf.*³⁹⁾

Statssekretær for Udenrigsministeriet.

5. Fjerde amerikanske Note til Tyskland af 5. November 1918.⁴⁰⁾

I min Note af 23. Oktober har jeg meddelt Dem, at Præsidenten har overgivet de med de Forenede Stater forbundne Regeringer sin Noteveksling med den Henstilling, at disse Regeringer, hvis de er tilbøjelige til at slutte Freden paa de angivne Betingelser og Grundsætninger, skal anmode deres og de Forenede Staters militære Raadgivere om at forelægge de mod Tyskland allierede Regeringer de nødvendige Betingelser for en Vaabenstilstand, der fuldtud varetager de deltagende Folks Interesser og

sikrer de allierede Regeringer den uindskrænkede Magt til at garantere og gennemtvinge Enkelthederne i den af den tyske Regering antagne Fred, og lade dem udtale sig om, hvorvidt de fra et militært Standpunkt holder en saadan Vaabenstilstand for mulig.

Præsidenten har nu modtaget et Memorandum fra de allierede Regeringer med Bemærkninger om denne Noteveksling, og det lyder som følger:

»De allierede Regeringer har taget Notevekslingen mellem Præsidenten for de Forenede Stater og den tyske Regering omhyggeligt under Overvejelse. Med følgende Forbehold erklærer de sig villige til at slutte Fred med den tyske Regering paa Grundlag af de Fredsbetingelser, der er fremsat i Præsidentens Tale til Kongressen af 8. Januar 1918, saavel som i hans senere Taler. De maa dog henvise til, at det sædvanlige saakaldte Begreb om Frihed paa Havene rummer forskellige Fortolkningsmuligheder, hvoraf der er nogle, de ikke kan anerkende. De maa derfor ved Fredsforhandlingernes Begyndelse forbeholde sig fuld Frihed overfor dette Spørgsmaal.

Endvidere har Præsidenten i de i sin Tale til Kongressen af 8. Januar 1918 fremsatte Fredsbetingelser erklæret, at de besatte Omraader ikke blot skulde rømmes, men ogsaa bringes paa Fode igen. De allierede Regeringer er af den Anskuelse, at der ikke bør herske Tvivl om Meningen med disse Betingelser. De forstaar derved, at Tyskland skal yde Erstatning for al den Fortræd, det har tilføjet de Allieredes Civilbefolkning og dens Ejendom ved dets Angreb til Vands, til Lands og fra Luften.

Præsidenten har givet mig Ordre til at bringe den Meddelelse, at han er indforstaaet med den Fortolkning, der rummes i sidste Del af dette Memorandum. Præsidenten har endvidere beordret mig til at anmode Dem om at meddele den tyske Regering, at Marskal Foch⁴¹⁾ af de Forenede Stater og de allierede Magters Regeringer har faaet Fuldmagt til at modtage de behørigt akkrediterede

Repræsentanter for den tyske Regering og give dem Underretning om Vaabenstilstandsbetingelserne.

Modtag, min Herre, de fornyede Forsikringer om min højeste Agtelse.

Robert Lansing.

6. Vaabenstilstandsbetingelserne.

Det store Hovedkvarter, 9. Nov. 1918.

Telegram til Udenrigsministeriet.⁴²⁾

Haster! Straks!

Følgende er et Uddrag af Vaabenstilstandsbetingelserne, hvis fuldstændige Tekst først kan ventes i Morgen.

1. Træder i Kraft 6 Timer efter Underskrivningen.
2. Øjeblikkelig Rømning af Belgien, Frankrig og Elsass-Lothringen inden 14 Dage.

Hvad der bliver tilbage af Tropper efter denne Tidsfrist, bliver interneret eller gjort til Krigsfanger.

3. Skal udlevere 5000 Kanoner, først og fremmest tungt Skyts, 30000 Maskingeværer, 3000 Minekastere og 2000 Flyvemaskiner.^{42a)}
4. Rømning af den venstre Rhinbred, Mainz, Koblenz og Köln besat af Fjenden i en Kreds med Radius paa 30 km.
5. Paa højre Rhinbred 30—40 km neutral Zone. Rømning i Løbet af 11 Dage.
6. Paa venstre Rhinbreds Omraade maa intet føres bort, alle Fabrikker, Jernbaner o. s. v. skal efterlades urørt.
7. Der skal udleveres 5000 Lokomotiver, 10000 Jernbanevogne og 10000 Motorvogne.^{42a)}
8. Tyskland skal underholde de fjendtlige Besættelsestropper.
9. I Østen skal alle Tropper trækkes bag Grænsen fra 1. August 1914; Tidsfrist ikke angivet.
10. Ophævelse af Traktaterne fra Brest-Litovsk og Bukarest.
11. Betingelsesløs Kapitulation af Østafrika.

12. Tilbagegivelse af den belgiske Banks Beholdning og af det russiske og rumænske Guld.

13. Tilbagelevering af Krigsfanger uden Gensidighed.

14. Udlevering af 100 U-Baade, 8 lette Krydsere og 6 Dreadnoughts;^{43a)} de øvrige Skibe afvæbnes og bevogtes af Allierede i neutrale eller allierede Havne.

15. Alle Forter og Batterier i Kattegat⁴³⁾ besættes af de Allierede.

16. Blokaden fortsættes. Tyske Skibe maa fremdeles kapes.

17. Alle Indskrænkninger i Skibsfarten for Neutrale, indført af Tyskland, ophæves.

18. Vaabenstilstanden varer 30 Dage.^{42a)}

Kommissionen beder om Fuldmagt til at underskrive disse Betingelser, haaber at kunne opnaa en Forlængelse af Fristen. Kommissionen har ikke fortiet, at Betingelsernes Indhold delvis er umuligt, fordi Hungersnød i Tyskland er uløseligt forbundet dermed og vil gøre Overholdelse af Betingelserne delvis umulig.

von Hintze.⁴⁴⁾

7. Ordre til Underskrift.

Telegram.⁴⁵⁾

Berlin, 10. Nov. 1918.

Hr. Statssekretær von Hintze at meddele til Øverste Hærledelse.

Fredsdelegationen skal meddeles telegrafisk, at den tyske Regering antager de den af 8. November stillede Vaabenstilstandsbetingelser.⁴⁶⁾

Rigskansler.

8. Vaabenstilstanden træder i Kraft.

Telegram⁴⁷⁾ til Udenrigsministeriet.

Store Hovedkvarter, den 11. Nov. 1918.

Vaabenstilstand traadt i Kraft i Dag Kl. 11,55.

von Hintze.

IV. Versaillesfreden.

1. Clemenceau's⁴⁸) Tale⁴⁹) ved Overrækkelsen af Fredsforslagene til den tyske Udenrigsminister v. Brockdorff-Rantzau⁵⁰) i Versailles den 7. Maj 1919.

Mine Herrer tyske Delegerede!

Her er hverken Stedet eller Tiden til at tale overflødige Ord. De har for Dem Befuldmægtigede fra de smaa og store Magter, der har forenet sig for at udkæmpe den frygtelige Krig, der er blevet dem paatvunget. Regnskabet's Time er kommet. De har bedt om Fred. Vi er rede til at tilstaa Dem den.

Vi overgiver Dem Dokumentet, som indeholder Freden. De vil faa god Tid til at prøve det. Jeg regner med, at at De vil gaa i Gang med denne Undersøgelse i den Ridderlighedens Aand, som bør herske mellem de civiliserede Folkeslag. Den anden Versaillesfred har været os altfor dyrekøbt, til at vi alene skulde kunne paatage os at bære denne Krigs Følger.

Til yderligere Klarlæggelse af min Tankegang maa jeg nødvendigvis tilføje overfor Dem, at denne anden Versaillesfred, som nu skal være Genstand for vore Drøftelser, har været altfor dyrekøbt for de her repræsenterede Folk, til at vi ikke hele Tiden skulde være besluttede paa ved alle de Midler, som staar i vor Magt, at opnaa enhver rimelig Oprejsning og Erstatning, som skyldes os.

Jeg har nu den Ære at gøre de Herrer Befuldmægtigede bekendt med den Fremgangsmaade for Forhandlingerne, som er blevet vedtaget. Hvis nogen har Bemærkninger at gøre, vil han naturligvis faa Ordet.

Der bliver ingen mundtlig Forhandling, og Bemærkningerne maa forelægges skriftligt. De tyske Befuldmægtigede faar en Frist paa fjorten Dage til at fremkomme med deres skriftlige Indlæg paa fransk og engelsk angaaende hele Traktaten.

Inden Udløbet af denne Frist paa fjorten Dage vil de tyske Delegerede faa Lejlighed til at indsende deres Svar eller stille Spørgsmaal vedrørende disse Emner.

Det øverste Raad⁵¹) vil efter at have undersøgt de Indlæg, der er blevet forelagt indenfor den ovenfor angivne Frist, sende et skriftligt Svar til den tyske Delegation, idet det angiver Delegationen en Frist, indenfor hvilken den skal afgive sit endelige Svar angaaende det hele.

Jeg tilføjer, hvad der i og for sig er overflødigt, at saafremt de tyske Befuldmægtigede skulde forelægge os et skriftligt Svar, skal vi sige indenfor en Frist paa to, tre, fire eller fem Dage, saa vil vi ikke afvente Udløbet af Fristen paa de fjorten Dage med fra vor Side at give vort Svar. Forhandlingen vil, for at vinde Tid finde Sted saa hurtigt som muligt under de Former, som jeg har angivet.

Hvis nogen har Bemærkninger at gøre angaaende dette Emne, er vi til Disposition fra det Øjeblik, Oversættelsen⁵²) har fundet Sted.

2. Grev Brockdorff-Rantzaus Tale⁵³) i Versailles den 7. Maj 1919.

Mine Herrer!

Vi er dybt grebet af den ophøjede Opgave, som har ført os sammen med Dem, hurtigt at give Verden en varig Fred. Vi bedrager ikke os selv med Hensyn til Omfanget af vort Nederlag, Graden af vor Afmagt. Vi ved, at de tyske Vaabens Magt er brudt. Vi kender den Hadets Magt, der her træder os i Møde. Og vi har hørt den lidenskabelige Fordring, at Sejrherrerne baade vil lade os betale som Overvundne og straffe os som Skyldige.

Det bliver forlangt af os, at vi skal bekende os som de eneste Skyldige i Krigen. En saadan Tilstaaelse vilde i min Mund være en Løgn. Det er langt fra, at vi vil skyde ethvert Ansvar bort fra Tyskland for, at det kom til denne Verdenskrig, og at den blev ført således som den

blev. Den tidligere tyske Regerings Holdning paa Fredskonferencen i Haag,⁵⁴⁾ dens Handlinger og Forsømmelser i de sørgelige tolv Julidage har maaske bidraget til Ulykken; men vi bestrider udtrykkeligt, at Tyskland, hvis Folk var overtydet om, at det førte en Forsvarskrig, alene skal bære Skylden.

Ingen af os vil paastaa, at Ulykken først tog sin Begyndelse, da den østrig-ungarske Tronfølger faldt som Offer for Morderhænder. I de sidste halvtreds Aar har Imperialismen i alle de europæiske Stater kronisk forgiftet den internationale Situation. Gengældelsespolitikken, Ekspansionspolitikken og Foragten for Folkeslagenes Selvbestemmelsesret har paaført Europa den Sygdom, der oplevede sin Krise i Verdenskrigen. En russisk Mobilisering berøvede Statsmændene Muligheden for at helbrede og lagde Afgørelsen i Hænderne paa de militære Myndigheder.

Den offentlige Mening i alle vore Modstanderes Lande giver Genlyd af alle de Forbrydelser, som Tyskland skal have begaaet i Krigen. Ogsaa paa dette Punkt er vi parat til at vedgaa begaaet Uret. Vi er ikke kommet til Stede for at formindske Ansvarret hos de Mænd, der politisk og militært har ført Krigen, og fornægte Forbrydelser, der er begaaet mod Folkeretten. Vi gentager den Erklæring, som blev afgivet i den tyske Rigsdag ved Begyndelsen af Krigen: Der er gjort Uret mod Belgien, og vi vil gøre det godt igen.

Tyskland har heller ikke været ene om at fejle med Hensyn til Krigsførelsens Metode. Enhver europæisk Nation kender Gerninger og Personer, som de bedste Folketællerer nødig mindes. Jeg vil ikke gengælde Bebrejdelser med Bebrejdelser, men naar man netop forlanger Bod af os, saa maa man ikke glemme Vaabenstilstanden; 6 Uger varede det, inden vi opnaaede den, 6 Maaneder inden vi erfarede Deres Fredsbetingelser. Forbrydelser i Krig kan maaske ikke undskyldes, men de sker i Kampen for Sej-

ren, i Omsorgen for Folkets Eksistens, i en Lidenskab, der gør Folkeslagernes Samvittighed stump. De Hundreder tusinde ikke-kæmpende, der siden den 11. November er gaaet til Grunde som Følge af Blokaden, blev dræbt med koldt Overlæg, efter at vore Modstandere havde vundet og sikret sig Sejren. Det skulde De tænke paa, naar De taler om Skyld og Soning.

Omfanget af Skyld hos alle Deltagere kan kun fastslaaes af en upartisk Undersøgelse, en neutral Kommission, for hvem alle Hovedpersoner i Tragedien kommer til Orde, for hvem alle Arkiver bliver aabnede. Vi har fordret en saadan Undersøgelse, og vi gentager Fordringen.

Ved denne Konference, hvor vi alene, uden Forbundsfæller, staar overfor vore Modstanderes store Antal, er vi ikke uden Beskyttelse. De har selv tilført os en Forbundsfælle: den Ret, som blev sikret os ved Overenskomsten vedrørende Fredsgrundsætningerne. De allierede og associerede Regeringer har i Tiden fra den 5. Oktober til den 5. November 1918 givet Afkald paa Magtfreden og har skrevet Retfærdighedens Fred paa deres Banner. Den 5. Oktober 1918 har den tyske Regering foreslaaet de Forenede Stater i Amerikas Præsidents Grundsætninger som Fredsbasis. Den 5. November har Statssekretæren⁵⁵⁾ erklæret, at de allierede og associerede Magter er indforstaaet med denne Basis paa to bestemte Afvigelser nær. Præsident Wilsons Grundsætninger er altsaa blevet bindende for begge Krigspartier, for Dem som for os og ogsaa for vore tidligere Forbundsfæller.

De enkelte Grundsætninger fordrer tunge nationale og økonomiske Ofre af os. Men de hellige Grundrettigheder for alle Folkeslag er blevet beskyttede ved denne Overenskomst. Verdens Samvittighed staar bag ham: Ingen Nation kan ustraffet krænke den.

De vil finde os parat til paa dette Grundlag at prøve den foreløbige Fred, De forelægger os, med den bestemte

Hensigt i fælles Arbejde med Dem at genopbygge, hvad der er ødelagt, gøre sket Uret — i første Række Uretten mod Belgien — god igen, og at vise Menneskeheden nye politiske og sociale Fremskridts Maal. I Anledning af den forvirrende Mængde af Problemer, som det fælles Formaal stiller frem for os, skal vi hurtigst muligt lade de enkelte Hovedpunkter undersøge af særlige Kommissioner af Sagkyndige paa Grundlag af det af Dem forelagte Udkast. Derunder vil det være vor Hovedopgave ved en international Beskyttelse af de arbejdende Klassers Liv, Sundhed og Frihed at genopbygge de krigsdeltagende Folkeslags ødelagte Menneskekraft.

Som det nærmeste Maal betragter jeg Genopbygningen af de Omraader i Belgien og Nordfrankrig, som har været besat af os og er blevet ødelagt under Krigen. Vi har højtideligt paataget os Forpligtelsen hertil, og vi er besluttede paa at udføre den i det Omfang, som er vedtaget imellem os. Her er vi henvist til vore tidligere Modstanderes Medvirkning. Vi kan ikke fuldende Arbejdet uden Sejrherrernes tekniske og finansielle Deltagelse; de kan kun gennemføre det sammen med os. Det forarmede Europa kan kun ønske, at Genopbygningen bliver gennemført med saa stort Resultat og saa ringe Bekostning som muligt. Det Ønske kan kun opfyldes ved en klar, forretningsmæssig Forstaaelse angaaende de bedste Metoder. Den daarligste Metode vilde være, at lade Arbejdet fortsat udføre af tyske Krigsfanger. Ganske vist, dette Arbejde er billigt, men det vil komme Verden dyrt at staa, naar Had og Fortvivlelse griber det tyske Folk, fordi dets fangne Sønner, Brødre og Fædre smægter videre i det hidtidige Hoveri, efter at den foreløbige Fred er sluttet. Uden en hurtig Løsning af dette Spørgsmaal, hvis Løsning har været forhalet alt for længe, kan vi ikke naa til en varig Fred.

Vore Sagkyndige paa begge Sider skal prøve, hvorledes det tyske Folk kan opfylde sin finansielle Skadeser-

statningspligt uden at bryde sammen under den tunge Byrde.

Et Sammenbrud vilde fratage de erstatningsberettigede de Fordele, som de har Krav paa, og drage en fordærvelig Forvirring efter sig i hele den europæiske Økonomi. Mod denne truende Fare med dens uoverskuelige Følger maa saavel Sejrherrer som besejrede være paa deres Post. Der gives kun et Middel til at banlyse den: Den uforbeholdne Bekendelse til Folkeslagenes økonomiske og sociale Solidaritet, til et frit og omfattende Folkeforbund.

Mine Herrer! Den ophøjede Tanke ved Hjælp af Folkeforbundet at uddrage det største Fremskridt i Menneskehedens Udvikling ud af Verdenshistoriens frygteligste Ulykke, er udtalt og vil fremdeles sejre. Kun naar Folkeforbundets Porte vil aabne sig for alle Nationer, som har gode Hensigter, vil Maalet naas: kun da er denne Krigs døde ikke døde forgæves.

Det tyske Folk er oprigtig forberedt paa at affinde sig med sin tunge Skæbne, naar der ikke bliver rokket ved det Grundlag for Freden, man er blevet enig om. En Fred, der ikke kan forsvares overfor Verden i Retfærdighedens Navn, vilde stadig fremkalde ny Modstand imod sig. Ingen vilde være i Stand til at underskrive den med god Samvittighed, thi den vilde være uopfyldelig. Ingen kunde paatage sig den Garanti for dens Udførelse, som skulde ligge i Underskriften.

Vi vil prøve det os overgivne Dokument med god Vilje og i det Haab, at Resultatet af vor Sammenkomst kan blive underskrevet af os alle.⁵⁶⁾

3. Uddrag af Versaillestraktatens⁵⁷⁾ Bestemmelser vedrørende Tysklands Forhold.

Indledning:

Amerikas Forenede Stater, det Britiske Rige, Frankrig, Italien og Japan,

de Magter, som i nærværende Traktat betegnes som de allierede og associerede Hovedmagter,
Belgien, Bolivia, Brasilien, China, Cuba, Ekvador, Grækenland, Guatemala, Haiti, Hedjas, Honduras, Liberia, Nikaragua, Panama, Peru, Polen, Portugal, Rumænien, den Serbisk-kroatisk-slovenske Stat, Siam, Tjekkosllovakiet og Uruguay,

de Magter, som sammen med de ovenfor nævnte Hovedmagter udgør de allierede og associerede Magter,
paa den ene Side

og Tyskland

paa den anden Side,

Under Henvisning til,

at der paa Anmodning af den Kejserslige tyske Regering den 11. November 1918 er indrømmet Tyskland en Vaabenstilstand af de allierede og associerede Hovedmagter, for at der kan blive sluttet en Fredstraktat med det, og

at de allierede og associerede Magter ligeledes har det Ønske at lade en sikker, retfærdig og varig Fred træde i Stedet for den Krig, i hvilken de efterhaanden er blevet indviklet, umiddelbart eller middelbart, og som har sin Oprindelse i Østrig-Ungarns Krigserklæring til Serbien den 28. Juli 1914, i Tysklands Krigserklæringer den 1. August 1914 til Rusland og den 3. August 1914 til Frankrig, samt i Indfaldet i Belgien . . . (derefter Navnene paa de Delegerede) er blevet enige om følgende Bestemmelser:^{57a)}

Østrigs Uafhængighed.

Art. 80. Tyskland anerkender Østrigs Uafhængighed inden for de Grænser, som fastsættes gennem en Trak-

tat mellem denne Stat og de allierede og associerede Hovedmagter, og forpligter sig til ubetinget at respektere den; Tyskland anerkender, at denne Uafhængighed er uforanderlig, med mindre Folkeforbundsraadet giver sit Samtykke til en Ændring.

Uddrag af Bestemmelserne vedrørende Tysklands forsvarspolitiske Stilling.

Art. 42. Det er forbudt Tyskland at opretholde eller anlægge Befæstninger paa den venstre Rhinbred og paa den højre Rhinbred Vest for en Linje, der løber 50 km Øst for Floden.

Art. 43. Ligeledes er det forbudt i den ovenfor betegnede Zone at opretholde eller samle baade fast garnisonerede eller midlertidige bevæbnede Styrker af nogen som helst Art; ligeledes er militære Øvelser af enhver Art forbudt saa vel som Mobiliseringsforanstaltninger.

Art. 44. Hvis Tyskland paa nogen som helst Maade krænker Bestemmelserne i Art. 42 og 43 betragtes det som en fjendtlig Handling imod denne Traktats Signatar-magter og som et Forsøg paa at forstyrre Verdensfreden.

Nedrustningsbestemmelserne:

For at muliggøre Indledningen til en almindelig Nedrustning af alle Nationer, forpligter Tyskland sig til nøje at overholde de i det følgende angivne Bestemmelser angaaende Landhæren, Sømagten og Luftfarten.

Art. 160. 1. Senest den 31. Marts 1920 maa den tyske Hær højst omfatte 7 Infanteri- og 3 Kavalleri-Divisioner.

Efter dette Tidspunkt maa den samlede effektive Hærstyrke i samtlige tyske Enkeltstater ikke overstige 100000 Mand. Officerer og Depoter medregnede. Hæren er kun bestemt til Opretholdelse af Ordenen inden for det tyske Omraade og til Grænsepoliti.

Hele den effektive Officersstyrke, Officerer i Stabene

medregnet uden Hensyn til disses Sammensætning, maa ikke overstige 4000

3. Divisionerne maa kun grupperes under 2 Generalkommandoer.

Opretholdelsen eller Dannelsen af anderledes indrettede Formationer, Kommandoenheder eller af Enheder, der har Forberedelse af Krig til Formaal, er forbudt.

Den store tyske Generalstab og alle lignende Formationer skal opløses og maa ikke genoprettes under nogen Form

Art. 162. Antallet af Embedsmænd og Funktionærer i Told- og Skovvæsenet, samt ved Kystbevogtningen i de tyske Stater maa ikke overstige Antallet af Embedsmænd og Funktionærer, som udøvede denne Tjeneste i Aaret 1913.

Antallet af Gendarmer og Funktionærer og Embedsmænd i Politiforvaltningen for de enkelte Jurisdiktioner eller Kommuner maa kun forøges i Forhold til den i de paagældende Jurisdiktioner eller Kommuner indtraadte Folkeforøgelse.

Disse Funktionærer og Embedsmænd maa ikke samles til militære Øvelser.

Art. 177. Undervisningsanstalter, Universiteter, Soldaterforeninger, Skyttekorps, Sports- og Vandreforeninger, overhovedet Foreninger af enhver Art uden Hensyn til Medlemmernes Alder, maa ikke befatte sig med militære Sager. Det er navnlig forbudt dem at uddanne eller indøve eller lade uddanne eller indøve deres Medlemmer i Vaabenhaandværk eller i Brug af Krigsvaaben.

Disse Foreninger, Selskaber, Undervisningsanstalter og Universiteter maa ikke have nogen Forbindelse med Krigsministeriet eller nogen anden militær Myndighed.

Art. 179. Tyskland forpligter sig til fra denne Traktats Ikrafttræden at regne ikke til noget fremmed Land at akkreditere eller sende nogen Militær-, Marine- eller Luftfartmission, eller at tillade en saadan Mission at forlade Landet. Det forpligter sig desuden til ved dertil eg-

nede Forholdsregler at hindre tyske Statsborgere i at forlade Landet for at modtage Ansættelse i en eller anden fremmed Magts Hær, Flaade eller Luftstyrke som tjenestegørende, eller for at knyttes til Tjenesten i en saadan Hær, Flaade eller Luftstyrke i den Hensigt at deltage i Uddannelsen af Hæren, Flaaden eller Luftstyrken eller for paa anden Maade at instruere Hæren, Flaaden eller Luftstyrken i noget fremmed Land

Denne Bestemmelse har imidlertid ingen Indflydelse paa Frankrigs Ret til at rekrutere Fremmedlegionen paa en med de franske militære Love og Reglementer stemmende Maade.

Art. 181. Efter Udløbet af en Frist paa 2 Maaneder efter denne Traktats Ikrafttræden maa den aktive tyske Sømagt højst beløbe sig til:

6 Slagskibe, 6 smaa Krydsere, 12 Destroyers, 12 Torpedobaade (se nærmere Art. 190).

Art. 183. Efter Udløbet af en Frist paa 2 Maaneder efter denne Traktats Ikrafttræden maa Antallet af det samlede Mandskab i den tyske Krigsmarine, Officerer og Funktionærer af alle Grader og Arter medregnet, ikke overstige 15000 Mand. I dette Tal er Flaadebesætningen og Mandskabet i Kystforsvaret, Signal- og Forvaltnings-tjenesten og andre Tjenester i Land medregnet

Art. 190. Det er forbudt Tyskland at bygge eller erhverve andre Krigsskibe end saadanne, der skal erstatte de i denne Traktat forudsete aktive Enheder.

De ovennævnte Erstatningsbygninger maa ikke overstige følgende Maal:

Slagskibe 10000 Tons, smaa Krydsere 6000 Tons, Destroyers 800 Tons, Torpedobaade 200 Tons.

Undtagen i Tilfælde af, at et Skib gaar tabt, maa Enhederne i de forskellige Klasser ikke erstattes før efter et Tidsrum paa 20 Aar for Slagskibe og Krydseres Vedkommende, 15 Aar for Destroyers og Torpedobaade, regnet fra Stabel afløbningen.

Art. 191. Det er forbudt Tyskland at bygge eller erhverve Undervandsbaade, selv til Handelsformaal.

Art. 198. Tyskland maa hverken have Luftstridskræfter til Lands eller Vands

Art. 203. Alle Bestemmelser angaaende Hær, Flaade og Luftstyrke, som indeholdes i denne Traktat, og for hvis Gennemførelse der er fastsat en Tidsgrænse, skal gennemføres af Tyskland under Kontrol af internationale Kommissioner, der er særlig udnævnt til dette Formaal af de allierede og associerede Hovedmagter.

Art. 213. Saalænge den nuværende Traktat staar ved Magt, forpligter Tyskland sig til at taale enhver Undersøgelse, som Folkeforbundsraadet efter en Flertalsbeslutning maatte finde nødvendig.

Krigsforbrydere.

Art. 227. De allierede og associerede Magter anklager offentlig Vilhelm 2. af Hohenzollern, tidligere Kejser af Tyskland,⁵⁸⁾ for den alvorligste Krænkelser af den internationale Moral og Traktaters Hellighed. En særlig Domstol skal oprettes for at dømme den anklagede, idet der derved tilsikres ham Garantier for Ret til frit Forsvar. Den skal bestaa af fem Dommere, en udnævnt af hver af følgende Magter, nemlig: U. S. A., Storbritannien, Frankrig, Italien og Japan.

Domstolen skal i sin Afgørelse ledes af de mest op højede Grundsætninger for international Politik, idet den tager Hensyn til Omsorgen for at sikre Respekten for højtidelige Forpligtelser og internationale Overenskomster og international Moral.

Det tilkommer den at bestemme den Straf, som synes den passende.

De allierede og associerede Magter vil rette en Henvendelse til Regeringen i Nederlandene om at udlevere dem Ekskejseren for at han kan blive dømt.⁵⁹⁾

Art. 228. Den tyske Regering anerkender de allierede

og associerede Magters Ret til for deres militære Domstole at stille de Personer, som er beskyldt for at have begaaet Handlinger, der strider imod Krigens Love og Sædvaner. Saadanne Personer skal, hvis de findes skyldige, dømmes til Straffe, der er fastsat ved Lov. Denne Bestemmelse tager intet Hensyn til mulige Procedurer eller Processer for en Domstol i Tyskland eller indenfor dets allieredes Omraade

Erstatninger.

Art. 231. De allierede og associerede Regeringer erklærer, og Tyskland anerkender, at Tyskland og dets Forbundsfæller er ansvarlige for at have foraarsaget alle de Tab og al Skade, som de allierede og associerede Regeringer og deres Folk har lidt som Følge af den Krig, som blev dem paatvunget ved Tyskland og dets allieredes Angreb.

Art. 232. De allierede og associerede Magter anerkender, at Tysklands Hjælpekilder ikke er tilstrækkelige, — naar der tages Hensyn til den varige Formindskelse af Hjælpekilderne paa Grund af andre Bestemmelser i denne Traktat — til fuldstændig at yde Erstatning for alle disse Tab og Skader.

De allierede og associerede Magter fordrer imidlertid, og Tyskland forpligter sig til at erstatte al den Skade, som er tilføjet de allierede og associerede Magters civile Befolkning og dennes Ejendom i den Periode, i hvilken den paagældende Magt befandt sig i Krigstilstand med Tyskland, paa Grund af det ovennævnte Angreb til Lands eller til Vands eller fra Luften

Art. 240. Den tyske Regering anerkender den Kommission, der er omtalt i Art. 233,^{59a)} saaledes som den maatte blive sammensat af de allierede og associerede Magter; den indrømmer denne uigenkaldeligt Besiddelsen af og Retten til at udøve alle de Rettigheder og den Myndighed, som nærværende Traktat tilstaar den.

Den tyske Regering skal forsyne denne Kommission med alle de Oplysninger, som den maatte have Brug for angaaende den finansielle Situation eller de finansielle Operationer, angaaende Ejendom, Produktionsevne, Forraad eller løbende Produktion af Raastoffer og Færdigvarer, der tilhører Tyskland og tyske Statsborgere; den skal ligeledes give alle Oplysninger angaaende militære Operationer, som maatte synes Kommissionen nødvendige

Den tyske Regering skal indrømme Kommissionsmedlemmerne og Kommissionens anerkendte Repræsentanter alle de Rettigheder og den Ukrænkelighed, som diplomatiske Udsendinge fra venlige Magter almindeligvis nyder i Tyskland.

Tyskland samtykker desuden i at bære Udgifterne ved Salærer og Omkostninger for Kommissionen og det Personale, som denne maatte anvende.

Økonomiske Bestemmelser.

Art. 264. Tyskland forpligter sig til ikke at underkaste de allierede og associerede Magters Varer, — Natur- eller Industriprodukter, som indføres til tysk Omraade, hvilket Land de end kommer fra, andre eller højere Afgifter eller Gebyrer, de indenlandske Afgifter medregnede, end dem som de samme Varer, Natur- eller Industriprodukter fra enhver anden af de nævnte Stater eller et andet fremmed Land er underkastet.

Tyskland maa ikke opretholde eller udstede noget Forbud mod eller nogen Indskrænkning af Indførelse af Varer, Natur- eller Industriprodukter til tysk Omraade fra en hvilken som helst af de allierede og associerede Stater, hvilket Sted de end kommer fra, uden at saadanne Bestemmelser i samme Udstrækning gælder enhver anden af disse Stater eller ethvert andet fremmed Land.⁶⁰⁾

Sikkerhedsbestemmelser.

Art. 428. Som en Garanti for Tysklands Gennemførelse af denne Traktat skal de tyske Omraader, der ligger Vest for Rhinen tillige med Brohovederne besættes af de allierede og associerede Tropper i en Periode af femten Aar, fra denne Traktats Ikrafttræden at regne.

Art. 430. I Tilfælde af at Erstatningskommissionen, enten under Besættelsen eller efter Udløbet af de ovenfor omtalte femten Aar, fastslaar, at Tyskland nægter at overholde alle eller en Del af de Forpligtelser, der paahviler det ifølge denne Traktat med Hensyn til Erstatningerne, skal alle eller en Del af de ovenfor nævnte Omraader øjeblikkelig besættes paany af de allierede og associerede Tropper.

Art. 431. Hvis Tyskland før Udløbet af de femten Aar opfylder alle de Forpligtelser, som paahviler det som Følge af denne Traktat, skal Besættelsestropperne straks trækkes tilbage.

V. Uddrag af Folkeforbundspagten.⁶¹⁾

Indledning:

De Høje Kontraherende Parter, som har til Formaal at udvikle Samarbejdet mellem Folkene og garantere deres Fred og Sikkerhed derved, at Staterne paatager sig bestemte Forpligtelser til ikke at gribe til Krig, ved at vedligeholde en aaben og ærlig Forbindelse mellem Folkene, bygget paa Retfærdighed og Hæderlighed, ved at iagttage Folkerettens Regler strengt og fremtidig anerkende dem som den virkelige Rettesnor for Regeringernes Handlinger, og ved at hævde Retfærdighed og samvittighedsfuld Respekt for alle indgaaede Overenskomsters bindende Kraft i de gensidige Forhold mellem de organiserede Folk,

antager nærværende Pagt, som grundlægger Folkenes Forbund.

Art. I. 2.⁶²⁾ Enhver selvstyrende Stat, Biland eller Koloni . . . kan blive Medlem af Forbundet, dersom to Trediedele af Delegeretforsamlingen samtykker deri, forudsat at den giver virksomme Garantier for sin oprigtige Hensigt at overholde sine mellemfolkelige Forpligtelser, og at den antager de Forskrifter, som gives af Forbundet, og som angaar dens land-, sø- og luft-militære Styrker og Rustninger.

3. Ethvert Medlem af Forbundet kan, efter et forudgaaende Varsel paa 2 Aar, trække sig tilbage fra Forbundet paa Betingelse af, at det til det Øjeblik har opfyldt alle dets mellemfolkelige Forpligtelser, dets Forpligtelser i Følge denne Pagt medregnede.

Art. II. Forbundets Virksomhed, saaledes som den er angivet i denne Pagt, udøves gennem en Delegeretforsamling og et Raad assisteret af et fast Sekretariat.

Art. III. 1. Delegeretforsamlingen bestaar af Repræsentanter for Forbundsmedlemmerne.

2. Den træder sammen til bestemte Tider og iøvrigt til ethvert Tidspunkt, naar Omstændighederne kræver det, paa det Sted, hvor Forbundet har sit Sæde eller paa et andet Sted, som maatte blive fastsat.

3. Delegeretforsamlingen behandler ethvert Spørgsmaal, som falder indenfor Forbundets Virksomhedsomraade eller som angaar Verdensfreden.

4. Ethvert Forbundsmedlem kan ikke have flere end tre Repræsentanter i Delegeretforsamlingen og raader kun over een Stemme.

Art. IV. 1. Raadet bestaar af Repræsentanter for de allierede og associerede Hovedmagter og af Repræsentanter for fire andre Medlemmer af Forbundet. Disse fire Medlemmer af Forbundet vælges frit af Delegeretforsamlingen, og for et Tidsrum, som den selv bestemmer⁶³⁾

2. Med Samtykke af et Flertal i Delegeretforsamlingen kan Raadet udpege andre Medlemmer af Forbun-

det, hvis Repræsentanter for Fremtiden skal være faste Medlemmer af Raadet.⁶⁴⁾ Dette kan ligelødes med et saadant Samtykke forøge Antallet af de Forbundsmedlemmer, som vælges af Delegeretforsamlingen til at være repræsenteret i Raadet⁶⁵⁾

3. Raadet træder sammen, naar Omstændighederne kræver det og i det mindste een Gang om Aaret paa det Sted, hvor Forbundet har sit Sæde eller et andet Sted, som maatte blive udpeget.

4. Raadet behandler alle Spørgsmaal, der falder indenfor Forbundets Virksomhedsomraade eller angaar Verdensfreden

Art. V. 1. Hvor ikke andet udtrykkeligt er fastsat i denne Pagt eller i den foreliggende Traktat⁶⁶⁾ Bestemmelser, kræves der til Beslutninger af Delegeretforsamlingen eller Raadet Samtykke af alle de Medlemmer af Forbundet, der er repræsenteret paa Mødet

Art. VI. 1. Det faste Sekretariat oprettes paa det Sted, hvor Forbundet har Sæde. Det omfatter en Generalsekretær tilligemed de nødvendige Sekretærer og det nødvendige Personale

5. Forbundets Udgifter skal bæres af Forbundsmedlemmerne efter en Fordeling som bestemmes af Delegeretforsamlingen.⁶⁷⁾

Art. VII. 1. Forbundets Sæde oprettes i Genève.

2. Raadet kan til ethvert Tidspunkt bestemme, at Forbundet skal have Sæde et andet Sted

Art. VIII. 1. Forbundsmedlemmerne anerkender, at Fredens Opretholdelse kræver Indskrænkning af de nationale Rustninger til den laveste Grænse, som er forenelig med den nationale Sikkerhed og med Udøvelse af mellemfolkelige Forpligtelser, der bliver paalagt paa Grund af en fælles Optræden.

2. Raadet fremsætter, under Hensyntagen til hver Stats geografiske Beliggenhed og særlige Forhold, For-

slag til denne Indskrænkning til de forskellige Regeringers Overvejelse og Afgørelse.

3. Disse Forslag skal gøres til Genstand for en fornyet Undersøgelse, og, hvis der er Grund dertil, for en Revision i det mindste hvert 10de Aar.

4. Efter at de forskellige Regeringer har antaget disse Forslag, kan den saaledes fastsatte Rustningsbegrænsning ikke overskrides uden Raadets Samtykke.

5. Idet Forbundsmedlemmerne tager i Betragtning, at den private Fabrikation af Ammunition og Krigsmateriel vækker alvorlige Betænkeligheder, overdrager de til Raadet at stille Forslag om Forholdsregler, der er egnede til at hindre de uheldige Virkninger, idet der tages Hensyn til de Forbundsmedlemmer, som ikke kan fremstille den Ammunition og det Krigsmateriel, der er nødvendig for deres Sikkerhed.

6. Forbundsmedlemmerne forpligter sig til at udveksle de mest aabne og fuldstændige Oplysninger angaaende Maalestokken for deres Rustninger, deres land-, sø- og luftmilitære Programmer og Forholdene ved saadanne Industrigrene, der er egnede til at kunne benyttes i Krigsøjemed.

Art. X. Forbundsmedlemmerne forpligter sig til at respektere og til at beskytte mod ethvert Angreb udefra alle Forbundsmedlemmernes territoriale Integritet og nuværende politiske Uafhængighed. I Tilfælde af Angreb, eller i Tilfælde af Trusel imod eller Fare for Angreb overvejer Raadet Midlerne til at sikre Udøvelsen af denne Forpligtelse.

Art. XI. 1. Det erklæres udtrykkeligt, at enhver Krig eller Trusel om Krig enten den direkte angaar et af Forbundets Medlemmer eller ikke, vedkommer hele Forbundet, og at dette skal tage de Forholdsregler, der er egnede til virkningsfuldt at sikre Freden mellem Folkene. I et saadant Tilfælde skal Generalsekretæren ef-

ter Anmodning af ethvert Medlem straks sammenkalde Raadet.

2. Det erklæres endvidere, at det er ethvert Forbundsmedlems venskabelige Ret at paakalde Delegeretforsamlingens eller Raadets Opmærksomhed paa enhver Omstændighed, der angaar de mellemfolkelige Forhold, og som truer med at forstyrre Freden eller den gode Forstaaelse mellem Nationerne, hvorpaa Freden beror.

Art. XII. 1. Alle Forbundsmedlemmerne er enige om, at de, hvis der imellem dem rejser sig en Uoverensstemmelse, som muligvis kan føre til et Brud, vil gøre Sagen til Genstand enten for Voldgift eller retslig Kendelse eller Raadets Undersøgelse. De er endvidere enige om i intet Tilfælde at gribe til Krig, før der er forløbet 3 Maaneder efter Voldgiftskendelsen eller den retslige Afgørelse eller Raadets Beretning

Art. XVI. 1. Hvis et Forbundsmedlem med Tilsidesættelse af Folkeforbundsforpligtelserne griber til Krig, skal det ipso facto anses for at have begaaet en fjendtlig Handling mod alle Forbundsmedlemmerne. Disse forpligter sig til straks at afbryde enhver handelsmæssig eller finansiell Forbindelse med denne Stat, at forbyde ethvert Samkvem mellem deres Borgere og Borgere fra den Stat, der har brudt Pagten, og at standse ethvert finansielt, handelsmæssigt eller personligt Samkvem mellem denne Stats Borgere og Borgere fra enhver anden Stat, enten den er Medlem af Forbundet eller ikke.

2. I dette Tilfælde er Raadet forpligtet til overfor de forskellige i Betragtning kommende Stater at stille Forslag om, med hvilke effektive land-, sø- og luftmilitære Styrker, Forbundsmedlemmerne hver for sig skal bidrage til Tilvejebringelsen af de Militærstyrker, der skal anvendes for at haandhæve Forbundsforpligtelserne.

3. Forbundsmedlemmerne er endvidere enige om, at de gensidig vil understøtte hinanden i de økonomiske og finansielle Forholdsregler, der træffes i Henhold til nærværende Art. for at gøre de dermed forbundne Tab og Ulemper saa smaa som mulige. De vil ligeledes understøtte hinanden i at gøre Modstand mod enhver særlig Forholdsregel, der er rettet mod den ene af dem fra det Forbundsmedlems Side, som har brudt Pagten. De vil tage de nødvendige Forholdsregler til at lette Passagen igennem deres Omraade for ethvert Forbundsmedlems Troppestyrker, naar dette deltager i en fælles Optræden for at haandhæve Forbundsforpligtelserne.

4. Ethvert Forbundsmedlem, som har gjort sig skyldig i Krænkelser af en af de Forpligtelser, som følger af Pagten, kan udelukkes fra Forbundet. Udelukkelsen sker ved en Beslutning af alle de andre Forbundsmedlemmer, som er repræsenterede i Raadet.

Art. XVIII. Enhver Traktat eller mellemfolkelig Aftale, som i Fremtiden maatte blive sluttet af noget Forbundsmedlem, skal øjeblikkelig registreres af Sekretariatet og skal, saa hurtigt som muligt, offentliggøres af dette. Ingen af disse Traktater eller mellemfolkelige Aftaler er bindende, før de er blevet registreret.

Art. XIX. Delegeretforsamlingen kan fra Tid til anden henstille til Forbundsmedlemmerne paany at tage saadanne Traktater, som er blevet uanvendelige, under fornyet Overvejelse; det samme gælder mellemfolkelige Forhold, hvis Fortsættelse kunde sætte Verdensfreden i Fare.

Art. XX. Forbundsmedlemmerne anerkender hver for sig, at nærværende Pagt bringer alle mellem dem indgaaede Forpligtelser eller Forstaaelser, som er uforenelige med dens Bestemmelser, til Ophør, og forpligter sig højtideligt til ikke i Fremtiden at indgaa nogen Aftale af den Art

Art. XXI. Mellemfolkelige Forpligtelser, som Voldgiftstraktater eller lokale Forstaaelser som Monroe-Doktrinen, til Sikring af Fredens Opretholdelse anses ikke som uforenelig med nogen Forskrift i nærværende Pagt.

Art. XXII. 1. Følgende Grundsætninger skal bringes til Anvendelse overfor saadanne Kolonier og Omraader, der som Følge af Krigen har ophørt med at staa under Højhed af de Stater, som tidligere styrede dem, og som er beboet af Folk, der endnu ikke er i Stand til at styre sig selv under den moderne Verdens særlige vanskelige Forhold. Disse Folks Velvære og Udvikling udgør en hellig Pligt for Civilisationen, og i denne Pagt skal der optages Garantier for Opfyldelsen af denne Pligt.

2. Den bedste Maade at virkeliggøre dette Princip i Handling er at betro Formynderskabet for disse Folkeslag til fremskredne Nationer, som paa Grund af deres Hjælpekilder, deres Erfaring eller deres geografiske Beliggenhed er bedst egnede til at paatage sig dette Ansvar, og som er villige til at paatage sig det; de skal udøve dette Formynderskab som Befuldmægtigede for Forbundet og i dets Navn.

3. Arten af denne Fuldmagt (Mandat) maa blive forskellig efter det paagældende Folks Udvikling, Omraadets geografiske Beliggenhed, dets økonomiske Forhold og andre lignende Omstændigheder.

4. Visse Folkeslag, som tidligere tilhørte det tyrkiske Rige⁶⁸) har naaet et Udviklingstrin, som gør det muligt foreløbig at anerkende deres Bestaaen som uafhængige Nationer paa Betingelse af, at der ydes dem Raad og Hjælp i deres Administration af en befuldmægtiget Stat, indtil det Øjeblik, da de er i Stand til at styre alene. Ved Valget af Befuldmægtigede bør der i første Række tages Hensyn til det paagældende Folks Ønsker.

5. Andre Folkeslag, særlig i Centralafrika, staar paa

et saadant Trin, at den befuldmægtigede Stat maa være ansvarlig for Styrelsen af Omraadet paa Betingelser, der sikrer Samvittigheds- og Religionsfrihed uden andre Indskrænkninger end saadanne, som kræves af Hensyn til Opretholdelsen af den offentlige Orden og Moral, Forhindring af Misbrug som Handel med Slaver, Vaaben og Brændevin, og Forhindring af Oprettelsen af Fæstninger eller land- og sømilitære Støttepunkter og de indfødtes militære Uddannelse til andre Formaal end Politiformaal og det paagældende Omraades Forsvar, og som endvidere sikrer andre Forbundsmedlemmer den samme Adgang til Handel og Vareudveksling.

6. Endelig er der Omraader, som Sydvestafrika og visse Øer i den sydlige Del af Stillehavet, som paa Grund af deres faatallige Befolkning, deres ringe Størrelse, deres store Afstand fra Civilisationens Midtpunkter, deres geografiske Sammenhæng med Mandatarstatens Omraade eller paa Grund af andre Omstændigheder bedst kan styres under den befuldmægtigede Stats Love som en integrerende Del af dens Omraade under Forbehold af de ovennævnte Garantier i den indfødte Befolknings Interesse.

7. I ethvert Tilfælde skal Mandatarstaten hvert Aar indsende en Beretning til Raadet angaaende de Omraader, som er betroet til dens Omsorg.

8. Hvis Arten af den Myndighed, Kontrol eller Administration, som skal udøves af den befuldmægtigede Stat, ikke har været Genstand for en forudgaaende Overenskomst mellem Forbundsmedlemmerne, skal der udtrykkelig træffes Bestemmelse herom af Raadet.

9. Der skal nedsættes et staaende Udvalg til at modtage og undersøge Mandatarstaternes aarlige Beretninger og give Raadet Meddelelse om alle Spørgsmaal angaaende Udøvelsen af Mandaterne.

Art. XXIII. Under Forbehold af og i Overensstemmelse med Bestemmelserne i mellemfolkelige Konventioner,

som allerede bestaar eller i Fremtiden maatte blive indgaaede, vil Forbundsmedlemmerne

a) bestræbe sig for at sikre og vedligeholde rimelige og humane Arbejdsvilkaar for Mænd, Kvinder og Børn baade i deres eget Land og i alle de Lande, til hvilke deres handelsmæssige og industrielle Forbindelser strækker sig og i dette Øjemed oprette og vedligeholde de nødvendige mellemfolkelige Organisationer;

b) forpligte sig til at sikre den indfødte Befolkning i de Omraader, der er undergivet deres Styrelse, en retfærdig Behandling;

c) overdrage Forbundet den almindelige Kontrol med Overenskomster angaaende Handel med Kvinder og Børn, Handel med Opium og andre skadelige Midler;

d) overdrage Forbundet den almindelige Kontrol med Handelen med Vaaben og Ammunition med de Lande, hvor Kontrollen med denne Handel er nødvendig i fælles Interesse;

e) tage de nødvendige Forholdsregler til at sikre Garantien for og Opretholdelsen af Frihed for Handelsforbindelser og Transit, og ligeledes en retfærdig Behandling af alle Forbundsmedlemmernes Handel, saaledes at de særlige Fornødenheder i Egne, som er blevet hærgede under Krigen 1914—1918 skal tages i Betragtning;

f) bestræbe sig for at træffe mellemfolkelige Foranstaltninger for at hindre og modarbejde Sygdomme.

Art. XXVI. 1. Ændringer i denne Pagt træder i Kraft fra deres Ratifikation af de Forbundsmedlemmer, hvis Repræsentanter udgør Raadet, og af et Flertal af de Forbundsmedlemmer, der udgør Delegeretforsamlingen.

2. Det staar ethvert Forbundsmedlem frit at afvise saadanne Ændringer; men i saa Fald ophører det med at være Medlem af Forbundet.

VI. Uddrag af Fredstraktaternes sociale Bestemmelser.⁶⁹⁾

Arbejde.⁷⁰⁾

Indledning:

Da Folkenes Forbund har til Formaal at grundlægge Verdensfreden, og en saadan Fred kun kan hvile paa den sociale Retfærdigheds Grundlag,

da der endvidere bestaar Arbejdsforhold, der for et stort Antal Mennesker medfører saa megen Uretfærdighed, Elendighed og Savn, at der kan opstaa en for Verdensfreden og Verdensharmonien farlig Utilfredshed, og da en Forbedring af disse Forhold er paastrængende nødvendig, f. Eks. m. H. t. Regulering af Arbejdstiden, Fastsættelse af en Maksimalarbejdsdag og Arbejdsuge, Regulering af Arbejdsmarkedet, Bekæmpelse af Arbejdsløsheden, Sikring af Lønninger, der muliggør passende Livsbetingelser, Arbejdernes Beskyttelse mod saavel almindelige som Fagsygdomme og mod Ulykkestilfælde under Arbejdet, Beskyttelse af Børn, mindreaarige og Kvinder, Alderdoms- og Invalideunderstøttelse, Beskyttelse af de i Udlandet beskæftigede Arbejders Interesser, Anerkendelse af Grundsætningen om Frihed til faglige Sammenslutninger, Ordning af den faglige og tekniske Undervisning og andre lignende Forholdsregler, og da endelig den Omstændighed, at en Nation ikke indrømmer virkelig menneskelige Arbejdsvilkaar, lægger Hindringer i Vejen for Bestræbelser i saa Henseende hos andre Nationer, der ønsker at forbedre Arbejdernes Kaar i deres egne Lande,

er de Høje Kontraherende Parter, der er ledet saavel af Retfærdigheds- og Menneskelighedsfølelser som af Ønsket om at sikre en varig Verdensfred, blevet enige om følgende:

Art. 387. Der dannes en fast Organisation med det Formaal at arbejde paa Virkeliggørelsen af det i Indledningen fremsatte Program.

De oprindelige Medlemmer af Folkenes Forbund skal være de oprindelige Medlemmer af denne Organisation, og for Fremtiden er ethvert Medlem af Folkenes Forbund ogsaa Medlem af nævnte Organisation.

Art. 388. Den faste Organisation bestaar af:

1. En Hovedforsamling af Medlemmernes Repræsentanter.

2. Et internationalt Arbejdsbureau under Ledelse af det i Art. 393 omtalte Administrationsraad.

Art. 389. 1. Hovedforsamlingen af Repræsentanterne for de Stater, der er Medlemmer, samles fra Tid til anden, naar det er nødvendigt, og mindst en Gang om Aaret. Den bestaar af 4 Repræsentanter for hver af Staterne, hvoraf 2 skal være Regeringsdelegerede, medens de to andre skal være Delegerede, der skal repræsentere henholdsvis Arbejdsgiverne og Arbejderne i hver Stat.

2. Hver Delegeret kan være ledsaget af tekniske Raadgivere, hvis Antal højst maa være 2 for hver af de paa Konferencens Dagsorden opførte Sager. Naar Spørgsmaal, der særlig angaar Kvinder, skal behandles paa Konferencen, skal mindst en af de Personer, som er udpeget som teknisk Raadgiver, være en Kvinde

Art. 392. Det internationale Arbejdsbureau skal oprettes paa det Sted, hvor Folkenes Forbund har sit Sæde, og er en af de Institutioner, der hører ind under Folkenes Forbund.

Art. 393. Det internationale Arbejdsbureau staar under Kontrol af et Administrationsraad, der bestaar af 24 Personer, som vælges efter følgende Regler:

Det internationale Bureaus Administrationsraad skal sammensættes paa følgende Maade:

12 Personer, der repræsenterer Regeringerne.

6 Personer, som vælges af de Delegerede paa Konferencen, og som er Repræsentanter for Arbejdsgiverne.

6 Personer, der vælges af de Delegerede paa Konferencen, og som er Repræsentanter for Funktionærer og Arbejdere.

Blandt de 12 Personer, der repræsenterer Regeringerne, skal de 8 vælges af de Medlemmer, som har størst Betydning i industriel Henseende, medens de 4 andre vælges af de Medlemmer, som er blevet udpeget dertil af de Regeringsdelegerede paa Konferencen, der ikke repræsenterer de 8 ovennævnte Medlemmer

Art. 394. I Spidsen for det internationale Arbejdsbureau staar en Direktør, der vælges af Administrationsraadet, af hvilket han modtager sine Instrukser, og overfor hvilket han er ansvarlig for Bureauets Forretningsgang samt for Udførelsen af de andre Hverv, som maatte blive ham betroet

Almindelige Grundsætninger.

Art. 427. I Erkendelse af, at Lønarbejdernes fysiske, moralske og intellektuelle Velvære fra et internationalt Standpunkt er af største Betydning, har de Høje Kontraherende Parter for at naa dette ophøjede Formaal oprettet det i første Afsnit nævnte og til Folkenes Forbund knyttede Organ.

De erkender, at Forskelligheder i Klima, Sæder og Sædvaner, i økonomisk Hensigtsmæssighed og i industrielle Traditioner vanskeliggør den øjeblikkelige Indførelse af en absolut Ensartethed i Arbejdsforholdene. Men da de er overbevist om, at Arbejde ikke bør betragtes udelukkende som en Handelsvare, formener de, at der kan findes Metoder og Principer til Reguleringen af Arbejdsforholdene, som alle industrielle Samfund burde anstrenge sig for at anvende, forsaavidt deres særlige Forhold tillader det.

Blandt disse Metoder og Principer forekommer følgen-

de de Høje Kontraherende Parter som værende af en særlig og paatrængende Betydning:

1) Det ovennævnte ledende Princip, at Arbejde ikke udelukkende bør betragtes som en Vare eller Handelsartikel.

2) Ret til Sammenslutning i ethvert lovligt Øjemed, saavel for Arbejdsgivere som for Arbejdere.

3) Udbetalingen til Arbejderne af en Løn, der sikrer dem en passende Levefod, saaledes som det forstaas paa deres Tid og i deres Land.

4) Indførelse af 8-Timers Arbejdsdagen eller 48-Timers Arbejdsugen som et Maal, der skal naas overalt, hvor det endnu ikke er naaet.

5) Indførelse af en ugentlig 24-Timers Hvile, der om muligt skal indbefatte Søndagen.

6) Afskaffelse af Børns Arbejde og Forpligtelse til, for unge Mennesker af begge Køn, at indføre de nødvendige Indskrænkninger i deres Arbejde, saa at de kan fortsætte deres Uddannelse, og at deres legemlige Udvikling sikres.

7) Principet om lige Løn for Mænd og Kvinder for Arbejde af samme Værdi.

8) De i hvert Land med Hensyn til Arbejdsforholdene udstedte Forskrifter skal sikre alle Arbejdere, der lovligt opholder sig i Landet, en retfærdig økonomisk Behandling.

9) Hver Stat skal indrette en Inspektionstjeneste, i hvilken Kvinder skal tage Del, for at sikre Gennemførelsen af Lovene og Forskrifterne om Arbejdernes Beskyttelse.

Uden at ville fastslaa, at disse Metoder og Principer er fuldstændige eller endelige, mener de Høje Kontraherende Parter, at de er egnede til at danne en Ledetraad for Folkenes Forbunds Politik, og at de, dersom de vedtages af de industrielle Samfund, som er Medlemmer af Forbundet, og hvis de opretholdes i Praksis af dertil egnede Inspektionsmyndigheder, vil være en varig Velgering for Lønarbejderne Verden over.⁷¹⁾

VII. Kellog-Pagten af 27. August 1928.⁷²⁾

Idet de Kontraherende Parter føler det som deres op-højede Pligt at fremme Folkenes Velfærd, idet de for-mener, at Tiden er inde til at bandlyse Krigen som et Redskab for Staternes Udenrigspolitik for derigennem at bevare det fredelige og venskabelige Forhold mellem Fol-kene til evige Tider, idet de er overbeviste om, at enhver Forandring i det gensidige Forhold kun bør tilstræbes ved fredelige Midler og gennemføres under ordnede For-mer, hvorfor denne Traktats Fordele ikke skal komme de Stater tilgode, der søger at fremme deres egne Inter-esser gennem Anvendelse af Krig, og idet de haaber, at deres Eksempel vil formaa alle øvrige Stater til at under-støtte dette Værk til Menneskehedens Gavn ved at til-træde Traktaten, saasnart den er traadt i Kraft, hvorved Verdens civiliserede Stater vil være enedes om at give Afkald paa Krigen som Redskab for deres ydre Politik, har de besluttet at afslutte denne Traktat:

Art. 1. De Høje Kontraherende Parter erklærer højtide-ligt i deres Folks Navn, at de fordømmer Anvendelsen af Krig til Løsning af internationale Stridigheder, og giver Afkald derpaa som Redskab for deres Udenrigspolitik.

Art. 2. De Høje Kontraherende Parter samstemmer deri, at Ordningen eller Løsningen af alle Mellemværender el-ler Stridigheder af hvilken som helst Art eller Oprindelse, som maatte opstaa mellem dem, kun skal søges hidført gennem fredelige Midler.⁷³⁾

VIII. Sovjetunionens Forfatning.⁷⁴⁾

1. Uddrag af Erklæringen om det arbejdende og udbyttede Folks Rettigheder. (23. Januar 1918).

I.

1. Rusland erklæres for at være Arbejdernes, Soldater-nes og Bøndernes Sovjet-Republik. Hele den centrale og lokale Magt tilhører disse Sovjetter.

2. Den russiske Sovjet-Republik oprettes som en Føde-ration af nationale Sovjet-Republiker, paa Grundlag af et frit Forbund af frie Nationer.

II.

3. Idet den tredje alrussiske Sovjet-Kongres, bestaa-ende af Arbejdernes, Soldaternes og Bøndernes Depu-terede, opstiller som sin Hovedopgave at afskaffe hver Udbytning af et Menneske ved et andet Menneske, fuld-stændig ophæve Samfundets Inddeling i Klasser, skaan-selsløst holde Udbytterne nede, organisere Samfundet so-cialistisk og gennemføre Socialismens Sejr i alle Lande, beslutter Kongressen:

a) For at gennemføre Jordens Socialisering ophæves den private Ejendomsret til Jorden, alle Jordarealer er-klæres at være hele Folkets Ejendom og overlades uden Erstatning til det arbejdende Folk, mod at dette forpligter sig til at udnytte Jorden.

b) Alle Skove, Vande og Mineralier af almen statslig Betydning, Landbrugsmaskiner, Redskaber og Husdyr, Mønstergodser og andre Landbrugsforetagender erklæres for at være Nationalejendom.

c) Som første Skridt til Arbejder- og Bonderepublikens fuldstændige Overtagelse af Fabriker, Værksteder, Miner, Jernbaner og andre Produktions- og Transportmidler samt til Sikring af den arbejdende Befolknings Magt over Udbytterne, stadfæstes Sovjet-Loven om Arbejderkontrol og om det øverste økonomiske Raad.

d) Som et første Slag mod den internationale Bank- og Finanskapital ser den tredje Sovjet-Kongres Loven om Annullering af de Laan, der er foretaget af Zarens, Godsejernes og Bourgeoisiets Regeringer. Kongressen nærer den faste Overbevisning, at Sovjet-Regeringen vil fortsætte ad denne Vej, indtil den internationale Arbejderklasse har vundet fuldstændig Sejr over Kapitalen.

e) Samtlige Bankers Overgang til Arbejder- og Bonde-Sovjeternes Ejendom stadfæstes som en Betingelse for de arbejdende Massers Frigørelse fra Kapitalens Aag.

f) For at tilintetgøre Parasiternes Samfundslag og for at organisere Folkeøkonomien indføres almindelig Arbejdspflicht.

g) For at sikre de arbejdende Massers fuldstændige Magt og for helt at forhindre Udbytterne i at genoprette deres Magt, paabydes der Bevæbning af det arbejdende Folk, Oprettelse af en socialistisk, rød Armé, bestaaende af Arbejdere og Bønder, samt fuldstændig Afvæbning af den besiddende Klasse.

2. Uddrag af Forfatningen for Unionen af de socialistiske Sovjetrepublikker.⁷⁵⁾ (Af 6. Juli 1923).

Erklæring om Dannelsen af U. S. S. R.

Fra den Tid, da Sovjet-Republikkerne blev dannet, er alle Jordens Lande delt i to Lejre: Kapitalismens og Socialismens Lejr.

Der, i Kapitalismens Lejr, hersker Nationalhad og social Ulighed, Slaveri, Chauvinisme, national Undertrykkelse og Pogromer, imperialistisk Grusomhed og Krige.

Her, i Socialismens Lejr, hersker gensidig Tillid og Fred, Frihed og Lighed mellem Nationerne, fredeligt Samliv og broderligt Samarbejde mellem Folkene.

Mislykkede er de Forsøg, der i Løbet af de sidste Aar er gjort af den kapitalistiske Verden paa at løse det

ationale Spørgsmaal ved at forene Folkenes frie Udvikling med et System, hvorved det ene Menneske udbytter det andet Menneske. Tværtimod bliver de nationale Modsætningers Forvikling mere og mere forvirret og truer saaledes selve Kapitalismens Eksistens. Bourgeoisiet har vist sig at være ude af Stand til at bringe Folkenes Samarbejde i Stand.

Det er kun i Sovjets Lejr, at det ved Proletariatets Diktatur — der samlede det store Flertal af Befolkningen om sig — har vist sig muligt fuldstændigt at udrydde den nationale Undertrykkelse, at skabe et gensidigt Tilidsforhold og fastlægge Grundlaget for et broderligt Samarbejde mellem Folkene.

Kun takket være disse Omstændigheder lykkedes det Sovjet-Republikkerne at slaa de Angreb tilbage, som blev rettet imod dem af Alverdens Imperialister, indefra som udefra; kun takket være disse Omstændigheder lykkedes det med Held at føre Borgerkrigen til Ende, at sikre Sovjet-Republikernes Eksistens og at gaa i Gang med det fredelige, økonomiske Opbygningsarbejde.

Men Krigens Aar er dog ikke gaaet sporløst forbi. De hærgede Marker, de lukkede Fabriker, de ødelagte Produktionskræfter og de udtømte økonomiske Hjælpekilder — alt en Arv fra Krigen — bevirker, at de enkelte Republiker ikke kan nøjes med at optræde hver for sig i det økonomiske Opbygningsarbejde.

Folkeøkonomiens Genrejsning viste sig umulig, saa længe Republikerne eksisterede adskilt.

Paa den anden Side gør hele den usikre internationale Situation og Faren for nye Angreb det nødvendigt at skabe en Enhedsfront af Sovjet-Republikkerne overfor den kapitalistiske Indkredsning.

Og endelig driver selve Strukturen i Sovjet-Magten, der jo som Følge af sin Klassenatur er international, de arbejdende Masser i Sovjet-Republikkerne til at samle sig i een socialistisk Familie.

Alle disse Omstændigheder gør det til en bydende For-
dring, at Sovjet-Republikkerne forenes i een Forbundsstat,
der er i Stand til at yde Sikkerhed mod de ydre Farer
og indadtil at sikre økonomisk Fremgang og fri national
Udvikling for Folkene.

Nylig har Sovjet-Republikernes Folk været samlet til
deres respektive Sovjet-Kongresser og har enstemmigt
besluttet at danne Unionen af de socialistiske Sovjet-Re-
publiker. Denne Folkenes Vilje borger fuldtud for, at
denne Union er en frivillig Sammenslutning af Folk med
lige Rettigheder, at der er sikret hver Republik Ret til
frit at udtræde af Unionen, at Adgang til Optagelse i
Unionen staar aaben for alle socialistiske Sovjet-Repu-
bliker, saavel for dem, der findes nu, som ogsaa for dem,
der vil opstaa i Fremtiden; at den nye Forbundsstat be-
tegner en værdig Hyldest til de Principer, der i November
1917 blev opstillet om fredeligt Samliv og broderligt Sam-
arbejde mellem Folkene, — at Unionen vil danne et so-
lidt Værn mod Verdens-Kapitalismen og betegne et nyt,
afgørende Skridt frem paa Vejen til en Sammenslutning
af alle Arbejdende i alle Lande i een verdensomspænden-
de socialistisk Sovjet-Republik.

I. Den Myndighed, der tilkommer U. S. S. R.s øverste Magtorganer.

1. Til U. S. S. R. og derigennem til dens øverste Orga-
ners Myndighed hører, at

a) repræsentere Unionen i de internationale Forbindel-
ser, at vedligeholde al diplomatisk Forbindelse, at af-
slutte politiske og andre Overenskomster med udenland-
ske Stater;

b) ændre Unionens ydre Grænser og ligeledes regulere
Forandringer af Grænserne mellem Forbunds-Republiker;

c) afslutte Overenskomster om Optagelse i Unionen af
nye Republikker;

d) erklære Krig og slutte Fred;

e) optage U. S. S. R.s uden- og indenlandske Laan;

f) ratificere internationale Traktater;

g) lede Udenrigshandelen og fastsætte Systemet for
Indenrigshandelen;

h) opstille Grundprinciperne og den samlede Plan for
Unionens hele Samfundsøkonomi, bestemme Omraadet
for de Industrigrene og de industrielle Foretagender, der
har Betydning for den samlede Union, afslutte Overens-
komster om Koncessioner saavel paa hele Unionens som
paa de enkelte Republikers Vegne;

i) lede Transport-, Post- og Telegrafvæsenet;

j) organisere og lede U. S. S. R.s væbnede Magt;

k) sanktionere U. S. S. R.s samlede Statsbudget, der og-
saa omfatter Forbunds-Republikernes Budgetter, fast-
sætte Unionens Skatter og Indtægter saavelsom de paa
Forbunds-Republikernes Budgetter bestemte Fradrag heri
og Tilskud hertil; bevilge Tillægs-Skatter og -Afgifter for
Forbunds-Republikernes Budgetter;

l) fastsætte eet fælles Penge- og Kreditsystem;

m) opstille almindelige Grundsætninger for Jordens
Fordeling og Drift samt for Udnyttelsen af de inden-
for U. S. S. R.s Omraade værende Mineralier, Skove og
Vande;

n) udstede de for hele Unionen gældende Love om Ud-
vandring og Indvandring mellem Republikkerne indbyrdes
samt oprette et Udvandrings- og Indvandringsfond;

o) fastsætte Principerne for Unionens Retsorden og
Procedure, saavel som for Civil- og Straffelovgivning;

p) udstede de grundlæggende Arbejdslove;

q) opstille Grundsætningerne for Folke-Oplysningen;

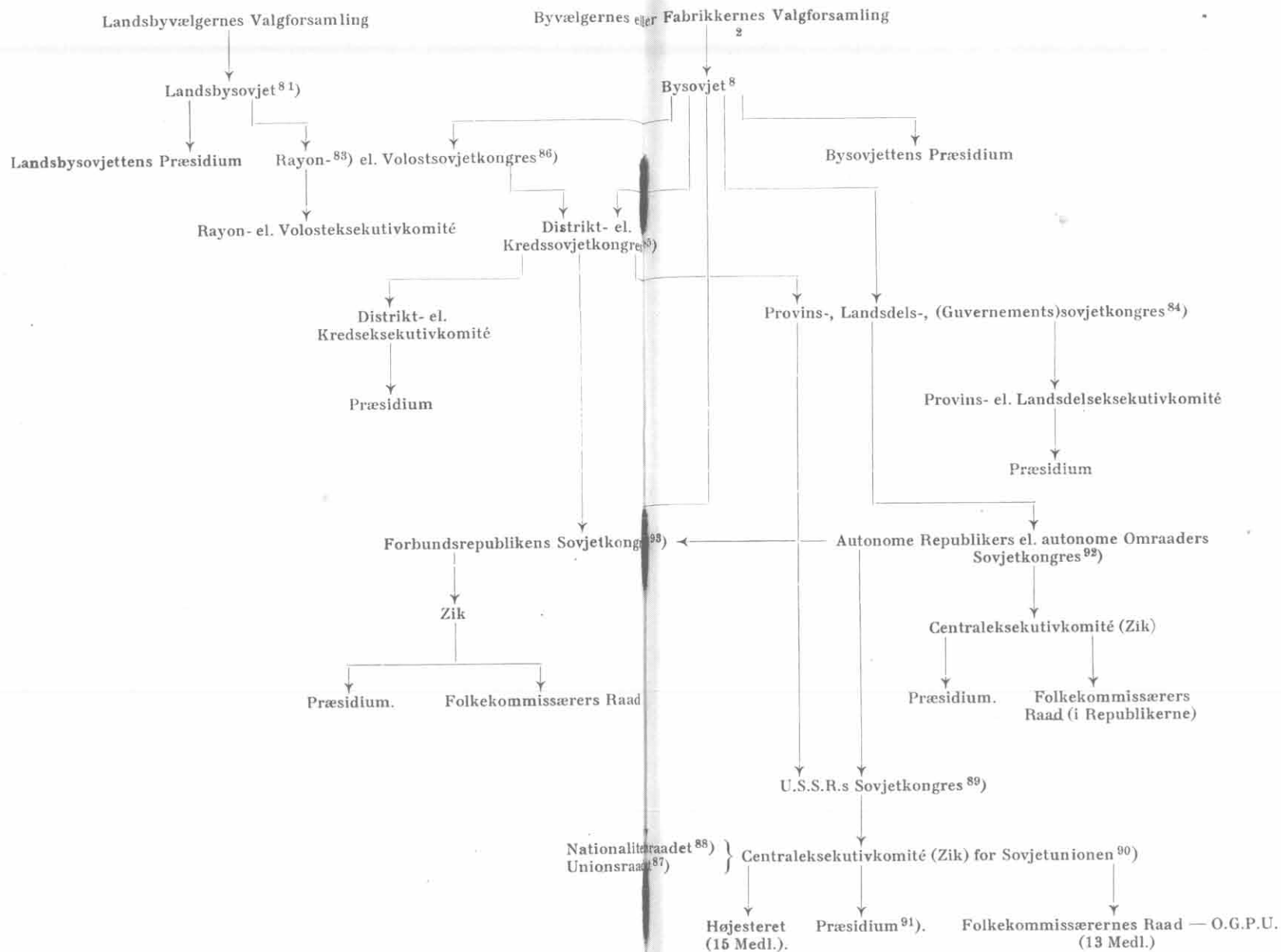
r) træffe de almindelige Forholdsregler til Beskyttelse
af den offentlige Sundhed;

s) fastsætte Maal- og Vægtsystemet;

t) organisere Unionens Statistik;

u) udstede de grundlæggende Love for Statsborgerret

4. Skematisk Opstilling af Forfatningsforholdene i Sovjetunionen.

i Unionen, ogsaa med Henblik paa Udlændinges Rettigheder;

- v) udøve Amnestiretten over hele Unionens Territorium;
- x) ophæve saadanne Beslutninger af Sovjet-Kongresser og Forbunds-Republikers Central-Eksekutivkomitéer, der maatte være i Strid med den foreliggende Grundlov;
- y) træffe Afgørelse i Stridsspørgsmaal, der opstaar mellem Forbundsrepublikkerne.

2. Kun U. S. S. R.s Sovjet-Kongres kan stadfæste og ændre foreliggende Grundlovs Principer.

II. Om Forbunds-Republikernes suveræne Rettigheder og om Statsborgerret i Unionen.

4. Hver Forbunds-Republik har Ret til frit at udtræde af Unionen.

5. Forbunds-Republikerne foretager, i Henhold til foreliggende Grundlov, Ændringer i deres respektive Grundlove.

6. Forbunds-Republikernes Omraade kan ikke ændres uden disses Samtykke, ligeledes er for Ændring, Indskrænkning eller Ophævelse af Paragraf 4 samtlige til U. S. S. R. hørende Republikers Samtykke nødvendigt ..

V. U. S. S. R.s Ziks Præsidium.

29. I Tidsrummet mellem U. S. S. R. Ziks Møder er U. S. S. R. Ziks Præsidium det øverste lovgivende, udøvende og styrende Magtorgan i U. S. S. R.⁷⁶⁾

IX. U. S. S. R.s forenede statslige, politiske Administration.

61. For at sammenfatte Forbundsrepublikernes revolutionære Kræfter i Kampen mod den politiske og økonomiske Kontrarevolution, mod Spionage og Bandituvæsen dannes ved U. S. S. R.s Folkekommissærers Raad en forenet statslig, politisk Administration⁷⁷⁾, hvis Formand tilhører U. S. S. R.s Folkekommissærers Raad, hvor han har raadgivende Stemme.

3. Uddrag af den russiske socialistiske føderative Sovjet-Republik (R. S. F. S. R.s) Grundlov.⁷⁸⁾

I. Almindelige Bestemmelser.

1. Denne R. S. F. S. R.s Forfatning (Grundlov) har til Opgave at sikre Proletariatets Diktatur for derved at holde Bourgeoisiet nede, at afskaffe det ene Menneskes Udbytning af det andet Menneske og at virkeliggøre Kommunismen, under hvilken der hverken findes Klasse-delning eller Statsmagt.

2. Den russiske Republik er en socialistisk Arbejder- og Bondestat, opbygget paa Grundlag af en Føderation af nationale Sovjet-Republikker.

4. For at sikre de Arbejdende virkelig Samvittighedsfrihed skilles Kirken fra Staten og Skolen fra Kirken, og alle Borgeres Ret til at have religiøs Tro eller drive antireligiøs Propaganda anerkendes.

5. For at sikre de Arbejdende virkelig Ytringsfrihed ophæver R. S. F. S. R. Pressens Afhængighed af Kapitalen, overgiver alle for Udgivelse af Blade, Brochurer, Bøger og alle andre Tryksager nødvendige tekniske og materielle Hjælpemidler til Arbejder- og Bondeklassen og yder Sikkerhed for fri Udbredelse af disse Tryksager i hele Landet.

6. For at sikre de Arbejdende virkelig Forsamlingsfrihed tilkender R. S. F. S. R. Sovjet-Republikens Borgere Retten til frit at foranstalte Forsamlinger, Møder, Demonstrationer o. s. v. og stiller alle til Afholdelse af Folkemøder egnede Lokaler til Arbejder- og Bondeklassens Raadighed.

7. For at sikre de Arbejdende virkelig Foreningsfrihed understøtter R. S. F. S. R. Arbejderne og Bønderne i deres Sammenslutning og Organisation, efter at R. S. F. S. R. har brudt de besiddende Klassers økonomiske og politiske Magt og derved fjernet alle de Hindringer, der hidtil i det borgerlige Samfund har staaet i Vejen for Arbejdernes Udnyttelse af Organisations- og Aktionsfriheden.

8. For at sikre de Arbejdende virkelig Adgang til Viden stiller R. S. F. S. R. sig til Opgave at yde dem fuldstændig, alsidig og gratis Uddannelse.

9. R. S. F. S. R. erklærer, at alle Republikens Borgere har Arbejdsplicht.

10. For fuldstændigt at bevare alt, hvad den store Arbejder- og Bonderevolution har erobret, erklærer R. S. F. S. R., at alle Republikens Borgere er forpligtet til at forsvare det socialistiske Fædreland, og indfører derfor almindelig Værnepligt. Den ærefulde Ret til at forsvare Revolutionen med Vaaben i Haand tilstaaes kun de Arbejdende; de ikke arbejdende Befolkningselementer paalægges det at udøve andre Militærpligter.

11. R. S. F. S. R. yder alle de i Republikens Grundlov og Lovgivning for R. S. F. S. R.s Borgere fastsatte Rettigheder ogsaa til de andre Forbunds-Republikers Borgere, der er bosat paa R. S. F. S. R.s Territorium.

Med Udgangspunkt i Solidariteten mellem Arbejdende af alle Nationer og paa Grundlag af Forordninger fra U. S. S. R.s øverste Organer yder R. S. F. S. R. alle politiske Rettigheder til de Udlændinge, som opholder sig paa R. S. F. S. R.s Omraade for at arbejde dér, og som tilhører Arbejderklassen eller den Del af Bondeklassen, der ikke udnytter fremmed Arbejdskraft.

12. R. S. F. S. R. yder alle de Udlændinge Asylret, der forfølges for revolutionært Frigørelsesarbejde.

13. R. S. F. S. R. anerkender alle Nationers Ret til et Selvstyre, der strækker sig saa langt som til og med Løsrivelse, og idet de i R. S. F. S. R. boende enkelte Nationaliteters arbejdende Folk har givet bestemt Udtryk for deres Vilje og Ønske om at fremme deres Statsliv indenfor R. S. F. S. R. — forener R. S. F. S. R. sig med disse Nationaliteter ved at danne nationale, autonome, socialistiske Sovjet-Republiker og Omraader.

Paa Grundlag af alle Borgeres Ligeberettigelse og uden Hensyn til Race- og Nationalitetsforskel erklærer R. S. F.

S. R., at enhver Undertrykkelse af nationale Mindretal eller Indskrænkning i disses Ligeberettigelse, ligeledes enhver Fastsættelse af eller Tilladelse til noget som helst (direkte eller indirekte) Privilegium for enkelte Nationaliteter, er fuldstændig uforeneligt med Republikens Grundlove, og anerkender for alle R. S. F. S. R.s Borgere Retten til og sikrer dem fuldtud Muligheden for fri Benyttelse af deres Modersmaal paa Kongresser, for Domstole, i Skole, i Forvaltning og i det offentlige Liv.

14. Ledet af de Arbejdendes Interesser fratager R. S. F. S. R. saavel enkelte Personer som enkelte Grupper deres Rettigheder, hvis disse Rettigheder udnyttes til Skade for den socialistiske Revolutions Interesser.

15. Det samlede Jordareal, alle Skove, Vande og Mineralier saavel som Fabrikker og Værker, Jernbaner, Transportmidler til Vands og i Luften samt Samfærdselsmidler er socialistisk Stats-Ejendom, i Kraft af særlige Love udstedt af U. S. S. R. og af R. S. F. S. R.s øverste Organer.

VI. Valgene til Sovjetterne. A. Valgret og Valgbarhed.

68. Uanset Køn, Trosbekendelse, Race, Nationalitet, Bopæl o. s. v. har følgende R. S. F. S. R.s Borgere, der inden Valgdagen er fyldt 18 Aar, Ret til at vælge og selv blive valgt til Sovjet:

a) Alle Personer, der ernærer sig ved produktivt og samfundsnyttigt Arbejde, eller som er beskæftigede med Husholdning og derved sikrer de førstnævnte Muligheden for produktivt Arbejde.

b) Den Røde Arbejds- og Bondearmés Soldater og Matroser

69. Følgende Personer kan hverken vælge eller vælges, selv om de tilhører en af de ovennævnte Kategorier:

a) Personer, der for at opnaa Profit anvender Løn-arbejdere.

b) Personer, der lever af Indtægter, som ikke tjenes

ved eget Arbejde, som f. Eks. Kapitalrenter, Indtægter af Privat-Foretagender, Indkomster af Formuer o. s. v.⁷⁹⁾

c) Privat-Handlende og Mellemlhandlere.

d) Gejstlige af alle Trosbekendelser og Sekter, der udøver religiøs Kultus og driver deres Gudsdyrkelse professionelt, samt Munke.

e) Funktionærer ved og Agenter for det tidligere Politi, det særlige Gendarmeri-Korps og Okhrana-Afdelingerne, Medlemmer af det tidligere russiske Herskerhus saavel som Personer, der tidligere har ledet Politiets, Gendarmeriets og Straffeekspeditionernes Virksomhed.

f) Personer, der paa behørig Maade og efter gældende Regler er erklæret for at være aandssvage eller sindssyge.

g) Personer, der er straffet for Forbydelser, der medfører Fortabelse af de politiske Rettigheder, dog kun indenfor et ved Domskendelse fastsat Tidsrum.

B. Valghandlingen.

70. Valgene foregaar paa de af de lokale Sovjetter eller disses Eksekutivkomitéer fastsatte Dage.⁸⁰⁾

C. Prøvning og Kassation af Valgene. Tilbagekaldelse af Deputerede.

75. Vælgerne har Ret til naar som helst at tilbagekalde en af dem til Sovjet valgt Deputeret og dernæst foretage Nyvalg.

IX. Det nationalsocialistiske tyske Arbejderpartis Program

(offentliggjort 25. Februar 1920).⁸⁴⁾

1. Vi kræver Sammenslutning af alle Tyskere til et Stortyskland paa Grundlag af Folkenes Selvbestemmel-
sesret.

2. Vi kræver det tyske Folks Ligeberettigelse overfor andre Nationer, Ophævelse af Fredstraktaterne fra Versailles og St. Germain.

3. Vi kræver Land og Jord (Kolonier) til vort Folks Ernæring og Bosættelse af vort Befolkningsoverskud.

4. Statsborger kan kun den være, der er Folkefælle. Folkefælle kan kun den være, der er af tysk Blod, uden Hensyntagen til Konfession. Ingen Jøde kan derfor være Folkefælle.

5. Den, som ikke er Statsborger, skal kun kunne bo som Gæst i Tyskland og maa staa under Fremmedlovgivning.

6. Retten til at bestemme over Statens Styrelse og Lov bør kun tilkomme Statsborgeren. Derfor kræver vi, at ethvert offentligt Embede, ligegyldig af hvilken Art, i Rige, Land eller Kommune, kun maa beklædes af Statsborgere. Vi bekæmper den korruperende Parlamentsstyrelse, der kun besætter Embeder efter Partisynspunkter uden Hensyn til Karakter og Duelighed.

7. Vi kræver, at Staten i første Linje forpligter sig til at sørge for Statsborgernes Erhvervs- og Livsmuligheder. Hvis det ikke er muligt at ernære alle Statsborgere, saa skal de, der tilhører fremmede Nationer (Ikke-Statsborgere), udvises af Riget.

8. Enhver fremtidig Indvandring af Ikke-Tyskere skal forhindres. Vi fordrer, at alle Ikke-Tyskere, som er indvandret i Tyskland efter den 2. August 1914, straks skal tvinges til at forlade Riget.

9. Alle Statsborgere skal have lige Ret og Pligt.

10. Det skal være enhver Statsborgers første Pligt at yde aandeligt eller legemligt Arbejde. Den enkeltes Virksomhed maa ikke stride imod Samfundets Interesser, men skal foregaa indenfor dettes Rammer og være til Gavn for alle.

Derfor kræver vi:

11. Afskaffelse af Indtægter, der erhverves uden Arbejde og Anstrengelse.)

Afskaffelse af Renteslaveriet.

12. Med Henblik paa de uhyre Ofre af Gods og Blod, som enhver Krig fordrer af Folket, maa personlig Berigelse ved Hjælp af Krigen betegnes som Forbrydelse mod Folket. Vi kræver derfor ubetinget Inddragelse af alle Krigsgevinster.

13. Vi kræver, at Staten skal overtage alle Virksomheder, som (allerede) er sammensluttet i trusts.

14. Vi kræver Andel i de store Virksomheders Udbytte.

15. Vi kræver en størstilet Udvidelse af Alderdomsforsorgen.

16. Vi kræver, at der skabes en sund Middelstand, og at denne opretholdes, at de store Varehuse øjeblikkelig kommunaliseres og udlejes billigt til smaa Erhvervsdrivende, at der tages det største Hensyn til de smaa Erhvervsdrivende ved Leveringer til Staten, Landene eller Kommunerne.

17. Vi kræver en Jordreform, der passer til vore nationale Fornødenheder og en Lov om Ekspropriation uden Erstatning, naar det gælder det almene Vel. Afskaffelse af Jordrenten og Hindring af enhver Jordspekulation.⁹⁵⁾

18. Vi kræver hensynsløs Kamp imod dem, der ved deres Virksomhed skader det fælles Vel. Gemene Folkeforbrydere, Aagerkarle, Kædehandlere skal straffes med Døden uden Hensyn til Konfession og Race.

19. Vi kræver i Stedet for Romerretten, der tjener den materialistiske Verdensorden, en almindelig tysk Ret.

20. For at gøre det muligt for enhver duelig og flittig Tysker at opnaa højere Dannelse og dermed Indtræden i førende Stilling, maa Staten drage Omsorg for en

grundig Udvidelse af hele vort Undervisningsvæsen. Alle Dannelsesanstaltens Undervisningsplaner skal tilpasses efter det praktiske Livs Krav. Forstaaelsen af Stats-tankens maa tilstræbes gennem Skolen samtidig med den vaagnende Intelligens (Statsborger-Lære). Vi kræver, at særlig begavede Børn af fattige Forældre uden Hensyn til disses Stand eller Stilling uddannes paa Statens Bekostning.

21. Staten skal drage Omsorg for, at Folkets Sundhedstilstand bedres ved at beskytte Moder og Barn, ved Forbud mod Børnearbejde, ved gennem lovfæstede Bestemmelser om obligatorisk Gymnastik og Sport og gennem stor Understøttelse af alle Foreninger, der beskæftiger sig med legemlig Uddannelse af Ungdommen, at styrke den legemlige Kraft.

22. Vi kræver, at den lejede Hær afskaffes, og at der dannes en Folkehær.

23. Vi kræver Kamp ved Hjælp af Lovgivningen imod den bevidste politiske Løgn og dens Udbredelse gennem Pressen. For at gøre det muligt, at der kan skabes en tysk Presse, kræver vi, at:

a) samtlige Redaktører og Medarbejdere ved Aviser, som udkommer paa Tysk, skal være Folkefæller,

b) ikke-tyske Aviser skal have Statens udtrykkelige Tilladelse for at udkomme. *De må ikke trykkes på tysk.*

c) Enhver Ikke-Tyskers finansielle Delagtighed i tyske Aviser og Indflydelse paa disse forbydes ved Lov og kræver som Straf for Overtrædelser Standsning af et saadant Avisforetagende tilligemed en øjeblikkelig Udvisning af de Ikke-Tyskere, der har været delagtige deri.

Aviser, som støder an mod det almene Vel, skal forbydes. Vi kræver Kamp ved Hjælp af Lovgivningen imod en Kunst- og Litteraturretning, som har en ødelæggende Indflydelse paa vort Folks Liv og Standsning af Foranstaltninger, der støder an mod ovennævnte Fordringer.

24. Vi kræver Frihed for enhver religiøs Bekendelse

i Staten, for saa vidt den ikke er farlig for dennes Bestaaen eller støder an mod den germanske Races sædelige og moralske Følelser.

Partiet som saadant repræsenterer en positiv Kristendoms Standpunkt uden at binde sig konfessionelt til en bestemt Bekendelse. Det bekæmper den jødisk-materialistiske Aand i os og uden om os og er overbevist om, at en varig Helbredelse af vort Folk kun kan ske indefra paa Grundlaget:

Fællesnytte fremfor Egennytte.

25. Til Gennemførelsen af alt dette kræver vi: Skabelsen af en stærk Centralmagt i Riget. Det politiske Centralparlaments ubetingede Autoritet over hele Riget og dets Organisationer i Almindelighed. Dannelsen af Stands- og Erhvervskamre til Gennemførelse af de af Riget udstedte Love, der skal danne Grundlaget for Lovene i de enkelte Forbundsstater. Partiets Førere lover, om fornødent med Livet som Indsats, hensynsløst at træde i Skranken for Gennemførelsen af de ovennævnte Punkter.

X. Den korporative Stat i Italien.

Arbejdets Grundlov (Carta del Lavoro).⁹⁶⁾

Aftenen den 21. April 1927 samledes det fascistiske Storraad⁹⁷⁾ i Palazzo Chigi under Forsæde af Hs. Ekscel. Regeringschefen⁹⁸⁾ og Fascismens Fører (Duce). Til Stedet var foruden alle Medlemmer af Storraadet ogsaa Formændene for de fascistiske Konføderationer af Arbejdsgivere og Arbejdere.

Storraadet vedtog følgende Dagsorden:

Idet Storraadet billiger den følgende Tekst af »Arbejdets

Grundlov« udtrykker det Ønsket om,

at Regeringen ved Initiativ fra Regeringschefen, Korporationsministeren, i Samarbejde med de andre rette ved-

kommende Ministre vil træffe Foranstaltninger til de nødvendige Love til at gennemføre de Principer, som er fastslaaet her, til Udvikling af den fascistiske Lovgivning vedrørende lovmæssig Orden i de kollektive Arbejdsforhold og Statens korporative Organisation —

og beslutter,

at de kollektive Arbejdskontrakter i nærværende Aar 1927 bliver sluttet, fornyet eller ændret paa Grundlag af Bestemmelserne i nærværende »Grundlov«, og at Kontrakternes Varighed bør være saadan, at der for Erhvervsvirksomheden tages Hensyn til Muligheden af en rigelig Tidsfrist, der er nødvendig til Udligning af den nye finansielle Situation og af Hensyn til Vanskelighederne ved den internationale Konkurrence.

I det Øjeblik, hvor dette Carta offentliggøres, der er et grundlæggende Dokument for den fascistiske Revolution, idet det giver faste Regler for alle de produktive Kræfters Pligter og Rettigheder, —

regner (det fascistiske Storraad) det for rigtigt, at henhænde Opmærksomheden hos hele det italienske Folk og hos alle i Verden, som er optaget af Nutidens sociale Problemer, paa dette (Carta),

fordi

den sorte Skjortes Herredømme ved denne sin Viljes- og Troshandling beviser, at Produktionskræfterne kan bringes i Overensstemmelse med hinanden, og at disse kun kan blive frugtbare under denne Betingelse.

Det fascistiske Herredømme beviser desuden, at det, udenfor, over og i Modsætning til de fordærlige og taabelige socialistiske Demagogier, som nu endelig har spillet fallit overalt, har mistet Tilliden og er afmægtige, stræber efter at hæve det moralske og materielle Niveau for de talrigste Klasser i det nationale Samfund, idet disse med fuld Bevidsthed straks er begyndt at vandre ad den fascistiske Stats Bane.

Arbejdets Grundlovs Tekst.

Om den korporative Stat og dens Organisation.

I. Den italienske Nation er en Organisme, hvis Formaal, Liv og Handlekraft i Styrke og Varighed overgaar de enkelte Individens eller Grupper, hvoraf den bestaar. Den er en moralsk, politisk og økonomisk Enhed, der fuldstændigt virkeliggøres i den fascistiske Stat.

II. Arbejdet er, under alle dets organisatoriske eller udøvende Former, hvad enten de er intellektuelle, tekniske eller manuelle, en social Pligt. Under denne Forudsætning, og alene under denne Forudsætning, er det beskyttet af Staten. Produktionskomplekset er en Enhed set fra nationalt Synspunkt. Dets Genstande er ensartede og har de enkeltes Velfærd og den nationale Styrkes Udvikling som Formaal.

III. Den syndikale og erhvervsmæssige Organisation er fri.⁹⁹⁾ Men alene det Syndikat, som er lovlig anerkendt og er underkastet Statens Kontrol, har Ret til lovlig at repræsentere hele vedkommende Gruppe af Arbejdsgivere eller Arbejdere, hvoraf det bestaar: til at varetage deres Interesser, dels overfor Staten og dels overfor andre erhvervsmæssige Sammenslutninger; til at opsætte kollektive Arbejdskontrakter, som er bindende for alle dem, der hører til vedkommende Gruppe, og til at paalægge dem Bidrag og udøve betroede Hverv af offentlig Art overfor dem.

IV. I den kollektive Arbejdskontrakt faar Solidariteten mellem de forskellige Produktionsfaktorer sit praktiske Udtryk, idet den bringer en Forsoning i Stand imellem Arbejdsgivernes og Arbejdernes modsatte Interesser og underordner dem under Produktionens højere Interesser.

V. Arbejdsdepartementet er det Organ, gennem hvilket Staten griber ind for at ordne Arbejdsstridigheder, hvad enten det drejer sig om Overholdelse af Overenskomster

og andre eksisterende Regler, eller det drejer sig om nye Arbejdsbetingelser.

VI. De lovlig anerkendte Erhvervssammenslutninger sikrer den retslige Lighed mellem Arbejdsgivere og Arbejdere, haandhæver Ordenen i Produktionen og Arbejdet og fremmer dens Udvikling.^{99a)}

Korporationerne udgør Produktionskræfterne almene Organisation og repræsenterer ubeskaaret deres Interesser.

Paa Grund af denne ubeskaarne Repræsentationsret anerkendes Korporationerne som Statsorganer, da Produktionsinteresser er nationale Interesser.

Som Repræsentanter for Produktionens almene Interesser kan Korporationerne udstede bindende Regler for Ordenen i Arbejdsforholdene og ligeledes for Samarbejdet mellem alle Produktionens Grene, hver Gang de har faaet den fornødne Bemyndigelse af de forbundne Sammenslutninger.

VII. Den korporative Stat betragter det private Initiativ paa Produktionsmarkedet som det virkningsfuldeste og nyttigste Middel i Nationens Interesse.

Idet den private Organisation af Produktionen er en Virksomhed af national Interesse, er Foretagendets Leder ansvarlig for Produktionens Indretning overfor Staten. Af Samarbejdet mellem de produktive Kræfter følger Gensidighed i Rettigheder og Pligter. Den der yder Arbejde, Teknikeren, Funktionæren eller Arbejderen er aktiv Medarbejder i den økonomiske Virksomhed, hvis Ledelse paa-hviler Arbejdsgiveren, som er ansvarlig derfor.

VIII. Arbejdsgiverforeningerne har som deres Pligt paa enhver Maade at øge og fuldkommengøre Produktionen og bringe dens Omkostninger ned. Repræsentationerne for dem, som udøver et frit Erhverv eller en Kunst og Sammenslutningerne af offentlig Ansatte bidrager til at varetage Kunsten og Videnskabens Interesser, at fuldkommengøre Produktionen, og at naa den korporative Ordningens moralske Maal.

IX. Statens Indblanding i den økonomiske Produktion finder kun Sted, naar det private Initiativ mangler eller er utilstrækkeligt, eller for saa vidt som Statens politiske Interesser er truet. En saadan Indblanding kan tage Form af Kontrol, Opmuntring eller direkte Styrelse.

X. Under kollektive Arbejdsstridigheder kan der først finde Retsforfølgning Sted, efter at det korporative Organ har forsøgt at tilvejebringe Forlig.

I individuelle Stridigheder vedrørende Fortolkning eller Anvendelse af de kollektive Arbejdskontrakter har de erhvervsmæssige Sammenslutninger Ret til at bruge deres Organer til Tilvejebringelse af Forlig.

Retten til at paadømme i saadanne Stridigheder hører ind under den sædvanlige Øvrighed med Tilslutning af Bisiddere, der udpeges af vedkommende Erhvervssammenslutning.

Om den kollektive Arbejdskontrakt og Arbejdsgarantier.

XI. Erhvervssammenslutningerne har Pligt til ved Hjælp af de kollektive Kontrakter at regulere Forholdene mellem de Grupper af Arbejdsgivere og Arbejdere, som de repræsenterer.

Den kollektive Arbejdskontrakt sluttes mellem Sammenslutninger af første Grad under Centralorganisationens Ledelse og Kontrol, dog saaledes at Sammenslutningen af højere Grad har Ret til at ændre den i de Tilfælde, som er forudset i Loven og Statutterne.

Enhver kollektiv Arbejdskontrakt skal, under Risiko af Annullering, indeholde nøjagtige Regler for Arbejdsordenen, Prøvetid, Lønnens Udmaalning og Betaling og for Arbejdstidens Længde.

XII. Syndikatets Virksomhed, de korporative Organers Mæglingsarbejde og Arbejdsdepartementets Dom garanterer for, at Lønnen staar i passende Forhold til de almindelige Livsfornødenheder, Produktionens Formaaen og Arbejdsydelsens Værdi.

Arbejdslønnens Bestemmelse er underkastet en almindelig Regel og er i Overensstemmelse med Parternes Overenskomst i den kollektive Kontrakt.

XIII. Opgivelserne fra den offentlige Forvaltning, fra statistisk Departement og fra de lovlig anerkendte Erhvervssammenslutninger angaaende Produktions- og Arbejdsvilkaarene, Pengeforholdene og de forskellige Vilkaar for Arbejdernes Liv, skal efter at være blevet ordnede og bearbejdede af Korporationsministeriet være Rettesnor i Arbejdet for at bringe de forskellige Grupper og Klassers Interesser i indbyrdes Overensstemmelse og i Overensstemmelse med Produktionens højere Interesser.

XIV. Lønningerne skal svare saa nøjagtig som muligt til Arbejderens Behov og Virksomhedens Formaaen.

Naar Lønnen er bestemt efter Akkord, og Udbetalingen beregnes paa Grundlag af en Periode ud over 14 Dage, skal der udbetales et forholdsmæssigt Beløb hver 14. Dag eller hver Uge. Natarbejde, der ikke er indrettet i regelmæssige Skifter, skal betales forholdsmæssigt højere i Forhold til Dagarbejde.

Naar Arbejdet betales efter Akkord, skal Akkordtariffen være fastsat saaledes, at en flittig Arbejder med almindelig Arbejdsevne kan opnaa en Mindstegevinst udover Grundlønnen.

XV. Arbejderen har Ret til en ugentlig Hviledag, som falder sammen med Søndagen.

Kollektive Kontrakter skal bygge paa Grundsætninger, som stemmer overens med de eksisterende Lovregler og tager Hensyn til Virksomhedens tekniske Krav, og indenfor disse Kravs Grænser skal de iøvrigt sørge for, at de borgerlige og religiøse Fester respekteres efter den stedlige Tradition. Arbejdstiden skal udnyttes samvittighedsfuldt og ivrigt af Arbejderen.

XVI. I et Foretagende med stadigt Arbejde har Arbejderen efter et Aars uafbrudt Tjeneste Ret til at faa tildelt en aarlig Ferie.

XVII. I et Foretagende med stadigt Arbejde har en Arbejder i Tilfælde af, at Arbejdsforholdet afbrydes ved Afskedigelse uden hans Skyld, Ret til en Erstatning i Forhold til de Aar, han har tjent. En saadan Erstatning skal ogsaa ydes i Tilfælde af Arbejderens Død.

XVIII. I en Virksomhed med stadigt Arbejde, opløser Overdragelse af Forvaltningen ikke Arbejdskontrakten, og det Personale, som hører dertil, bevarer sine Rettigheder overfor den nye Indehaver. Indkaldelse under Vaaben eller i Fascistmilitseren er ikke Afskedigelsesgrund.

XIX. Brud paa Disciplinen og Handlinger, som forstyrrer Arbejdets normale Gang, begaaet af Arbejderne, straffes i Overensstemmelse med Forseelsens Omfang, med Bøde, midlertidig Fjernelse fra Arbejdet, og i alvorligste Tilfælde med øjeblikkelig Afsked uden Erstatning.

De Tilfælde, i hvilke Arbejdslederen kan paalægge Bøde, Suspension eller øjeblikkelig Afsked uden Erstatning, skal bestemmes nærmere.

XX. Den nyansatte Arbejder er forpligtet til en Prøvetid, i Løbet af hvilken der bestaar en gensidig Ret til Ophævelse af Kontrakten, idet han kun modtager Betaling for den Tid, i hvilken Arbejdet virkelig er præsteret.

XXI. Den kollektive Arbejdskontrakt udstrækker ogsaa sine Velgerninger og sin Orden til den, der arbejder hjemme. Der skal gives særlige Regler af Staten til Sikring af Renlighed og Hygiejne for Arbejdet i Hjemmet.

Om Arbejdsanvisningskontorer.

XXII. Staten forvisser sig om og kontrollerer Arbejdernes Beskæftigelse og Arbejdsløsheden, og sørger for en omfattende Oversigt over Betingelserne for Produktionen og Arbejdet.

XXIII. Arbejdsanvisningskontorerne oprettes paa Grundlag af ligeligt Hensyn til begge Parter under Kontrol af Statens korporative Organer. Arbejdsgiverne er

forpligtet til at antage Arbejderne paa disse Kontorers Anvisning. Disse har Ret til at vælge mellem dem, der er indskrevne paa Listerne, idet de, der tilhører det fascistiske Parti og de fascistiske Syndikater, foretrækkes i den Orden, hvori de er skrevet ind.

XXIV. Fagforeningerne har som deres Pligt at udøve en udvælgende Virksomhed blandt Arbejderne med det Formaal altid at hæve deres tekniske Dygtighed og moralske Kraft.

XXV. De korporative Organer overvaager, at Lovene bliver overholdt til Forebyggelse af Ulykker under Arbejdet og til Fremme af gode Arbejdsforhold fra de enkelte Personers Side, der er undergivet vedkommende Sammenslutninger.

Om Forsorg, Hjælp, Opdragelse og Uddannelse.

XXVI. Forsorgen er en betydningsfuld Aabenbarelse af Samarbejdets Princip. Arbejdsgiveren og Arbejderen skal forholdsmæssigt bidrage til dens Byrder. Staten skal ved Hjælp af de korporative Organer og Erhvervssammenslutningerne saa vidt muligt samarbejde og ensrette Forsorgens System og Institutioner.

XXVI. Den fascistiske Stat sætter sig for:

- 1) Udvikling af Ulykkesforsikringen;
- 2) Forbedringen og Udvidelsen af Moderskabsforsikringen;
- 3) Forsikring imod Erhvervssygdomme og Tuberkulose som en Begyndelse til en almindelig Forsikring imod al Sygdom;
- 4) Udvikling af Forsikring imod ufrivillig Arbejdsløshed;
- 5) Antagelse af en særlig Form for Udstyrsforsikring af unge Arbejdere.

XXVIII. Det paahviler Arbejdersammenslutningerne at beskytte dem, de repræsenterer, i administrative og juri-

diske Forhold vedrørende Ulykkesforsikringen og Socialforsikringen.

I de kollektive Arbejdskontrakter, skal der, naar det er teknisk muligt, fastslaas Oprettelse af gensidige Sygekasser med Bidrag af Arbejdsgivere og Arbejdere, og som skal administreres af Repræsentanter for begge Grupper under de korporativ Organers Tilsyn.

XXIX. Det er en Ret og en Pligt for Erhvervssammenslutningerne at yde Hjælp til dem, de repræsenterer, enten de er Medlemmer eller ikke. De skal udøve deres Hjælpevirksomhed direkte og kan ikke overdrage den til andre Enheder eller Institutioner undtagen af Hensyn til Almenvellet, der gaar forud for de enkelte Grupperes Interesser.

XXX. Opdragelse og Uddannelse, især den fagmæssige Uddannelse, af dem, Erhvervssammenslutningerne repræsenterer, enten de er Medlemmer eller ikke, er en af Sammenslutningernes væsentlige Pligter. De skal bistaa det nationale Arbejdes Virksomhed med Hensyn til Fritidens Anvendelse og andre Opdragelsesforetagender.

(Slutning): Denne Tekst er blevet fastslaaet af Regeringschefen, vedkommende Minister og Understatssekretærer, af Partibestyrelsens Medlemmer, de øvrige Medlemmer af Storraadet og Formændene for Konføderationerne af Arbejdsgivere og Arbejdere.¹⁰⁰⁾

Noter til Første Afdeling.

¹⁾ Fransk og dansk Tekst i Britisk Hvidbog, August 1914, dansk Udgave.

²⁾ Ved Berliner kongressen i 1878 fik Østrig Ret til at holde Bosnien besat, selv om dette Landskab fremdeles officielt regnedes for en Del af Tyrkiet. I 1908 annekterede Østrig dette Landskab. Serbien protesterede, da Befolkningen i Bosnien var Serbere, og Rusland støttede Serbien; men Tyskland stillede sig afgjort paa Østrigs Side, og Rusland vovede ikke en Krig paa dette Tidspunkt. Østrig hævdede derfor Besiddelsen af Bosnien; men som Følge af denne Begivenhed uddybedes Modsætningen mellem Østrig og Serbien.

³⁾ Efter østeuropæisk Tidsregning (den julianske Kalender) er den 15. Juni = den 28. Juni efter den gregorianske Kalender. Denne Dag var en serbisk Nationaldag til Minde om Slaget paa Kosovopole 1389, da Tyskerne slog Serberne. — Ved Attentatet i Serajevo myrdedes den østrig-ungarske Tronfølger, Kejser Franz Josefs Nevø, Ærkehertug Franz Ferdinand (f. 1863) og dennes ikke-fyrstelige Gemalinde Sophie, Hertuginde af Hohenberg.

⁴⁾ Hovedmanden var Gavrilo Princip, f. 1894 i Bosnien, d. 1918; blev idømt 20 Aars Fæstningsstraf, døde af Tuberkulose.

⁵⁾ Se Note 3.

⁶⁾ Den serbiske Rigsdag.

^{6a)} Da denne Note ikke tilfredsstillede Regeringen i Wien, forlod den østrig-ungarske Gesandt Belgrad den 25. Juli, en Del af den østrig-ungarske Hær mobiliseredes den 26., og endelig fulgte Krigserklæringen til Serbien den 28. Juli 1914.

⁷⁾ Der Krigsausbruch 1914. Thron- und Kanzlerrede. Denkschrift und Aktenstücke. Berlin 1914.

⁸⁾ Paa Mobiliseringsdagen den 1. August holdt Kejseren følgende Tale til Folket: »Jeg takker eder af et oprigtigt Hjerte for eders Kærlighed, eders Troskab. I den nu forestaaende Kamp kender jeg ikke længere Partier i mit Folk. Der findes nu kun Tyskere, og hvilke Partier der end tidligere under Meningskampen har bekæmpet mig, saa tilgiver jeg dem alle af et oprigtigt Hjerte. Det drejer sig nu kun om at staa sammen som Brødre, saa vil Gud hjælpe det tyske Sværd til Sejr.«

⁹⁾ Theobald von Bethmann Hollweg, f. 1856, d. 1921, Rigskansler 1909—1917.

¹⁰⁾ Elsass-Lothringen. Krænkelser af Grænsen fra fransk Side benægtes pure af Franskemændene.

¹¹⁾ Edward Grey, Viscount of Fallodon, f. 1862, d. 1933; britisk

Udenrigsminister 1905—1916 i de liberale Regeringer Campbell-Bannerman og Asquith. Den 3. August fik Grey Underhuset Støtte til en aktiv Politik.

¹²⁾ Alle Partierne stemte for Krigsbevillingerne, ogsaa Socialdemokratiet; men allerede i December 1914 brød nogle yderliggaaende Socialdemokrater med Partiets Flertal i den Anledning. De dannede i 1917 et nyt Parti »det uafhængige socialdemokratiske Parti«, hvis mest kendte Leder var Liebknecht, medens Flertals- eller »Kejser-socialisterne« fremdeles støttede Krigen, deres Ledere var Mænd som Ebert og Scheidemann.

¹³⁾ W. E. Goschen f. 1847, d. 1924; britisk Ambassadør i Berlin 1908—1914.

¹⁴⁾ Britisk Hvidbog, August 1914 (dansk Udgave S. 75—77).

¹⁵⁾ Statssekretæren for Udenrigsministeriet Gottlieb v. Jagow, f. 1863. Statssekretær 1913—1916.

¹⁶⁾ Traktaten af 1839, hvorved Holland endelig anerkendte Belgiens Uafhængighed, bestemmer i Art. 7, at Belgien skal være neutral til alle Tider og overfor alle Stater. Denne Traktat er garanteret af Østrig, Frankrig, Storbritannien, Preussen og Rusland.

¹⁷⁾ Dette Telegram naaede aldrig det britiske Udenrigsministerium.

¹⁸⁾ Arthur Zimmermann, f. 1864; 1911—1916 Understatssekretær i Udenrigsministeriet, 1916—1917 Statssekretær i Udenrigsministeriet.

¹⁹⁾ Ambassadørens Afrejse fandt Sted den 6. August over Holland, uden større Ubegiveligheder fra Befolkningens Side.

²⁰⁾ Herbert Henry Asquith, Jarl of Oxford and Asquith; f. 1852, d. 1928. Førsteminister i den liberale Regering 1908—1916. — »The war, its causes and its message. Speeches delivered by the Prime Minister, August—October 1914. London 1914. S. 7—8.

²¹⁾ Thomas Woodrow Wilson, f. 1856, d. 1924. 1890—1910 Professor ved Princeton Universitetet. 1910—1913 Guvernør i New Jersey. 1913—1921 Præsident for de Forenede Stater, valgt af det demokratiske Parti.

²²⁾ Official Statements of war aims and peace proposals, Dec. 1916—Nov. 1918, ed. by J. B. Scott, Wash. 1921; H. W. V. Temperley, A history of the peace Conference of Paris. 6 vol. London 1920—1924 (den fyldigste Fremstilling af alle Spørgsmaal vedrørende Fredsslutningerne). — Danske Udgaver: Arthur Christensen, Woodrow Wilson, Taler og Noter under Verdenskrigen. Kbhvn. 1918; »Wilsons Fred«, de officielle Noter mellem Tyskland—Østrig-Ungarn og Wilson i Oktober 1918, Kbhvn. 1918.

²³⁾ Brest-Litovsk-Freden blev først underskrevet den 3. Marts 1918.

²⁴⁾ Centralmagternes Fred med Rumænien undertegnede først den 7. Maj 1918.

²⁵⁾ Den 24. Jan. 1918 holdt den tyske Rigskansler, Grev Hertling, (f. 1843, d. 1919; Centrums Fører. Kansler 1917—1918) i den tyske Rigsdag en Tale, der var et Svar paa Wilsons fjorten Punkter. Samme Dag gjorde Østrig-Ungarns Udenrigsminister, Grev Czernin, det samme, (f. 1872, Udenrigsm. 1916—1918). Ingen af disse Taler tilfredsstillede Wilson, som derfor i en ny Tale til den amerikanske Kongres yderligere betoned sine Synspunkter, der samledes i fire Punkter.

²⁶⁾ Talen blev holdt som Indledning til Agitationen for det store »Frihedslaan«. I denne Tale gør Wilson Rede for Krigens Maal ud fra den ny Tids Aand og formulerer i fem Krav Grundsætningerne for den kommende Verdensfred.

²⁷⁾ Amtliche Urkunden zur Vorgeschichte des Waffenstillstandes 1918. Hrsg. vom Auswärtigen Amt. 2. Aufl. Berlin 1924. Dansk Udgave af den tysk-amerikanske Noteveksling i »Wilsons Fred«.

²⁸⁾ Paul v. Beneckendorff und Hindenburg, f. i Posen 1847; deltog som ung Officer i Krigene 1866 og 1870—1871; Afsked p. Gr. af Alder som General for et Armékorps i 1911. Aug. 1914 Chef for de tyske Hærstyrker i Østpreussen, sejrede over Russerne ved Tannenberg, blev Øverstbefalende over alle tyske Stridskræfter paa Østfronten. 1916 Chef for Felthærens Generalstab og overtog derved den øverste Hærledelse med Erich Ludendorff som nærmeste Underordnede (1. Generalkvartermester). Hindenburg førte efter Revolutionen og Vaabenstilstanden Hæren tilbage og sikrede Roen i Landet; først i Juli 1919 traadte han tilbage fra sin Kommando. — I 1925 valgtes han til Rigspræsident ved Hjælp af de konservative Partiers Stemmer; 1932 genvalgtes han ved Hjælp af Centrum og Venstrepartiernes Stemmer.

²⁹⁾ Maximilian (Max), f. 1867, d. 1929; indtil 1918 Tronarving i Baden; Rigskansler 3. Oktober—9. November 1918. Chef for den sidste kejserlige og første parlamentariske Rigsregering. Han samarbejdede med Centrum og Venstrepartierne og proklamerede den 9. Nov. 1918 Kejser Vilhelm 2.s Tronfravigelse for Kejserens Billigelse forelaa for derved at hindre en direkte Afsættelse af Kejseren. Samme Dag fratraadte han Stillingen som Rigskansler og overdrog den til Socialdemokraternes Fører Fr. Ebert, (f. 1871, d. 1925; 1916 Form. for Socialdemokratiet, Rigskansler Nov. 1918—Febr. 1919, Rigspræsident Febr. 1919—1925).

³⁰⁾ Den 15. Septbr. 1918 brød de Allierede gennem den bulgarske Front i Makedonien, og den 29. Septbr. sluttede Bulgarien Vaabenstilstand. Den 18. Septbr. begyndte General Allenby i Palæstina en stor Offensiv og ødelagde den tyrkiske Hær; Tyrkiet sluttede Vaabenstilstand den 30. Oktober 1918. Den 24. Oktober 1918 indledede

Italienerne et stort Angreb paa den østrigske Front, den 3. Nov. brød den østrigske Hær sammen og sluttede Vaabenstilstand samme Dag.

³¹⁾ Hilmar Friherre v. dem Bussche, f. 1867; 1916—1918 Understatssekretær i Udenrigsministeriet.

³²⁾ Notevekslingen mellem den tyske og amerikanske Regering skete gennem den svejtsiske Regering og dennes Repræsentant i Washington. — Den tyske Gesandt i Bern meddeler, at den er afsendt til Washington Kl. 5,45 Em. den 4. Oktober.

³³⁾ Ankommet; 24. Oktober Kl. 2,20 Em., sendt gennem den svejtsiske Gesandt i Washington.

³⁴⁾ Prins Max af Badens parlamentariske Regering.

³⁵⁾ I den tyske Note af 20. Oktober 1918 hedder det: »I det tyske Rige har der hidtil ikke være indrømmet Folkerepræsentationen nogen Indflydelse paa Regeringens Dannelse. Forfatningen forudsatte ikke nogen Medvirken fra Folkerepræsentationens Side ved Afgørelsen om Krig og Fred. I disse Forhold er der nu indtraadt en principiel Forandring. Den ny Regering er dannet i fuldstændig Overensstemmelse med Folkerepræsentationen, der er fremgaaet af den lige, almindelige, hemmelige og direkte Valgret. Førerne for Rigsdagens store Partier hører til dens Medlemmer. Heller ikke fremtidig vil nogen Regering kunne tiltræde eller bevare sit Embede uden at besidde Rigsdagsflertallets Tillid. Rigskanslerens Ansvar overfor Folkerepræsentationen vil blive fastslaaet og garanteret i Loven. Den ny Regerings første Gerning har været at forelægge Rigsdagen en Lov, hvorved Rigets Forfatning ændres saaledes, at Folkerepræsentationens Samtykke kræves til Afgørelse af Krig og Fred. Men Garantien for det ny Systems Varighed beror ikke blot paa de lovhjemlede Garantier, men ogsaa paa den urokkelige Vilje hos det tyske Folk, som med sit store Flertal staar bag disse Reforme og kræver deres energiske Fortsættelse.«

³⁶⁾ Robert Lansing, f. 1864, d. 1928. 1915—1920 Præsident Wilsons Statssekretær (Udenrigsminister); han blev uenig med Wilson om Fredsbetingelserne og var Modstander af de Forenede Staters Deltagelse i Folkeforbundet, hvorfor han trak sig tilbage som Statssekretær i Februar 1920.

³⁷⁾ Afsendt Kl. 4,35 Em.

³⁸⁾ General *Erich Ludendorff* (f. 1865), var i særlig Grad ilde anskrevet hos de Allierede, som i ham saa Tysklands virkelige Regent. Han fik sin Afsked den 26. Oktober 1918, da han ikke var stemt for at gaa saa vidt i Indrømmelser, som Rigsregeringen fandt nødvendigt, skønt han iøvrigt selv tidligere havde krævet, at Rigsregeringen skulde indlede Fredsunderhandlinger. — Efter Krigen

har han forsøgt en yderliggaaende nationalistisk Politik, (en kortere Tid sammen med Adolf Hitler), men uden Resultat. — Hans Efterfølger som 1. Generalkvartermester blev *Groener* (f. 1867) indtil Juni 1919; han sluttede sig efter Krigen til det demokratiske Parti og var Rigstrafikminister 1920—1924.

³⁹⁾ Wilhelm Solf, f. 1862. Statssekretær i Koloniministeriet 1911—1918; Oktober—December 1918 Statssekretær for Udenrigsministeriet.

⁴⁰⁾ Ankommet 6. Nov. Kl. 11,50 Em., ogsaa sendt gennem den svejtsiske Regering, hvis Gesandt i Washington hed Hans Sulzer.

⁴¹⁾ Marskal Foch, f. 1851, d. 1929; deltog i Krigen 1870—1871; Marts 1918 blev han Øverstkommanderende over de Allieredes Hære i Frankrig. Den 8. August 1918 slog han Tyskerne ved Somme, hvilket blev Begyndelsen til det tyske Nederlag.

⁴²⁾ Afsendt Kl. 11 Em., ankommet Kl. 11,15 Em.

^{42a)} De endelige Bestemmelser: 25000 Maskingeværer, 1700 Aeroplaner. — 150000 Jernbanevogne, 5000 Motorvogne. — Alle U-Baade, 6 Kampkrydsere, 10 Kampskibe, 50 Destroyers. — Varigheden 36 Dage.

⁴³⁾ I de endelige Bestemmelser staar: af alle Slags »i alle Kanalerne fra Kattegat ind i Østersøen«.

⁴⁴⁾ Paul von Hintze, f. 1864, Admiral, Afsked i 1911, derefter Diplomat. Juli—Begyndelsen af Oktober 1918 Statssekretær for Udenrigsministeriet, derefter dette Ministeriums Repræsentant i det store Hovedkvarter.

⁴⁵⁾ Afsendt 10. Nov. Kl. 1,20 Em.

⁴⁶⁾ Det lykkedes ikke at faa mildnet Betingelserne. — Lederen af den tyske Delegation var *Matthias Erzberger*, f. 1875, d. efter et Attentat 1921. Centrums Fører; i Juli 1917 ledede han Oppositionen, der førte til Rigskansler Bethmann Hollwegs Afsked. Den 3. Oktober 1918 blev han Minister u. P. i Prins Max's Kabinet; han førte de fortsatte Forhandlinger om Vaabenstilstandens Gennemførelse med de Allierede som Medlem af *Scheidemann's* Ministerium (fra Februar 1919). Han støttede Versailles traktatens Vedtagelse i Weimarrigsdagen og blev Finansminister i *Bauer's* Kabinet (21. Juni 1919). Han blev kompromitteret ved en Proces p. Gr. af Finanstransaktioner og var meget forhadet af Højrepartierne, hvilket førte til hans Mord.

⁴⁷⁾ Vaabenstilstanden blev underskrevet i en Jernbanevogn i Compiègne den 11. Nov. Kl. 11 Form.

⁴⁸⁾ Georges Clemenceau, f. 1841, d. 1929, opholdt sig 1866—1869 i de Forenede Stater; valgt Febr. 1871 som Radikal i Nationalforsamlingen, stemte mod Fredsforslagene. 1906—1909 Førsteminister.

Under Krigen Førsteminister Nov. 1917—Jan. 1920. Præsident for Fredskonferencen i Paris, der aabnedes den 18. Jan. 1919 i Spejlsalen i Versailles og varede til 21. Jan. 1920.

⁴⁹⁾ Der Notenkampf um den Frieden in Versailles. Autorisierte Ausgabe mit Ermächtigung des Auswärtigen Amtes. Fransk Tekst. Charlottenburg 1919. S. 13.

⁵⁰⁾ Ulrich v. Brockdorff-Rantzau, f. 1869 i Slesvig, d. 1928 i Berlin. Tysk Gesandt i København 1912—1918. Dec. 1918 Statssekretær for Udenrigsministeriet; Febr. 1919 Rigsudenrigsminister i Kabinetet Scheidemann. Nægtede at underskrive Versaillestraktaten og traadte tilbage 21. Juni 1919. 1922 tysk Gesandt i Moskva, Modstander af Locarnopolitiken.

⁵¹⁾ Fredskonferencens Arbejde var fordelt imellem en Række sagkyndige Kommissioner, saaledes til Undersøgelse af Erstatnings-spørgsmaalet, af Ansaret for Krigen, af Folkeforbundet, forskellige Kommissioner til Behandling af territoriale Spørgsmaal, under Marskal Foch's Forsæde arbejdede en Kommission med militære Spørgsmaal. Alt blev afgjort af et Timandsraad (2 Mænd fra de fem Hovedmagter), der den 25. Marts afløstes af de »Fire Store«: Clemenceau, Wilson, Lloyd George (f. 1863, eng. Finansm. 1908—15, Munitionsm. 1915—16, Førstem. 1916—22) og Orlando (f. 1860, ital. Førstem. 1917—19), han blev senere afløst af Sonnino (f. 1847, d. 1922, ital. Udenrigsm. 1914—19); dette øverste Raad traf alle endelige Afgørelser og forhandlede for lukkede Døre.

⁵²⁾ Af Tolken.

⁵³⁾ Deutschland schuldig? Deutsches Weissbuch über die Verantwortlichkeit der Urheber des Krieges. Berlin 1919. — Medens Clemenceau havde holdt sin Tale staaende, blev Brockdorff-Rantzau siddende og læste sin Tale op.

⁵⁴⁾ Fredskonferencen i Haag 1907, hvor Tyskland bekæmpede Nedrustningsplanerne.

⁵⁵⁾ Robert Lansing.

⁵⁶⁾ Den 12. Maj 1919 erklærede den tyske Nationalforsamling i Weimar Betingelserne for uantagelige; den 13.—28. Maj tilstillede den tyske Delegation de Allierede enkelte Modforslag, som i det væsentlige blev afvist; den 29. Maj overrakte det sammenfattede tyske Modforslag til de »Fire« og den 16. Juni fulgte de Allieredes Svar, der var et Ultimatum. Den tyske Delegation afrejste derpaa fra Paris; den 19. Juni henstillede Delegationen til Nationalforsamlingen i Weimar at afvise Forslaget, men Forsamlingens Flertal vovede det ikke, hvorefter Philipp Scheidemann (f. 1863, Oktober 1918 Statssekretær, 1919 Rigskansler, 1919—1925 Overborgmester i Kassel) traadte tilbage som Rigskansler og erstattedes af G. Bauer,

(f. 1870, Rigskansler 1919—1920), medens Hermann Müller, (f. 1876, d. 1931, Rigskansler 1920 og 1928—1930), der ligesom de to foregaaende var Socialdemokrat, afløste Brockdorff-Rantzau som Udenrigsminister (den 21. Juni); den 22. Juni vedtog Nationalforsamlingen Forslaget paa visse Betingelser; den 22. Juni svarede de Allierede med et Ultimatum og Afvisning af Tidsfristens Forlængelse; de krævede betingelsesløs Antagelse, hvortil den tyske Regering svarede Ja den 23. Juni, og den 24. Juni gav Nationalforsamlingen sin Tilslutning hertil. Den 28. Juni 1919 Kl. 3 Em. fandt Underskriften Sted i Versailles' Spejlsal, paa Tyskernes Vegne af Udenrigsminister Müller og Dr. Bell. Den 9. Juli 1919 ratificerede Nationalforsamlingen Traktaten med 208 mod 115 Stemmer. Den 12. Juli blev Blokaden, efter at det tyske Ratifikationsdokument var overbragt i Paris, endelig hævet. — Fredstraktaten traadte i Kraft den 10. Januar 1920.

⁵⁷⁾ Versaillestraktaten er affattet paa fransk og engelsk, begge Affattelser har lige Gyldighed. — En Udgave paa fransk, engelsk og tysk er foranstaltet af det tyske Udenrigsministerium, Charlottenburg 1919.

^{57a)} Versaillestraktatens Indhold.

Indledning:

1. Del. Folkeforbundspagten. (Art. 1—26).
2. » Tysklands Grænser. (Art. 27—30).
3. » Politiske Bestemmelser vedrørende Europa. (Art. 31—117).
4. » Tyske Rettigheder og Interesser udenfor Tyskland. (Art. 118—158).
5. » Bestemmelser vedrørende Hær, Sømagt og Luftfart. (Art. 159—213).
6. » Krigsfanger og Grave. (Art. 214—226).
7. » Straffebestemmelser. (Art. 227—230).
8. » Erstatninger. (Art. 231—247).
9. » Finansielle Bestemmelser. (Art. 248—263).
10. » Økonomiske Bestemmelser. (Art. 264—312).
11. » Luftfart. (Art. 313—320).
12. » Havne, Vandveje og Jernbaner. (Art. 321—386).
13. » Arbejde. (Art. 387—427).
14. » Garantier. (Art. 428—433).
15. » Forskellige Bestemmelser. (Art. 434—440).

⁵⁸⁾ Den engelske Tekst har: Tysk Kejser.

⁵⁹⁾ Da den nederlandske Regering nægtede at udlevere Kejseren, skete der intet mere i denne Sag; paa samme Maade blev heller ikke Art. 228 effektiv.

^{59a)} Erstatningskommissionen.

⁶⁰⁾ Art. 280 bestemmer, at denne Mestbegunstigelsesret skal bortfalde fem Aar efter Traktatens Ikrafttræden, med mindre Folkeforbundsraadet tolv Maaneder inden denne Fristes Udløb bestemmer andet. Det skete ikke, og Tyskland kunde derfor opgive den paa tvungne Frihandel og indlede en aktiv Handelspolitik efter de fem Aars Udløb.

⁶¹⁾ Efter den numererede Udgave i Overensstemmelse med Beslutningen paa den syvende ordinære Samling 21. Septbr. 1926. Fransk og engelsk Udgave i: *Annuaire de la Société des nations*.

⁶²⁾ I Følge Art. I. 1. er de Sejrrerrestater, som underskriver Fredstraktaterne, *oprindelige Medlemmer* af Folkeforbundet. Af disse underskrev Kina ikke, men er siden blevet Medlem; Brasilien har senere meldt sig ud; de Forenede Stater, Ekvador og Hedjas underskrev, men ratificerede ikke Traktaten; Japan har udmeldt sig i 1933, men Udmeldelsen hviler i to Aar.

Følgende Stater skulde efter Tillæg til Traktaten *opfordres* til at melde sig ind: Argentina, Chile, Columbia, Danmark, Spanien, Norge, Paraguay, Nederlandene, Persien, Salvador, Sverige, Svejts og Venezuela. Følgende har *senere indmeldt* sig: Albanien, Tyskland (atter udmeldt i 1933), Østrig, Bulgarien, Costa-Rica (atter udmeldt), Domingo, Estland, Abessinien, Finland, Ungarn, den irske Fristat, Letland, Litauen, Luxemburg og Irak.

Selvom baade de Forenede Stater og Sovjetunionen staar udenfor Forbundet, har de dog ligesom flere andre Ikke-Medlemsstater deltaget i enkelte Spørgsmaals Behandling i Forbindelse med Folkeforbundet.

⁶³⁾ Da de Forenede Stater ikke ratificerede, blev de heller ikke Medlem af Raadet.

⁶⁴⁾ I Overensstemmelse hermed blev Tyskland fast Medlem af Raadet i 1926. Ved Udmeldelserne i 1933 udtraadte baade Japan og Tyskland af Raadet.

⁶⁵⁾ I Overensstemmelse hermed blev Antallet af valgte Medlemmer fastsat til ni (1926).

⁶⁶⁾ Fredstraktaterne efter Verdenskrigen.

⁶⁷⁾ Englænderen Eric Drummond (f. 1876) var Generalsekretær 1919—1933, derefter Franskmanden Joseph Avenol. — Udgifterne har hidtil været fordelt i Overensstemmelse med Fordelingen af Udgifterne ved Verdenspostforeningens internationale Bureau. De beløber sig til ca. 20 Millioner Kr. Guld aarligt.

⁶⁸⁾ Mesopotamien blev til det konstitutionelle Kongedømme Irak og blev britisk Mandat indtil 1932, da det blev selvstændigt Medlem af Folkeforbundet. Andre britiske Mandater blev: Palæstina og Transjordanien. Syrien og Libanon blev fransk Mandat. Disse Man-

dater betegnes som *A*. Under *B* hører: Kamerun (dels fransk, dels britisk), Togo (dels fransk, dels britisk), Tanganyika (britisk), Ruanda-Urundi (belgisk). Under *C* hører: Sydvestafrika (sydafrikanske Union), Nyguinea (Australien), Nauru (Australien), Samoa (Newzealand), Carolinerne, Marskaløerne og Marianerne (Japan).

⁶⁹⁾ Fredstraktaten i Versailles, 13. Del, Art. 387—427, St. Germain, 13. Del, Art. 332—372; Neuilly, 12. Del, Art. 249—289; Trianon 13. Del, Art. 315—355.

⁷⁰⁾ Fransk Tekst i *Annuaire de la Société des nations*, Dansk Overs. i »Rigsdagstidende«, Ordentlig Samling 1920—1921—1922, hvor ogsaa Folkeforbundsteksten findes i fransk-engelsk og dansk Tekst, samt en Række Ændringsforslag til denne, med dertil hørende Motiveringer, endvidere Statut (fransk — engelsk — dansk) for den faste mellemfolkelige Domstol.

⁷¹⁾ Den første Arbejdskonference holdtes i Washington 1919, de senere i Genève. I Folkeforbundets Aarbog, 1931, pag. 454, findes en Tavle over de forskellige Forslag og de enkelte Staters Stilling til dem.

⁷²⁾ »Økonomi og Politik«, 1928, S. 217—220. — *Frank Kellogg* (f. 1856), amerikansk Ambassadør i London 1924, Udenrigsminister under Præsident Coolidge 1925—1929. — Den franske Udenrigsminister *Aristide Briand* (f. 1862, d. 1932, Førsteminister 1909, 1913, 1915, 1917, 1921, 1922, 1925) havde foreslaet de Forenede Stater en særlig fransk-amerikansk Overenskomst; disse Planer uvidedes under Forhandlingerne til en alle Stater omfattende Traktat. Den kaldes ogsaa Kellogg-Briand-Pagten eller Pariserpagten, fordi den blev underskrevet i Paris.

⁷³⁾ Denne Traktat er underskrevet af saa godt som alle Stater, ogsaa af Sovjetunionen.

⁷⁴⁾ Aage Jørgensen: *Sovjetunionens Forfatning*, Kbhvn. 1930; Schlesinger: *Das Bolschewistische Russland*, Jedermann's Bücherei, Breslau 1926. — Medlemmer af Unionen er: Den russiske socialistiske føderative Sovjet Republik (R. S. F. S. R.), Ukraine (Uk. S. S. R.), Hviderusland (Bjelorusskaja-B. R. S. S. R.), Transkaukasien (Zakavskaja-Z. S. F. S. R.), Turkmenistan (Turk. S. S. R.), Uzbekistan (Uzb. S. S. R.) og Tazhikistan (Taz. S. S. R.).

⁷⁵⁾ Forfatningens Indhold: Erklæring om Dannelsen af U. S. S. R.; Afsnit I (§§ 1—2): Den Myndighed, der tilkommer U. S. S. R.s øverste Magtorganer; II (3—7): Forbundsrepublikernes suveræne Rettigheder og Statsborgerret i Unionen; III (8—12): U. S. S. R.s Sovjetkongres; IV (13—28): U. S. S. R.s Central-Eksekutivkomité (Zik.); V. (29—35): U. S. S. R.-Ziks Præsidium; VI (36—42): Folkekommissærernes Raad; VII (43—48): Højesteret; VIII (49—60): Folkekom-

missariaterne (Ministerierne); IX (61—63) U. S. S. R.s forenede statslige, politiske Administration (O. G. P. U.); X (64—69): Forbundsrepublikkerne; XI (70—72): U. S. S. R.s Vaaben, Flag og Hovedstad.

⁷⁶⁾ Unionsmyndighedernes Dekreter og Forordninger skal trykkes paa de Sprog, der i Almindelighed tales i Forbundsrepublikkerne: russisk, ukrainisk, hviderussisk, georgisk, armensk og tyrko-tatarisk (§ 34). Zik = Zentralnyj ispolnitelnyj komitet = Central-Eksekutivkomité.

⁷⁷⁾ O. G. P. U., Forkortelse for Objedinennoje Gosudarstvennoje Polititjeskoje Upravlenie, det politiske Politi.

⁷⁸⁾ De øvrige Sovjetrepublikers Forfatninger er væsentlig i Overensstemmelse med denne. — Iøvrigt er Opbygningen af de enkelte Republikker ganske som Unionens med Sovjetkongresser, Eksekutivkomitéer, disses Præsider og Folkekommissærer. De autonome Republikker indenfor R. S. F. S. R. er: Kirgisernes, Tatarernes, Bashkirernes, Dagestan, Yakutsk, Krim, Karelien, Volgatskernes, Chuvash, Buriat-Mongoler, Kasakstan. — Dertil kommer 15 autonome Omraader.

⁷⁹⁾ Dog udelukkes ikke saadanne Personer, der nyder Renter af Sparekassenbringelser eller af Sovjetunionens Stats-, Kommunal- og Fagforeningslaan, saafremt disse Indtægter ikke udgør vedkommendes Hovedindtægt.

⁸⁰⁾ Senest fem Dage før Valget underrettes Befolkningen gennem Valgkomitéen om Tid og Sted for Valget. Selve Valget foregaar paa Vælgermøder, der i Byerne og Fabrikcentrene afholdes efter Produktions- og Erhvervsenheder (Fabrikker, Kontorer, Skibe og andre Arbejdspladser). Borgere, der ikke hører til nogen Fabrik og ikke er fagorganiserede (Hjemmearbejdere, Husmødre, Kuske o. s. v.), deltager enten i Valgene sammen med de øvrige Vælgere paa Produktions- og Erhvervsmøderne eller inddeles efter territoriale Enheder (Bykvarterer o. s. v.). Kun valgberettigede kan deltage i Vælgermøderne, der aabnes af en Repræsentant for Valgkomitéen. Hverken Valgkomitéen eller Repræsentanten har Ret til at opstille Lister eller enkelte Kandidater, dette sker gennem Partiet eller Fagforeningerne eller enkelte Borgere, Pressen eller offentlige Opslag. Om Valget skal ske efter Lister eller ved Afstemning over hver enkelt Kandidat, bestemmer Vælgerforsamlingen selv. Afstemningen er offentlig og foretages som Regel ved Haandsoprækning; de Personer vælges for valgte, som har opnaaet simpelt Stemme flertal.

⁸¹⁾ Landsbysovjetterne vælges for eet Aar ad Gangen. Der vælges almindeligvis en Repræsentant for hver 100 Indbyggere, ikke over 100 og ikke under 3; er Landsbyerne endnu mindre knyttet flere sammen. Landsby- og Bysovjetter kaldes Deputeretsovjetter.

⁸²⁾ Byer og Omraader med bymæssig Karakter med indtil 1000 Indbyggere vælger en Repræsentant for hver 15 Vælgere, med det stigende Antal Vælgere bliver den forholdsmæssige Repræsentation mindre. Bysovjetterne i de Byer, der udgør selvstændige administrativ-territoriale Enheder, er ligestillet med Distrikternes Sovjetkongresser og vælger Repræsentanter direkte til Sovjetkongresserne for Provinsen, den autonome Republik eller autonome Omraader og den føderative Republik (f. Eks. den alrussiske for R. S. F. S. R.).

⁸³⁾ Rayon er en Distriktsinddeling paa Grundlag af økonomiske Forhold. Denne Inddeling vil snart medføre Ophævelsen af den gamle Inddeling i Guvernementer, Kredse og Voloster.

⁸⁴⁾ I Landsdelene og Provinsomraaderne sammensættes Sovjetkongresserne af Repræsentanter for Bysovjetterne og for de Fabrikker og Værker, der ligger udenfor Byer, samt af Repræsentanter for Distriktsovjetkongresserne. Første Gruppe repræsenteres med 1:5000 Vælgere, anden Gruppe med 1:25000 Indbyggere.

⁸⁵⁾ I Distrikterne: Samme Grupper som ovenfor. Bysovjetternes Repræsentation 1:1000 Vælgere, Rayonsovjetkongressernes 1:5000 Indbyggere.

⁸⁶⁾ I Rayonerne: Samme Grupper (se Note 84 og 85); Bysovjetterne repræsenteret med 1:60 Vælgere, Landsbysovjetterne med 1:300 Indbyggere (dog ikke mere end 150 Delegerede for een Rayon).

De autonome soc. Sovjetrepublikker og autonome Omraader, der indgaar i Landsdelenes og Provinsomraadernes Enheder, deltager i disse Enheders Sovjetkongresser.

⁸⁷⁾ Unionsraadet vælges af U. S. S. R.s Sovjetkongres blandt Repræsentanterne for Forbundsrepublikkerne i Forhold til disses Indbyggertal. Siden Marts 1931 472 Medlemmer.

⁸⁸⁾ Nationalitetsraadet sammensættes af fem Repræsentanter for hver Forbundsrepublik og hver af de autonome soc. Sovjetrepublikker samt een for hvert af de autonome Omraader. Dets Sammensætning som Helhed billiges af U. S. S. R.'s Sovjetkongres. Siden Marts 1931 138 Medlemmer. — Medlemmer for R. S. F. S. R. vælges af R. S. F. S. R.'s Sovjetkongres.

⁸⁹⁾ Bysovjetterne repræsenteres i Forholdet 1:25000 Vælgere; Guvernements- og Provinssovjetter i Forholdet 1:125000 Indbyggere og Republikens Sovjetkongres (hvor Guvernementer og Provinsinddeling ikke findes) i samme Forhold. De Deputerede vælges paa Guvernements- og Provinssovjetkongresserne, eventuelt Republikens Sovjetkongres. Unionskongressen samles hvert andet Aar, dens Præsident er Unionens Præsident.

⁹⁰⁾ Mødes tre Gange aarligt.

⁹¹⁾ 27 Medlemmer, 9 valgt af hvert Kammer og 9 valgt paa et

Fællesmøde. — Præsidiets udnævner Formanden for O. G. P. U., som har Sæde i Folkekommissærernes Raad med raadgivende Stemme; en Repræsentant for O. G. P. U. er Medlem af Højesteret.

⁹²⁾ Hvor de autonome Republiker og Omraader gaar ind i Provins- og Landsdelsinddelingen indtager deres Sovjetkongresser disses Plads i den trinmæssige Opbygning.

⁹³⁾ Den vigtigste er den alrussiske for R. S. F. S. R.

⁹⁴⁾ Gottfried Feder: Das Programm der N. S. D. A. P. — Oversættelse af Vaaben: Under Hagkorset. S. 52—56. — Programmet er uforanderligt, og naar det er gennemført, vil der ikke blive opstillet nye Punkter, da Førerne ikke vil skabe en kunstig opægget Utilfredshed hos Masserne for derved at sikre Partiets fortsatte Tilværelse. (Feder, S. 19).

⁹⁵⁾ Til dette Punkt har Adolf Hitler den 13. April 1928 offentliggjort følgende Erklæring: Overfor de løgnagtige Tydninger af Punkt 17 i det nationalsocialistiske Partis Program fra vore Modstanderes Side er det nødvendigt at fastslaa følgende: Da N. S. D. A. P. staar paa den private Ejendomsrets Grund, er det en Selvfølge, at Udtrykket »Ekspropriation uden Erstatning« kun hentyder til, at der skal skabes Mulighed for ad Lovens Vej, hvis det bliver nødvendigt, at ekspropriere Jord, som er blevet erhvervet paa ulovlig Maade eller som ikke forvaltes efter Synspunkter, der er til Folkets Vel. Dette er derfor i første Række rettet imod de jødiske Grundspekulationsselskaber.

⁹⁶⁾ Gazette Ufficiale, 30. April 1927, Anno V. Nr. 100. — Carta del Lavoro er ikke nogen almindelig Lov, men nærmest et Program eller Grundlov, som angiver de Retningslinier, de enkelte sociale Love skal rette sig efter. Fascisterne betragter Carta del Lavoro som den moderne Tids Modstykke til Erklæringen om Menneskerettighederne, der blev vedtaget under den store franske Revolution i 1789 af Nationalforsamlingen.

⁹⁷⁾ Det fascistiske Storraad er Partiets øverste Styrelse; i 1928 blev det gjort til Statsorgan; i 1929 blev dets Medlemstal sat til 20.

⁹⁸⁾ Benito Mussolini, f. 1883 i Predappio i Provinsen Forli, tog Almuellerereksamen, var nogle Aar Landsbylærer; opholdt sig en Tid i Svejs, hvorfra han udvistes paa Grund af yderliggaaende marxistisk Propaganda; virkede i Italien som socialistisk Agitator og gennemførte et Brud mellem Socialismens Ledelse og Frimurerne; var Redaktør af Partiets Hovedorgan »Avanti«, brød med Partiet paa Grund af dets antinationale Politik ved Krigens Udbrud og grundlagde Bladet »Popolo d'Italia«; deltog som frivillig i Krigen og blev saaret; i 1919 dannede han sin første antikommunistiske Kamporganisation »Fascio«.

⁹⁹⁾ Korporationsministeren har det øverste Tilsyn med Syndikaterne, hvorved forstaas baade Arbejdsgiver- og Fagforeninger. Det stedlige Tilsyn udøves af Præfekterne. Syndikaterne skal aarligt indgive Beretning om deres Virksomhed til Regeringen, der ogsaa lader deres Regnskaber revidere.

^{99a)} *Korporationerne*, som ikke er endeligt organiserede, danner de højere fælles Enheder for Arbejdere og Arbejdsgivere. Erhvervs-korporationernes Nationalraad bestaar af 150 Medl. valgt paa 3 Aar, bekræfter Love og har visse administrative Beføjelser.

¹⁰⁰⁾ For at kunne blive statsanerkendt skal Syndikatet have mindst 10 pCt. af vedkommende Gruppe (Arbejdere eller Arbejdsgivere) som sine Medlemmer, det skal stemme overens med den fascistiske Stats Formaal, og dets Ledere skal have de rette moralske Egenskaber. Syndikaterne deles i tre Trin: Syndikater af første Grad, Føderationer og Konføderationen, f. Eks. Skotøjsarbejderne i Milano danner et *Syndikat* af første Grad, der er underordnet Beklædningsindustriens *Føderation*, der atter er underordnet Industrierbejdernes *Konføderation*; Arbejdsgiverne er organiseret paa samme Maade. Der findes ca. 8000 Syndikater af første Grad, der rummer ca. 30 pCt. af den arbejdende Befolkning. De anerkendte Syndikater er ogsaa eneste officielle Repræsentation for Ikke-Medlemmer indenfor samme Gruppe. (Eschmann: Der fascistiske Staat i Italien, Jedermann's Bücherei. Breslau 1930).

Denne korporative Organisation danner ogsaa Grundlaget for *Deputeretkammerets* Sammensætning, idet Konføderationerne og nogle udenfor staaende Associationer opstiller en Liste paa 1000 Mænd, hvoraf det fascistiske Storraad udtager de 400, der skal vælges ved en Folkeafstemning. Konføderationerne repræsenteres ikke efter det Befolkningstal, de repræsenterer, men efter Konføderationens samfundsmæssige Betydning.

Ved Valget den 24. Marts 1929, Anno VII var Listen sammensat paa følgende Maade (Partito Nazionale Fascista Foglio d'Ordini, Nr. 52, 28. Febr., Anno VI. Talene er Repræsentanternes Antal):

Agerdyrkernes Konføderation 46, Landarbejdernes Syndikater 27, Industriens Konføderation 31, Industrierbejdernes Syndikater 26, Handelens Konføderation 16, Handelens Syndikater og den nationale Kooperations Institution 10, Sø- og Lufttrafikens Konføderation 10, Luft- og Søfolkenes Syndikater 11, Konføderationen for Trafik til Lands og paa de indre Farvande 9, Bankkonføderationen 10, Bankfunktionærernes Syndikater 6, Konføderationen af mindre Erhvervsdrivende og Haandværkere 82, Universiteter 15, Akademier 2, Skønne Kunster 2, Kolonistitutet 1, Offentlig Ansatte 8, Folkeskolen 4, det fascistiske Kulturinstitut 1, den højere Skole 5, Dopo-

lavoro (Offentlig Institution til Organisation af Fritidens Anvendelse) 1, C. O. N. I. (Sportsorganisationerne, samlede i Comitato olimpico nazionale italiano) 1, Ansatte i Statens Erhvervsvirksomheder 1, Jernbaneforbundet 1, Post- og Telegrafbunden 1, den nationale katolske Organisation (Centro) 4, den nationale Soldaterforening 40, den nationale Forening af Krigsinvalider 14, Aktieselskaber 1, Automobilklubben 1, Dante Alighieri 1. Ialt 400. De enkelte Navne paa de nye Kandidater er udtaget under Hensyntagen til deres Anciennitet set fra et fascistisk Synspunkt og deres personlige Værdi. De 200 Deputerede fra det gamle Kammer, som var Revolutionens konstituerende Forsamling, gaar over i det korporative Kammer for at bevare Styrelsens Sammenhæng med det tidligere. Øverst paa den officielle Liste, der præsenteredes ved Valget den 24. Marts 1929, staar med fede Typer og i dobbelt Linieafstand fra de efterfølgende:

Mussolini Benito Forli.

Derefter kommer de andre i Bogstavorden og uden Angivelse af den Organisation, som de er udtaget fra.

ANDEN AFDELING: TAL

I. De største Landes Areal og Folkemængde.¹⁾

(Efter de sidste Opgørelser. Tallene i Parentes under Areal og Folkemængde gælder Tiden lige før Verdenskrigen.)

	Areal (1000 km ²)	Folkemængde (Mill.)	Tæthed pr. km ²	Fødselstal 1931 (Dødsstal 1901-05 Gennem- snit
Det britiske Imperium	34369 (30368)	499,0 (425,0)		
Europa	315 (315)	49,5 (46,7)	157	
Storbritann. og Nordirland . . .	245	46,5	189	15,8 (12,3) 20,6 (14,5)
Skotland	79	4,9	62	19,0 (13,2)
Irske Fristat. . . .	70	2,9	42	19,3 (14,5)
Afrika	9948 (6191)	57,9 (36,8)	6	25,6 ²⁾ (9,5)
Amerika	10280 (10336)	13,2 (10,1)	1	22,4 ²⁾ (10,3)
Asien	5330 (5265)	369,2 (324,8)	69	
Brit. Indien	4675 (4843)	352,8 (316)	76	36,0 (26,9)
Palæstina	23	1,0	45	
Australien	8496 (8261)	9,2 (6,6)	1	18,2 ²⁾ (8,7)
Det russiske Rige	21638 (22867)	163,7 (168,5)	8	
R. S. F. S. R.	19748	112,8	6	43,9 (18,9)
Ukraine	452	31,8	70	35,1 (17,5)
Hviderusland . . .	127	5,3	42	

46,5³⁾
(29,9)

	Areal (1000 km ²)	Folkemængde (Mill.)	Tæthed pr. km ²	Fødselstal (Dødsstal 1931 1901-05 Gns.	%
Det franske Rige	12505 (11114)	106,9 (95,2)			
<i>Europa</i>	551 (536)	41,9 (39,6)	76	17,4 (16,2)	21,2 (19,6)
<i>Afrika</i>	10887 (9660)	39,4 (37,8)	4		
<i>Amerika</i>	93 (91)	0,5 (0,4)	6		
<i>Asien</i>	939 (804)	25 (17)	27		
<i>Australien</i>	35 (23)	0,2 (0,08)	4		
Italienske Rige	2570 (1923)	43,9 (36,7)			
<i>Europa</i>	310 (287)	41,7 (35,2)	134	24,9 (14,8)	32,4 (21,8)
<i>Afrika</i>	2257 (1590)	2,3 (1,4)	1		
Tyskland	469 (4000)	64,8 (79,2)	138	15,9 (11,2)	34,4 (21,0)
<i>Preussen</i>	293 (349)	38,1 (40,1)	136		
<i>(Afrika)</i>	(2662)	(11,4)			
<i>(Asien)</i>	(552)	(0,19)			
<i>(Australien)</i>	(245)	(0,64)			
Kina	11103	405 (330)	41		
<i>Egentl. Kina</i>	5059	410	81		
<i>Mongoliet</i>	2348	8	3		
<i>Tibet</i>	736	3,5	5		
<i>Mansjukuo</i> ⁴⁾ (Mansjuriet) ..	1137	30	27		
Japan	681 (674)	93,5 (72,2)			
<i>Selve Japan</i>	382	65,4	172	32,4 (18,2)	
Korea	221	21		39 (19,3)	
Formosa	36	4,6		45	
U. S. A.	9841 (9676)	139 (107,5)			
<i>Selve U. S. A.</i>	7997	124,8	16	18,9 (11,3)	
Filippinerne	296	12,6	42	35,1 (20,7)	

*Befolkningens Vækst og Fordeling efter Racer
i selve U. S. A. (1000)*

Aar	Ialt	Hvide	Negre	Andre Racer
1790	3929	3172	757	
1870	39818	34337	5392	88
1900	75994	66809	8833	351
1920	105710	94820	10463	426
1930	122775	108864	11891	2019
19...				

Hele Verden⁵⁾. 144,725 km² 2025 Mill. Indb. (i 1913: 1664 Mill.)

II. Vandringer.

Øversøisk Udvandring fra Europa¹⁾ (i 1000):

	1913	1918	1920	1925	1931	1932	19...
<i>Europa ialt</i>				523	145		
Danmark	8,8	0,8	6,3	4,6		0,8	
Norge	9,9	1,2	5,6	7		0,4	
Skotland				38		3,4	
Engl. og Wales	470 ²⁾	17,3	285	94		23	
Nordirland				9		0,6	
Irske Fristat ..				30		0,8	
Italien ³⁾	560	5,3	409	101		19	
Finland	20	1,9	6	3	0,3		
Polen	—	—	—	39		10	
Rusland	209	—	—	—		—	
Tyskland	28	—	8	63		10	
Spanien	210	35,7	151	56	14		
Østrig-Ungarn. 310	Tjekko-slovakiet		17	7	3		

Indvandring til U. S. A. (i 1000):

	1913/14	1917/18	1920/21	1925/26	1931/32	19...
<i>Ialt</i>	1218	110	805	305	35	
<i>Fra Europa</i>	1058	31	652	156	21	
<i>Fra Kanada</i>			72	93	8	

Indvandring til Kanada⁴⁾ (i 1000):

	1911-15	1916-20	1926/27	1931/32	19...
<i>Ialt</i>	320	76	143	26	
<i>Fra Storbritannien</i>	120	18	61	7	
<i>Fra U. S. A.</i>	112	52	20	14	

III. Organiserede Arbejdere.¹⁾ (i 1000)

	1912	1921	1925	1930	1931 (el. 1932)	19...
Danmark	139	321	310	311	317	
Norge	61	96	96	140	145	
Tyskland	3317	12596	6587	7854	6934	
England og Wales	3813 ²⁾	6622	5497	4870	4611	
Frankrig	2510 ³⁾	1047	1168	1281		
Italien	860	2100	2151	3733	3552	
Rusland		7916	7847	13489		
U. S. A.	2496	4815	3924	2890	3248	

IV. Arbejdsløshed.¹⁾

(i % af organiserede Arbejdere. Det første Tal for Januar, det andet for hele Aaret.)

	1913	1920	1928	1932	1933 ²⁾	
				Jan.	Dec. Aaret	Febr. ³⁾
						i 1000
Danmark	17,0 7,5	12,9 6,1	29,6 18,1	34,1 42,8	31,7 42,8	5,28
Norge ...		2,6 2,3	25,9 19,2	30,4 42,4	30,8 42,4	1,5
Tyskland	3,2 2,9	3,4 3,8	11,2 8,6	43,6 45,1	43,8 6001	33,1 9,16
Storbrit..	2,2 2,1	2,9 2,4	10,7 ⁴⁾ 10,9	22,4 ⁴⁾ 21,7	22,1 2915 ⁴⁾	22 6,34
Frankrig.					369 ⁵⁾	0,89
U. S. A...	1930:	12,5 14,5	23,1 24,9	23,8 12980	26,6 10,82	

Verdensarbejdsløsheden i 1932: ca. 30 Mill. (skønsmæssig).

V. Produktionen af nogle vigtige Varer.¹⁾

A. Sukker.

	1913	1921	1928	1930	1931	1932	19...
Røesukker (1000 t).							
Verdensproduktionen ...	8935	5000	9330	11450	8440	7800	
deraf: Tyskland	2716	1297	1864	2540	1573	1083	
Rusland	1714	100	1280	1737	1500	1000	
Østrig-Ungarn ..	1714						
Tjekkosllovakiet.		661	1056	1137	805	630	
U. S. A.	756	1052	1035	1178	1090	1276	
Frankrig	763	366	907	1205	856	994	
Danmark	162	147	162	159	125	192	

Rørsukker (1000 t).

	1913	1921	1928	1930	1931	1932	19...
Ialt...	10350	13000	18330	17260	17500		
deraf: Kuba	2657	3700	5239	3172	2750	2000	
Brit. Indien	2334	2623	2747	3229	3942	4218	
Java m. m..	1432	1716	2871	2900	2450	1330	
Hawaii	555	480	830	889	867	893	

B. Kaffe (1000 t).

	1929					
Ialt...	1229	1084	2520	1540	2200	
deraf: Brasilien...	868	750	1744	788	1500	
Kolumbia...	61	84	195	186	192	
Holl. Indien	29	34	114	74	101	

C. The (1000 t).

	1922					
Ialt...	310	437	410	421		
deraf: Brit. Indien .	141,4	196	177	179		
Ceylon (Eks- port)	77,9	114	110	111		

D. Silke (1000 t).

	1921	1928				
Silkekøkoner.						
Ialt...	273	420	429	502	446	
deraf: Japan	121	265	364	417	382,5	
Kina ²⁾	85	114				
Italien	35	32	52	52,7	34,5	

Kunstsilke.

	1924					
Ialt...	65	167	196	222		
deraf: U. S. A.	17	44	54	65		
Italien	8	26	30	35		
Storbrit. ...	11	24	22	25		
Tyskland ..	11	24	27	28		

E. Uld (1000 t).

	1925					
Ialt...	1350	1668	1620			
deraf: Australien...	379	332	439	397		
Eur. Rusland		68	175	141	159	
U. S. A.		133	161	180	197	
Argentina ...		142	160	149	151	
New Zealand		91	126	108	117	
Sydafr. Union		84	122	153	143	

F. Bomuld (1000 t).

	1913	1922	1928	1931	1932	19..
<i>Ialt...</i>	4985	4160	5675	5968		
deraf: U. S. A.	3072	2117	3139	3668	2759	
Brit. Indien	919	920	1049	726	819	
Kina	141	502	400	401	489	
Ægypten ...	339	302	362	279	189	
Rusland ...	234	12	271	400		

G. Gummi (1000 t).

(delvis Eksporten)

<i>Ialt...</i>	110	398	688	805	718	
deraf: Brit. Malakka		216	319	429	413	
Holl. Indien.		89	232	261	214	
Ceylon		48	57	63	50	
Brasilien ...		22	25	13	6	

H. Olie (1000 t).

	1921	1929			
<i>Ialt...</i>	51588	101342	206000	189420	
deraf: U. S. A.	33126	62618	138309	121626	107190
Venezuela ..		335	19845	17600	17146
Mejiko	3457	26000	6880	4943	4899
Asiat. Rusl..	8573	3887	13634	22335	21416
Persien		2921 ^{a)}	5810	5833	6513
Holl. Indien	1526	2382 ^{a)}	5239	4706	5093
Rumænien ..	1886	1161	4837	6659	7342
Tyskland ..		42 ^{a)}	103	254	
Kanada		26 ^{a)}	144	226	

I. Kul (Mill. t).

<i>Ialt...</i>	1341	1120	1555	1251	
deraf: U. S. A.	516,9	448,6	549,9	397	322
Tyskland ..	277,3	259,2	337,8	251,8	227
Storbrit. ...	292	166,9	262	223,6	212
Frankrig...	40,8	28,9	54,9	51	47
Polen		7,8	46,3	38,2	28
Rusland ...	33,8	9,8	38,6	56	63

J. Jern (Mill. t).

Raajern.	1913	1921	1929	1931	1932	19..
<i>Ialt...</i>	79	36	98,8	55,5	39,7	
deraf: U. S. A.	31,4	16,9	43,2	18,5	8,9	
Tyskland ..	16,7	7,5	13,2	6,0	3,9	
Frankrig...	5,2	3,4	10,3	8,2	5,5	
Storbrit. ...	10,4	2,6	7,7	3,8	3,6	
Belgien	2,4	0,8	4,0	3,2	2,7	
Rusland ...	4,5	0,1	4,0	4,7	6,2	

Staal.

	1922				
<i>Ialt...</i>	68,7	120,0	69,2	50,3	
deraf: U. S. A.	36,1	57,3	25,2	13,6	
Tyskland ..	11,7	16,0	8,2	5,7	
Frankrig...	4,5	9,6	7,8	5,6	
Storbrit. ...	5,9	9,7	5,2	5,3	
Rusland ...	0,3	4,7	5,0	5,8	
Belgien	1,5	4,1	3,1	2,8	

Jernmalm.

<i>Ialt...</i>	177	105	202	119	
deraf: U. S. A.	62,9	48,4	75,4	31,9	10,0
Frankrig...	21,9	21,1	51,0	38,7	27,5
Storbrit. ...	16,2	6,9	13,4	7,7	
Sverige	7,4	6,2	11,4	7,0	3,3
Tyskland ..	28,6	5,9	6,3	2,6	
Luxemburg	7,3	4,4	7,5	4,7	3,2
Rusland ...	8,2	0,2	7,1	10,9	
Spanien ...	9,8	2,7	6,5	3,1	1,7

K. Kobber (1000 t).

	1921				
<i>Ialt...</i>	1002	556	1919	1420	
deraf: U. S. A.	555	229	999	556	280
Chile	40	56	303	216	98
Belg. Kongo			137	120	54
(Afrika)....		39			
Japan	67	54	76	78	71
Rusland ...	43	5			

L. Sølv (t).

	1913	1921	1929	1931	1932	19..
<i>Ialt...</i>	6964	5330	8250	6000		
deraf: Mejiko	2199	2005	3381	2677	2156	
U. S. A.	2078	1650	1905	959	755	
Kanada	981	409	720	640	571	
Australien	564	167	313	209		

M. Guld (t).

<i>Ialt...</i>	768	496,8	600	676		
deraf: Brit. Sydafrika	295	271	341	355,1	377,3	
U. S. A.	134	75,3	63,9	68,8	70,8	
Kanada	25	28,8	59,9	83,8	94,8	
Rusland	40	1,3	26	34,0	38,0	
Mejiko	29	21,2	20,2	19,3	18,1	
Japan		12,3	15,8	22,9	19,7	
Australien	80	28	13,2	18,5	22,1	

N. Platin (kg).

	1921	1925	1929	1930	1931
Verdensproduktionen	2034	3100	6050		
deraf: Rusland	205	1244	3000		
Kolumbia	1720	1400	1423	1244	1306
Sydafrika		154 ⁴	790	1449	1212
Kanada	8	271	389	1058	1392

VI. Korn.¹⁾

Verdenshøsten (Mill. t) og Kornarealet;
(Tallene i Parantes gælder Mill. ha); Rusland fraregnet.

	1922	1925	1928	1930	1931	19..
<i>Ialt...</i>	288,6 (246,3)	315,4 (248,4)	329,8 (261,6)	312,1 (269,8)		
Hvede ..	85,9 (89,4)	90,5 (88,7)	106,8 (97,9)	102,2 (102,6)	100,4 (98,4)	
Rug....	21,7 (19,3)	25,6 (19,4)	24,7 (18,6)	25,3 (19,8)	20,9 (18,7)	
Byg....	26,5 (23,5)	30,2 (25,3)	35,1 (27,7)	34,5 (29,0)		
Havre ..	49,3 (43,3)	54,8 (43,6)	57,2 (42,5)	53,2 (42,0)		
Majs...	105,2 (70,8)	114,3 (71,4)	106,0 (74,9)	96,9 (76,4)		

Hvedepriserne i Gennemsnit paa Chicago Børs (i cents pr. bushel).

1920: 265¹⁵/₁₆, 1921: 141⁸/₈, 1922: 121¹/₂, 1923: 112⁵/₈, 1925: 166, 1928: 131¹/₄,
1930: 96, 1931: 67, Oktober 1932: 43¹/₈.

Den russiske Kornproduktion

	1913	1925	1928	1930	1931	19..
Kornproduktion (Mill. t)	68,0	72,6	71,5	87,0	78,0	
Besaaet Areal (Mill. ha)	94,3	86,4	95,7	101,7	104,5	
Folketal (Mill.)	138,2	140,5	150,5	157,5	161,0	
Produktion pr. Indb. (kg)	492	517	475	552	484	

Hvedeforbrug pr. Hoved i U. S. A. (i Pund). (Tallet i Parentes er Aarstallet):

(1889): 223. (1899): 222,2. (1909): 209,7. (1919): 195,4. (1929): 175,2.

Antal Heste (i Mill.) i U. S. A. Kanada Tyskland Australien

1922	17,9	3,6	3,6	2,3
1925	15,8	3,5	3,9	2,2
1929	13,6	3,3	3,6	1,8
1931	12,6	3,1		1,7 ²)
1932 ²)	12,1	3,0	3,3	
19..				

Verdensforbruget af Hvede²). (Fraregnet Saasæd.)

	Forbruget ialt Gennemsnit 1909/13 1925/29 (Mill. Centner)		Befolkning Gennemsnit 1909/13 1925/29 (Mill.)		Forbr.pr.Hoved Gennemsnit 1909/13 1925/29 (kg)	
Hele Verden ...	764,1	828,4	1159	1321	66	63
Europa.....	448,8	473,5	345	365	130	130
Kanada	22,8	20,5	7,2	9,6	314	214
U. S. A.	139,0	148,6	94	119	147	125
Australien	7,5	9,2	4,7	6,3	160	146
Andre Lande ..	134,0	160,5	700	810		

Storbritannien³⁾. (Første Tal Mill. £, andet Tal i %; Udførsel gælder kun egne Varer; Guld, Sølv, Diamanter ikke medregnet.)

Fra og til.	1913		1920		1925		1928		1932		19...
	Ind.	Ud.	Ind.	Ud.	Ind.	Ud.	Ind.	Ud.	Ind.	Ud.	
<i>Ialt...</i>	769 100	523 100	1993 100	1661 100	1321 100	773 100	1197 100	723 100	652 365		
<i>pr. Hoved Kr...</i>	577										
Europa	312 40,5	182 34,6			462 34,9	275 35,5	467 39	241 33			
Nordamerika ..	183 23,9	63 12			370 26,5	95 12,3	278 32,2	96 13,2			
Sydamerika	70 9,1	50 9,6			111 8,4	67 8,6	116 9,7	67 9,2			
Asien	98 12,7	132 25,2			173 13,1	167 21,6	142 11,8	163 22,5			
Afrika	47 6,1	52 9,9			98 7,5	85 11,2	91 7,6	81 11,2			
Australien	60 7,7	46 8,7			124 9,6	84 10,8	104 8,7	76 10,5			
Alle brit. Lande	192 24,9	195 37,2			429 32,5	335 43,3	364 30,4	328 45,3			
Alle frem. Lande	577 75,1	330 62,8			892 67,5	438 56,7	833 69,6	396 54,7			
Danmark	24 3,1	6 1,1			49 3,7	11 1,4	53 4,4	10 1,4			
Tyskland	80 10,5	41 7,7			48 3,7	44 5,7	64 5,3	41 5,7			
Frankrig	46 6	29 5,5			65 4,9	31 4	61 5,1	25 3,5			
Irsk Frisat...					43 3,3	40 5,2	45 3,8	35 4,9			
Ægypten	21 2,8	10 1,9			37 2,8	18 2,3	32 2,6	13 1,8			
U. S. A.	142 18,4	29 5,6			245 18,6	52 6,7	189 15,8	47 6,4			
Argentina	43 5,5	23 4,3			69 5,2	29 3,8	77 6,4	31 4,3			
Kanada	31 4,0	24 4,5			71 5,3	28 3,4	57 4,8	34 4,7			
Australien	38 5	35 6,6			73 5,5	60 7,8	55 4,6	56 7,7			
New Zealand ..	20 2,6	11 2,1			51 3,9	23 3	47 3,9	19 2,7			
Brit. Indien	48 6,3	70 13,4			80 6,1	86 11,1	65 5,4	84 11,6			
Brit. Sydafrika ..	12 1,6	22 4,2			25 1,9	31 4	24 2	32 4,3			

U. S. A.³⁾ (Første Tal Mill. \$, andet Tal i %; Udførsel gælder kun egne Varer; Guld, Sølv, Diamanter ikke medregnet.)

Fra og til.	1913		1920		1925		1928		1932		19...
	Ind.	Ud.	Ind.	Ud.	Ind.	Ud.	Ind.	Ud.	Ind.	Ud.	
<i>Ialt...</i>	1793 100	2484 100	5278 100	8228 100	4227 100	4910 100	4091 100	5129 100	1330 1370		
<i>Pr. Hoved Kr...</i>	160										
Europa	865 48,5	1499 60,3	1227 23,3	4466 54,3	1238 29,3	2604 53	1249 30,5	2375 46,3			
Nord-og Mellemamerika	390 21,7	601 24,2	1663 31,5	1929 23,4	981 23,2	1138 23,2	960 23,5	1323 25,8			
Sydamerika	198 11,1	147 5,9	761 14,4	624 7,6	519 12,3	403 8,2	570 13,9	481 9,4			
Asien	281 15,7	126 0,4	1284 24,3	772 1,2	1319 31,2	487 9,9	1169 28,6	654 12,7			
Oceanien	35 2	82 3,3	193 3,7	271 3,3	78 1,8	189 3,9	54 1,3	141 3,5			
Afrika	24 1,3	29 1,2	150 2,8	166 2	92 2,2	46 1,8	90 2,2	59 2,3			
Storbrit.	272 15,2	591 23,8	514 9,7	1825 22,2	413 9,8	1034 21,1	348 8,5	847 16,5			
Danmark	2 0,1	19 0,8	21 0,4	85 1	4 0,1	56 1,1	4 0,1	47 0,9			
Tyskland	184 10,3	352 14,2	89 1,7	311 3,8	164 3,9	470 9,6	222 5,4	467 9,1			
Frankrig	139 7,8	154 6,2	166 3,1	676 8,2	157 3,7	280 5,7	159 3,9	241 4,7			
Argentina	26 1,5	55 2,2	208 3,9	214 2,6	80 1,9	149 3,0	99 2,4	179 3,5			
Kanada	142 7,9	403 16,2	612 11,6	972 11,2	654 10,7	649 13,2	489 12,2	916 17,9			
Australien	10 0,6	44 1,8	46 0,9	120 1,5	55 1,3	149 3	32 0,8	141 2,7			
Brit. Indien	70 3,9	11 0,4	176 3,3	100 1,2	145 3,4	38 0,8	149 3,6	54 1,2			
Brit. Sydafrika ..	3 0,2	16 0,6	21 0,4	61 0,7	9 0,2	46 0,9	9 0,2	59 1,2			
Strait Settlement ..	32 1,8	4 0,2	192 3,6	19 0,2	314 7,4	11 0,2	204 5,0	12 0,2			

		Udenrigs- omsætning pr. Hoved Kr.		1912 ^{b)}		1920		1925		1929		1932		19...	
Tyskland ⁴⁾	Ind.	Mill. R. M.	11206	99077				12362		13447		4667			
	Ud.	Mill. Guldkr.			292	69421		8798		12663		5739		4136	
Frankrig ⁴⁾	Ind.	Mill. Francs.	7411	35405				43981		58221		29826		4363	
	Ud.	Mill. Guldkr.			364	22435		7822		8492		4363			
Rusland ⁴⁾	Ind.	Mill. Francs.	6353					45413		50139		19693			
	Ud.	Mill. Guldkr.						8076		7313		2881			
Italien ⁴⁾	Ind.	Mill. Rubler.	2226					727		736		699			
	Ud.	Mill. Guldkr.						1397		1414					
Danmark ⁴⁾	Ind.	Mill. Rubler.	2886					553		763		564			
	Ud.	Mill. Guldkr.						1061		1467					
Norge ⁴⁾	Ind.	Mill. Lire.	2820	15862				26201		21300		8257			
	Ud.	Mill. Guldkr.						3885		4162		1580			
Japan ⁴⁾	Ind.	Mill. Lire.	134	7804				18274		14889		6811			
	Ud.	Mill. Guldkr.						2711		2909		1304			
New Zealand ⁴⁾	Ind.	Mill. Kroner.	818	2943				1911		1714		1090			
	Ud.	Mill. Guldkr.						1508		1707		766			
Argentina ⁴⁾	Ind.	Mill. Kroner.	547	1591				1789		1616		1082			
	Ud.	Mill. Guldkr.						1410		1608		760			

		Udenrigs- omsætning pr. Hoved Kr.		1912		1920		1925		1929		1932		19...	
Tyskland ⁴⁾	Ind.	Mill. Kroner.	561	3033				1360		1063		682			
	Ud.	Mill. Guldkr.						907		1059		458			
Frankrig ⁴⁾	Ind.	Mill. Kroner.	391	1247				1028		743		560			
	Ud.	Mill. Guldkr.						686		740		376			
Rusland ⁴⁾	Ind.	Mill. Yen.	2741	2487				2169		1431					
	Ud.	Mill. Guldkr.						3809		3735		1455			
Italien ⁴⁾	Ind.	Mill. Yen.	41	1952				2220		2101		1410			
	Ud.	Mill. Guldkr.						3400		3617		1433			
Danmark ⁴⁾	Ind.	Mill. £.	21	62				53		48		22			
	Ud.	Mill. Guldkr.						946		870		292			
Norge ⁴⁾	Ind.	Mill. £.	725	46				55		54		35			
	Ud.	Mill. Guldkr.						982		982		458			
Japan ⁴⁾	Ind.	Mill. Pesos.	881	877				862		862		368			
	Ud.	Mill. Guldkr.						2989		3060		803			
New Zealand ⁴⁾	Ind.	Mill. Pesos.	445	1031				868		954		566			
	Ud.	Mill. Guldkr.						2959		3385		1235			

IX. Finansforhold.

A. Amerikanske og engelske Kapitalanbringelser i Udlandet 1924—30.¹⁾ (Mill. \$)

	1924	1925	1926	1927	1928	1929	1930	1931
I Europa.....	U.S.A. 527	Engl. 159	U.S.A. 484	Engl. 120	U.S.A. 598	Engl. 164	U.S.A. 142	Engl. 105
Asien og Oceanien	U.S.A. 100	Engl. 314	U.S.A. 38	Engl. 226	U.S.A. 137	Engl. 232	U.S.A. 58	Engl. 139
Afrika.....	—	66	—	32	—	80	—	51
Kanada og New Foundl..	151	20	226	29	185	98	295	74
Latinske Amerika.....	191	31	377	129	331	96	176	78
Uden nærmere Angivelse	—	3	—	10	—	28	—	12
<i>Ialt...</i>	959	593	1125	546	1251	698	671	459
I % af samtlige Anbringelser:					16,3	39,6	7,4	37,2
							14,3	46,1

120

B. Netto Kapitalimport 1923—29.²⁾ (Mill. \$)

	Japan	Australien	Argentina	Tyskland
1923.....	—	187	32	—
1924.....	226	220	} 85	421
1925.....	74	110		866
1926.....	128	170	31	169
1927.....	—	257	134	1090
1928.....	54	193	131	1017
1929.....	÷ 25	166	38	567
<i>Ialt...</i>	—	1303	451	4130

121

C. Netto Kapitaleksport 1923—29.³⁾ (Mill. \$)

	U. S. A.	Storbrit.	Frankrig	Kanada
1923.....	130	700	—	44
1924.....	538	380	—	107
1925.....	586	261	—	277
1926.....	92	÷ 29	—	173
1927.....	517	482	504	51
1928.....	1036	667	235	164
1929.....	233	672	÷ 29	÷ 87
<i>Ialt...</i>	2872	3133	—	729

D. Nettorente pr. Hoved i 1928, (÷) Udgift til Udlandet, (+) Indtægt fra Udlandet.⁴⁾ (\$)

New Zealand.....	÷ 27,6	Norge.....	÷ 6,7
Australien.....	÷ 27,5	Danmark.....	÷ 3,8
Kanada.....	÷ 22,3	Ungarn.....	÷ 3,0
Argentina.....	÷ 17,4	U. S. A.....	+ 5,7
Sydafrikanske Union .	÷ 9,8	Storbritannien.....	+ 29,0

E. Udenlandsk offentlig Gæld⁴⁾. (Milliarder R. M.)

Debitorlande	Ialt	U. S. A.	Engl.	Frankr.	Italien	Kreditorlande			Andre	Ikke oplyst
						Holl.	Svejts	Sverige		
Europa	22,7	9,0	3,9	1,7	0,3	1,3	0,9	0,7	0,8	4,1
Tyskland	5,4	2,7	0,9	0,4	0,04	0,86	0,25	0,14	0,11	—
Rumænien	1,7	0,2	0,8	0,17	0,08	0,03	0,02	0,18	0,07	0,15
Ungarn	1,6	0,22	0,31	0,1	0,04	0,02	0,18	—	0,03	0,7
Belgien	1,5	0,73	0,26	0,25	—	0,11	0,12	0,03	—	—
Jugoslavien	1,3	0,18	—	0,15	—	—	0,02	0,10	0,05	0,80
Frankrig	1,2	0,82	0,05	—	—	0,13	0,20	—	—	—
Mellen- og Sydamerika	14,8	6,6	5,7	1,1	—	0,07	0,05	—	1,3	—
Brasilien	5,2	1,54	3,1	0,43	0,01	0,03	0,01	0,01	0,07	—
Argentina	3,1	1,93	1,0	0,14	—	—	—	—	0,03	—
Mejiko	2,0	0,33	0,27	0,25	—	0,02	0,02	—	1,15	—
Chile	1,4	0,7	0,6	0,03	—	0,02	0,2	—	0,03	—
Britiske Besiddelser	33,9	4,6	29,1	—	—	—	—	—	0,2	—
Australien	11,0	1,0	10,0	—	—	—	—	—	—	—
Brit. Indien	6,9	—	6,9	—	—	—	—	—	—	—
Kanada	6,5	3,4	3,1	—	—	—	—	—	—	—
Asien (÷ Kina) og Afrika	7,0	1,4	2,5	1,2	—	1,2	—	—	0,2	0,5
Japan	3,5	0,8	1,8	0,4	—	—	—	—	—	0,5
Hollandsk Indien	2,0	0,6	0,2	—	—	1,2	—	—	—	—
Ialt	78,2	21,5	41,2	4,2	0,3	2,6	1,0	0,7	2,5	4,6

F. Statsgæld⁵⁾.

	1913 ⁶⁾	1923	1931	19...
Danmark (Mill. Kr.)	357	1210	1295	—
Norge (Mill. Kr.)	357	1419	1518	—
Frankrig (Mill. Francs)	34488	409800	480800	—
Italien (Mill. Lire)	15125	117544	93178	—
Storbritannien (Mill. £)	708	7631	7583	—
Tyskland ⁷⁾ (Mill. R. M.)	4926	2993	12090	—
U. S. A. ⁸⁾ (Mill. \$)	1191	22350	16802	—
Japan (Mill. Yen)	4277	41620	55252	—

G. Valuta. (Gennemsnit for hele Aaret; Første Kolonne Kurs i Forhold til Guldkr. før Krigen; de øvrige Kolonner Værdien i Forhold til Pariteten, der sættes = 100.)

		1920	1925	1928	1931	1933 ⁹⁾ ^{31/7}	19...
Danmark. Krone	100	58,9	78,8	99,79	93,50	55,63	—
Norge. Krone	100	61,7	66,7	99,58	93,49	68,58	—
England. £	18,16	75,3	99,2	99,99	93,49	68,58	—
Tyskland. Mark	88,89	7,3	99,9 ¹⁰⁾	100,17	99,20	100	—
Frankrig. Francs	72	36,5	24,7	100,03 ¹¹⁾	100	100	—
Italien Lire	72	25,7	20,6	99,94 ¹¹⁾	98,98	100	—
U. S. A. Dollar	373	100	100	100	100	72,64	—
Japan Yen	186	101	82,3	92,10	98	40,08	—
Argentina. Pesos ¹²⁾	165	94	94,7	100	69,17	59,9	—
Holland Gylden	149,92	85,6	99,9	100,06	100,07	100	—
Svejts Francs	72	87,6	100,1	99,79	100,52	100	—

X. Rustningsudgifter og Forsvarsstyrker.¹⁾

Stormagternes Rustningsudgifter 1913 og 1930 (Mill. Guldkr.).

	U. S. A.	Japan	Italien	England	Frankrig	Rusland	Tyskland
1913	913	356	668	1400	1301	1671	1729
1930	2715	866	966	1996	1699	2162	636
Stigning i %.	197	142	44	42	30	30	÷ 63
19...							

Flaaderne (i 1000 t).

	England	U. S. A.	Japan	Frankrig	Italien
1914	2714	895	700	900	498
1919	2830	2068	980	800	435
1931	1252	1250	850	629	404
1936 ⁴)	1166	1139	714		

Hærenes Fredsstyrker i 1930 (1000 Mand) og Luftstridskræfter.
Tallene i Parentes gælder for 1914.

	Totalstyrke	Deraf Officerer	Gendarmer o. lign.	Antal Flyve-maskiner
Tyskland	100,5 (791)	4,5	—	—
Frankrig ..	hjemme 290,6	24,6	43,9	
	Kolonier 205,1	8,9	—	
	495,7 (790)	33,5	43,9	2375
Rusland	562 (1200)			750
Italien	hjemme 462,2	21,1	88,5	
	Kolonier 29,1	0,9	5,0	
	491,3	22,1	93,6	1507
Brit. Rige .	hjemme 114,7	7,8		1434 ²)
	Indien 219,0	10,7		196
	Dominions m. m. 30,1	1,7		474 ³)
	363,9	20,3		2104
Japan	259,3	17,3		1639
U. S. A.	hjemme 117,9	11,8		
	Kolonier 22,0	1,2		
	139,9	13,0		1752
Belgien ...	hjemme 68,9	4,8	6,5	
	Kolonier 17,4	0,2	—	
	86,3	5,0	6,5	195
Polen	265,9	17,8	33,7	700
Lille Entente	563,7	31,1	106,4	1972

Noter til Anden Afdeling.

I.

1. Statistisk Aarbog, Statesman's Yearbook og Keesings Archiv der Gegenwart.
2. Beregnet for den hvide Befolkning i den Sydafrikanske Union, i Amerika for Kanada, i Australien for det australske Forbund.
3. Uden Polen.
4. Septbr. 1932 proklamerede Japan Mansjuriet som en uafhængig Stat under Navnet Mansjukuo.
5. Verdenshavene fraregnet.

II.

1. Stat. Aarb., Statesm.'s Yearb., Wirtschaft des Auslandes, 1—2, Berlin 1928—29, og Keesings Archiv der Gegenwart. Wien 1931—36. — Paa Grund af de vanskelige Beskæftigelsesforhold greb Indvandrigslandene efterhaanden til indskrænkende Forholdsregler mod Indvandrere; selvom det lykkedes mange af disse trods Bestemmelserne at komme ind, var det dog umuligt for dem under den almindelige økonomiske Tilbagegang at klare sig i det fremmede, hvorfor en ret omfattende Tilbagevandring begyndte omkring 1930. — Ligefremme Forbud imod Indvandring blev udstedt af: Australien, New Zealand (for Ikke-Briter), Chile, Guatemala; U. S. A. nedsatte de forskellige Landes Indvandrigskvota betydeligt. Andre Lande krævede en ret betydelig Formue for at give Tilladelse til Bosættelse: Kanada, Costa Rica, Brasilien, Mejiko, Panama, Peru, Kuba, Trinidad, Guldskysten, Tanganyika, Angola, Nordrhodesia, New Foundland; eller andre særlige Betingelser: Argentina, Venezuela, Haiti, Uruguay, Belgisk-Kongo, Sydvestafrika, Sydafrika, Ægypten, Siam, Hollandsk-Indien, Filippinerne. I andre Lande blev visse Erhvervsgrupper forment Adgang: Kanada, Mejiko, Brasilien, Panama, Tunis.

2. Efter Stat. Aarb. — Statesm.'s Yearb. har følgende Beregninger: Antallet af britiske Emigranter 1815—1852 var 3,463,592; 1853—1931 var Antallet 15,876,000. I 1913 beløb Indvandringen til Storbritannien sig til 227600; Nettoudvandringen var i 1913 329000. I 1918 tilbagevandrede 15400, Nettoudvandringen blev saaledes 3100. I 1932 tilbagevandrede 75595, Tilbagevandringen overskred i det Aar Udvandringen med ca. 50000.

3. Wirtsch. d. Ausl. I. — Udvandringen (over Land medregnet) var i de tre førstnævnte Aar: 813000, 615000 og 280000. I 1932 var Tilbagevandringen større end Udvandringen. Det samme var Tilfældet i Tyskland, Irland og Spanien. (Statsm.'s Yearb.).

4. Gennemsnitstal 1911—1915 og 1916—20 fra Wirtsch. d. Ausl. I. Resten fra Statesm. Yearb.

III.

1. Stat. Aarb., Keesings Archiv der Gegenwart, Stat. Efterretn., Wirtsch. d. Ausl.
2. Irland medregnet.
3. Gælder for 1914.

IV.

1. Se III., 1.
2. Arch. d. Gegenw.
3. 1. Kolonne angiver Arbejdsløshedstallet i 1000, 2. Kolonne pCt. af de organiserede Arbejdere, 3. Kolonne pCt. af den samlede Befolkning.
4. Af de Arbejdsløshedsforsikrede.
5. Efter Fagforeningernes Beregninger det firedobbelte 1476000 = 3,7 pCt. af Befolkningen.

V.

1. Statistisk Aarbog.
2. Eksport fra Shanghai og Kanton.
3. Gælder for 1922.
4. Gælder for 1926.

VI.

1. Jørgen Pedersen: Pris og Markedsforhold for Landbrugsproduktionen i Tiden efter Krigen. (K. J. Kristensen, Det danske Landbrug. S. 116 f.).
2. Statistisk Aarbog.
3. The course and phases of the world economic depression, Geneva 1931. S. 321.

VII.

1. Statistisk Aarbog.

VIII.

1. Die Wirtsch. d. Ausl. I. S. 527.
2. 1913—1928 efter Wirtsch. d. Ausl., 1920 og efter 1928 paa Grundlag af Stat. Aarb. og Statesm.s Yearbook.
3. 1913—28 efter Wirtsch. d. Ausl. 1932 efter stat. Aarb.
4. Stat. Aarb. og Statesm.s Yearb.
5. For Tyskland 1913.
6. »Økonomi og Politik«, 1933. S. 147.

IX.

1. The course and phases of the world economic depression. Publ. by the Secr. of the League of Nations Geneva 1931. App., tabl. I.
2. do. S. 31—32.
3. do. S. 36.
4. Økonomi og Politik. 1933, S. 148. — Den udenlandske private Gæld er ikke oplyst, men i 1930 var Værdien af faste amerikanske Kapitalanbringelser i Udlandet \$ 15170 Millioner og engelske £ 3800. — Den private tyske Gæld til Udlandet anslaaes til 16—17 Milliarder Reichsmark.

I 1929 overførte Debitorlandene lavt regnet \$ 2200 Millioner som Renter og Afdrag til Kreditorlandene; medregnes Erstatnings- og Krigsgældsbetalingerne bliver Minimum \$ 2750 Millioner. Disse Tal svarer til 6 og 8 pCt. af Verdenshandelens Værdi. Var Betalingerne ydet i 1932, vilde det (Krigsgældsposter fraregnet) have svaret til ca. 16 pCt. af Verdenshandelens Værdi i det Aar.

5. Stat. Aarb., Statesm.s Yearbook, Wirtsch. d. Auslandes.
6. For Frankrig og England Juli 1914, for Norge 1914, for U. S. A. 1915.
7. Erstatningsgælden fraregnet.
8. Statesm.s Yearbook, Wirtsch. d. Ausl., Stat. Aarb. — Delvis Budget.
9. Archiv d. Gegenwart.
- 10) I 1924 nyordnede den tyske Valuta. Papirmarken ombyttedes med Marken efter gammel Kurs i Forholdet 1 : 1,000,000,000,000.
11. I 1928 stabiliseredes Fr. i nyt Forhold til Guld, saaledes at Pariteten i Forhold til Guldkr. blev 14,6. Den italienske Lire stabiliseredes paa samme Maade til 19,6.
12. Papir-Pesos.

X.

1. Armaments Year-Book, League of Nations. Geneva 1932; »Økonomi og Politik« 1932, S. 277.
2. Hjemland og Kolonier.
3. Irland og Dominions.
4. Efter Londontraktaten.

XI.

Forklaringer til de grafiske Tavler.

Folkeforbundets Organisation og Virksomhed. (1929).

I 1932 indmeldtes Tyrkiet, medens Irak ophørte at være Englands Mandat og blev selvstændigt Medlem af Folkeforbundet. I 1933 udmeldte Japan og Tyskland sig af Folkeforbundet, medens Argentina genindtraadte. Se iøvrigt Noterne til 1. Afdl., Kap. V.

Raavarepriserne 1929—1932.

Hvor det har været nødvendigt, er Priserne omregnet til Guldbasis.

Verdenshandelen. 1929—1933.

Kurverne viser Nedgangen i Verdenshandelen siden 1929. Som Følge af Prisfaldet har Nedgangen i Omsætningens *Værdi* været stærkere end Nedgangen i *Mængde*.

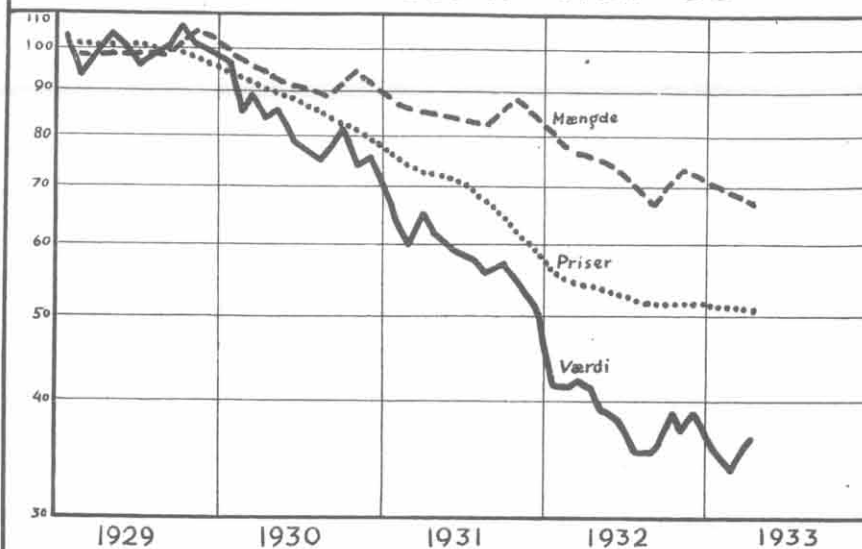
Guldbeholdning og udenlandsk Vareomsætning.

Den øverste Halvdel af Cirklen viser Fordelingen af Verdens Møntguld paa 1) Guldfødslande (Frankrig, Belgien, Holland, Svejts, Polen), 2) Lande med Valutarestriktioner for at opretholde hel eller omtrentlig Guldparitet (f. Eks. Tyskland, Italien, Tjekkosllovakiet), og 3) Lande med værdiforringet Valuta. Den nederste Halvdel viser de samme Landegrupper Andel i Verdenshandelen for 1931.

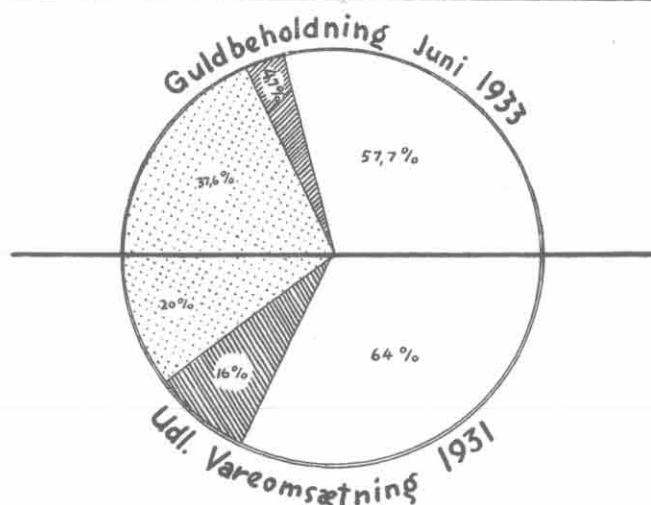
Staternes Gældsforhold.

Tegningen belyser Englands og U. S. A.s Stilling som Verdens Laangivere. Af Staters og Kommuner samlede udenlandske Laan i 1932 var ca. 80 pCt. optaget i England eller U. S. A. Beløbene er angivet i Guldkr.

Verdenshandelen 1929-33

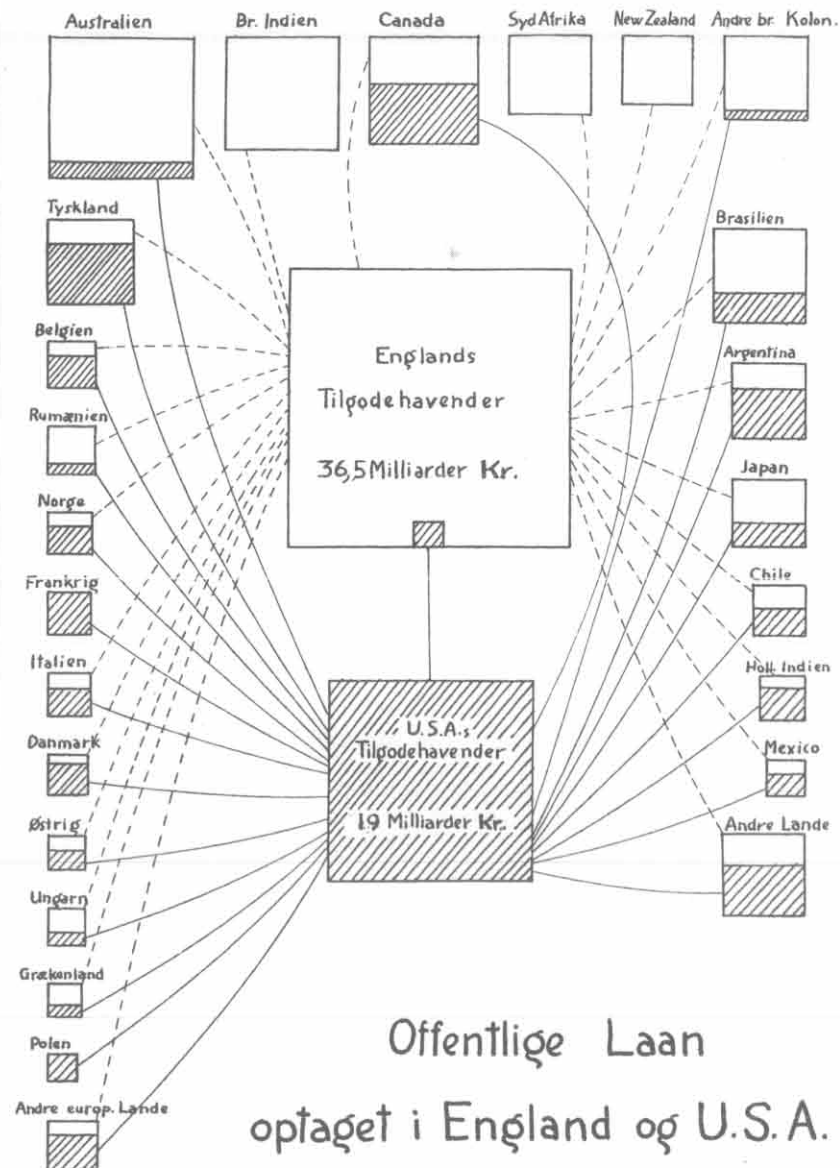

Guldbeholdning og udl. Vareomsætning

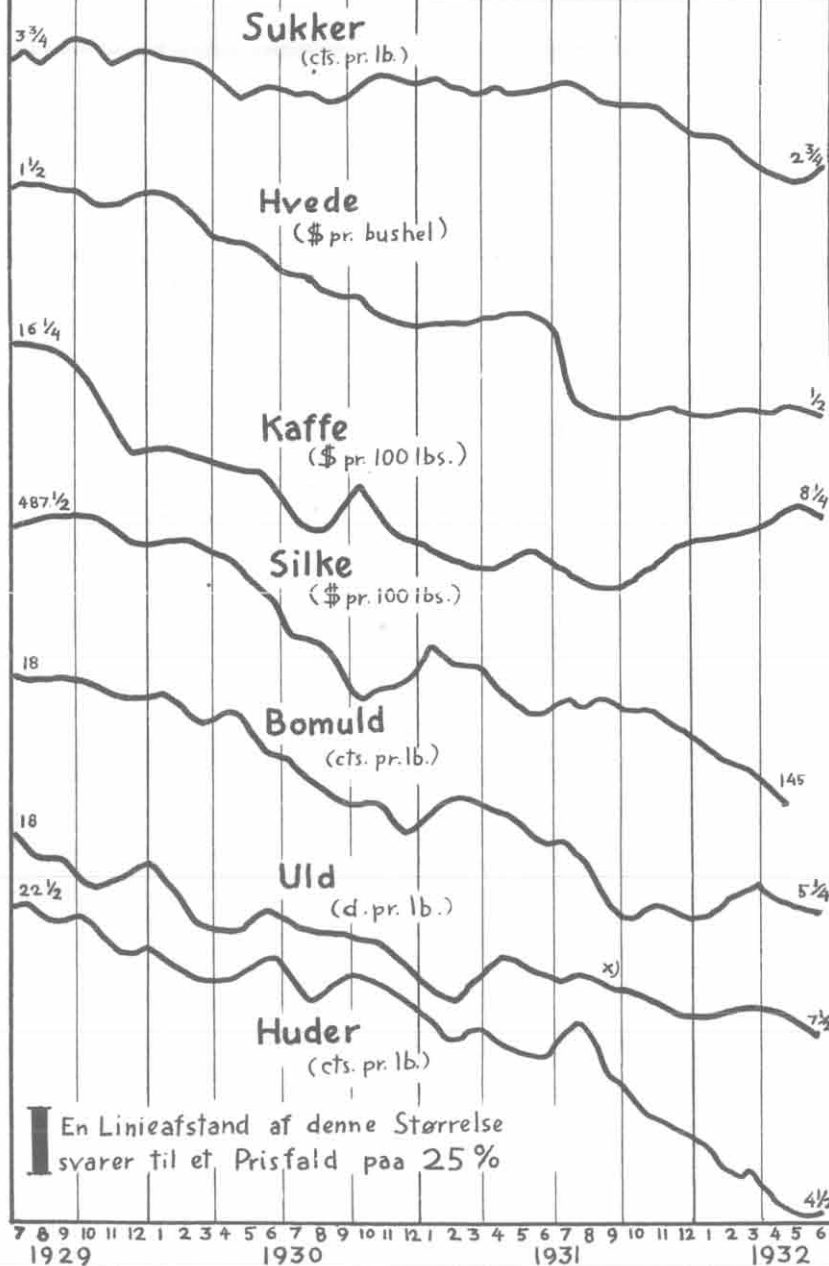
Lande med depreciert Valuta
 Lande med Valutarrestriktioner
 Rene Guldlande

Staternes Gældsforhold

Raavarepriserne

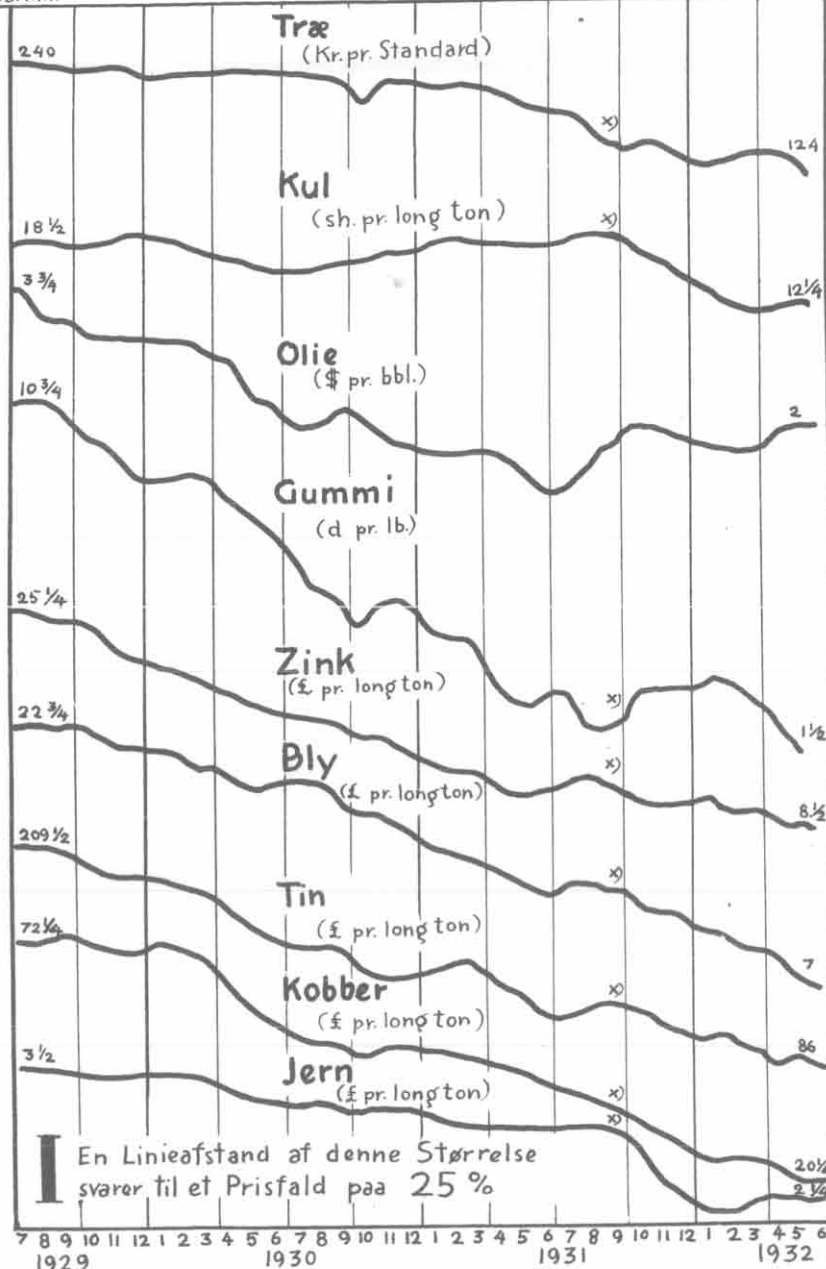
Logarithm.

x) Herfra omregnet til Guldbasis

Raavarepriserne

Logarithm.

x) Herfra omregnet til Guldbasis

Politisk & økonomisk Virksomhed

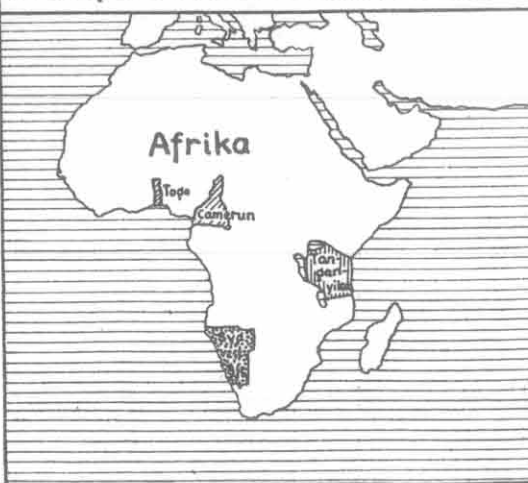
 Lande, til hvilke Forbundet har skaffet Laan

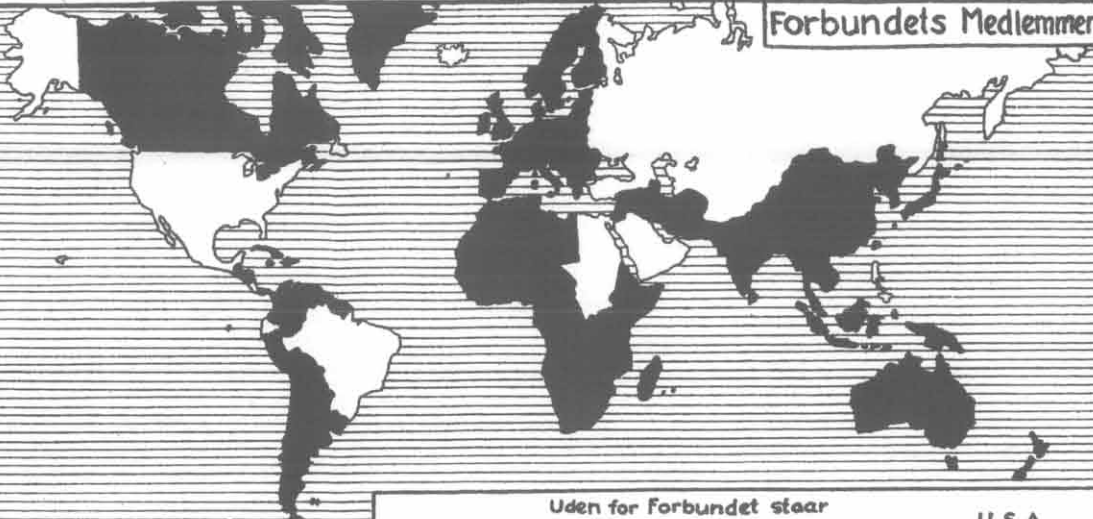
- Forbundet har grebet ind ved Grænsestridigheder mellem
1. Finland & Sovjetunionen (om Estkarelen)
 2. Finland & Sverige (om Aolandsørne)
 3. Litauen & Polen (om Vilnaomraadet)
 4. Polen & Tyskland (om Øvreslesien)
 5. Polen & Tsjekoslovakiet
 6. Tsjekoslovakiet & Ungarn
 7. Ungarn & Østrig
 8. Jugoslavien & Ungarn
 9. Albanien, Grækenland & Jugoslavien
 10. Bulgarien & Grækenland
 11. Grækenland & Tyrkiet
 12. Irak & Tyrkiet
 13. Bolivia & Paraguay
- Forbundet har medvirket ved
14. Litauens Overlæggelse af Memeldistrikt
 15. Folkeudvekslingen m. Grækenland & Tyrkiet
 16. Korfu-konflikten
 17. Nationalitetsordningen i Marokko & Tunis

Mandater & Omraader under Folkeforbundets Administration

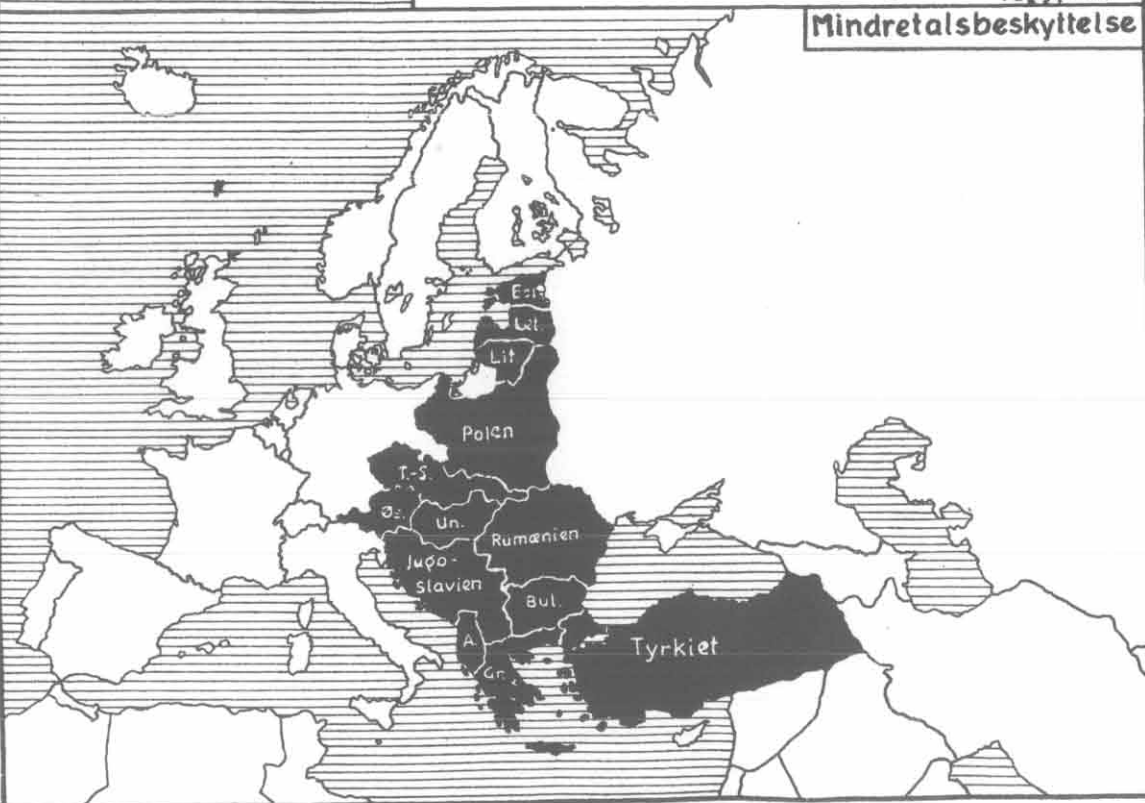
Forbundets Medlemmer

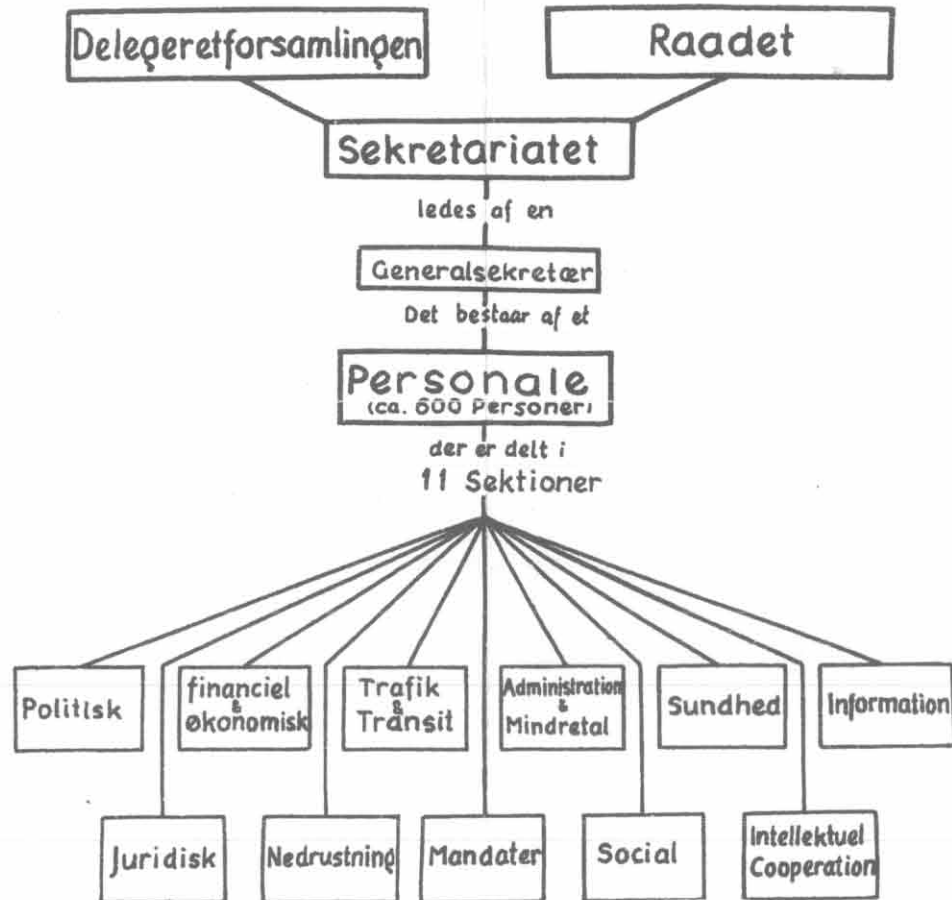
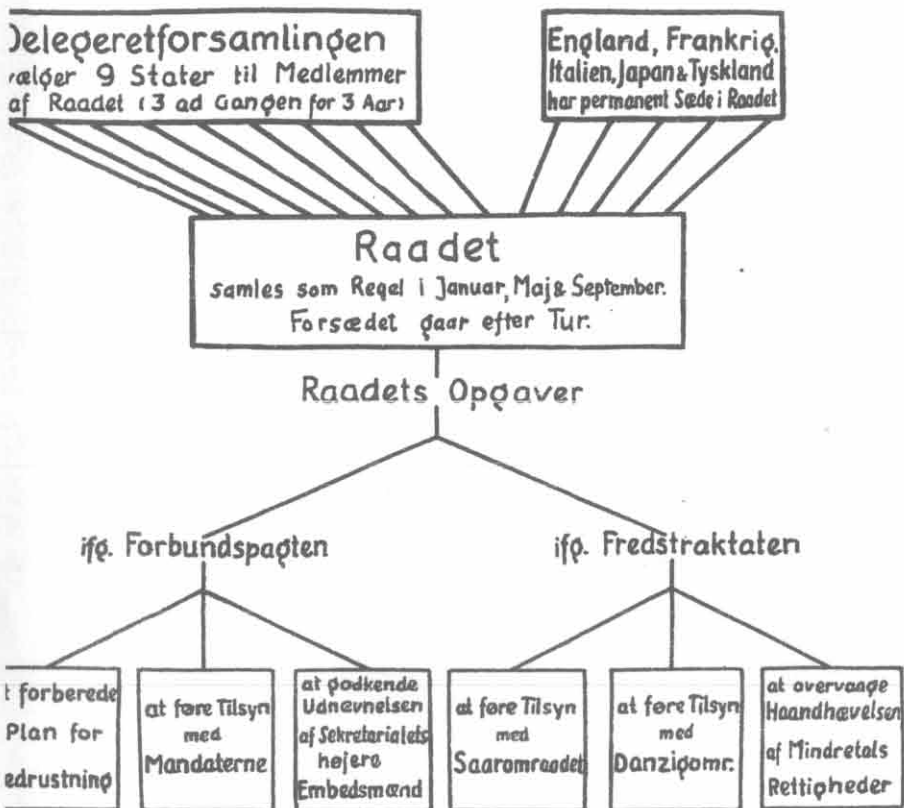
Uden for Forbundet staar

Afghanistan	Costa Rica	Hedjas	Meksiko	U.S.A.
Brasilien	Ecuador	Island	Tyrkiet	U.S.S.R.
				Egypten

Mindretalsbeskyttelse

UNDETS VIRKSOMHED

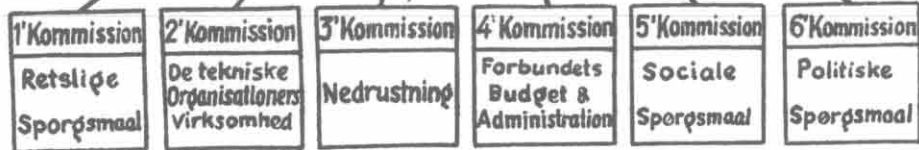

FOLKEFORBUNDETS VIRKSOMHED

Medlemsstater

hvert Land sender
3 Delegerede samt Suppleanter
men har kun een Stemme

Delegeretforsamlingen
afholdes hvert Aar i September i Genève

Delegeretforsamlingen
vælger 9 Stater til Medlemmer
af Raadet (3 ad Gangen for 3 Aar)

England, Frankrig,
Italien, Japan & Tyskland
har permanent Sæde i Raadet

Raadet
samles som Regel i Januar, Maj & September.
Forsædet gaar efter Tur.

Raadets Opgaver

